

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 2 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fillér, vasúti állomásokon 12 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 706.

A Kovács-ügy.

Budapest, augusztus 7.

Éppen ma két hónapja, hogy Kovács Gyula három golyót röpitett Tisza István felé s aztán egy jobban irányzott lövéssel a saját életét próbálta kioltani. És ma, a második hónap pontos fordulóján, szinte ugyanabban az órában, mikor a merénylet történt, az orvosi vélemények alapján elrendelte a vizsgálóbíró Kovács Gyula szabadlábra helyezését. A vizsgálóbíró határozatát az ügyész megfőlebbezte és Kovács Gyula szabadságának kérdése még nincs végleg eldöntve, de azért már ma is alig lehet kétséges, hogy Kovács Gyula fölött nem fognak törvényt ülni.

Az eset nem Kovács Gyula szempontjából jelentős. Ha Kovács Gyula a végtárgyalásig vagy elítélése esetén még azontul is fogságban marad: abba ő nyilván már beletörődött. Nem egyszer kijelentette ő ezt már a szanatóriumban is. A vizsgálóbíró mai szenzációs döntése tehát inkább politikai vonatkozásaiban jelentős. Mert anélkül, hogy akár a vizsgálóbíró döntésében, akár az alapjául szolgáló orvosszakértői jelentésben valami felsőbb utasítást akarnánk szimatolni, azt mégis meg kell állapítani, hogy a Kovács-ügy esküdt-széki tárgyalása kényelmetlenebb lett

volna a kormánynak, a többségnek és más tényezőknél is, mint akár magának Kovács Gyulának, akár az ellenzéknek. Két hónap telt el Kovács Gyula merénylete óta s azoknak a viszonyoknak egy végtárgyalás keretében való felújítása, amelyek Kovács Gyulát a merényletre birták, sehogy sem állhatott volna a kormánynak és a többségnek érdekében. Azon a végtárgyaláson ezer kínos és kényes részletével együtt bontakozott volna ki újból a júniusi események képe s talán fölösleges hangsúlyozni, hogy a kormány és a többség szívesebben keresné elő a legvastagabb fátyolt azoknak az eseményeknek eltakarására, sem hogy olyan végtárgyalást öhajtana, mely ezeknek az eseményeknek még legtitkosabb rejtekeibe is bevilágíthat. Ha tehát azt nézzük, hogy a Kovács-ügyben beállott szenzációs fordulat kinek használ, azt kell felelnünk, hogy Kovácsnak kevésbé, a kormánynak és a többségnek sokkal inkább.

Az a két orvosszakértő, aki a formák szerint Kovács Gyulát vette megfigyelés alá, igazság szerint a beteg politikai helyzetet figyelte s ahhoz képest szövegezte meg véleményes jelentését. Az a két orvos azt állapította meg, hogy Kovács Gyula ma normális elméjű, de a merénylet idején nem volt ura elhatározásának, nem volt beszámítható

állapotban. Mit jelent ez? Jelenti azt, hogy Kovács Gyula ma már magához térhetett, de a júniusi napok levegője igenis olyan volt, hogy beszámíthatatlanná tette Kovács Gyulát. Ez pedig, ha orvosi formában is, de politikai véleményadás. A két orvos azonban nem ok nélkül adta le ezt a véleményt a vizsgálóbíróknak, mert ez is megértette a helyzetet s noha szigorúan jogi formák között, de szintén csak politikai célzattal döntött. Mit jelent ugyanis a vizsgálóbíró döntése? Jelenti azt, hogy amikor az orvosszakértői véleményezés alapján az esküdtszék ugyanis felmentené a beszámíthatóságában korlátozott Kovács Gyulát, igazán baj volna a végtárgyalást erőszakolni és jobb lesz Kovács Gyulát már most szabadlábra helyezni, semmint előbb mindazokat a kellemetlen eseményeket újból feleleveníteni, amelyekre inkább fátyolt kellene borítani. Ez pedig megint nem bírói, hanem inkább politikai véleményadás.

Ismételjük: nem akarunk az orvosszakértők jelentésében és a vizsgálóbíró döntésében mindenáron felsőbb beavatkozást szimatolni. De a közvéleményt, mely nem minden szimpátia nélkül figyelte Kovács Gyula sorsát, senki sem fogja abban a hitében megingatni, hogy nem Kovács Gyulát, hanem a kormányt, a házelnökséget és a többséget

Először lopott.

Irta: Paizs Ödön.

(Utánnyomás tilos.)

Laczi kiért a kapun, nagyot ugrott, egyszerre az uttestre jutott. Itt, az utcán már egészen másképpen érezte magát. A kezével nagy köröket irt le, kurjantott is egy-kettőt, aztán futni kezdett. Már a sarkon járt, amikor hirtelen hátra fordult. Csak most jutott az eszébe, hogy boszankodjék. Igen, igen, mégis borzasztó dolog történt meg vele. Megbántották, megbántotta, megszegyenítette az anyja, úgy beszélt vele, mintha még mindig pöttöm legényke volna, amolyan csip-csup gyerkőc. Pedig ő már nagy, nagyon nagy. Igen, hiszen a második elemibe jár, most kerül a harmadikba. És jó bizonyítványa van, igen, nagyon jó, még a papa is megdicsérte, pedig az nagyon szigorú ember, különösen ha haragszik. Nagyon szomorú, ha haragszik, folyton a földre néz, gondolkodik. Igen, igen, semmivel se törődik, meg magára se vigyáz, folyton ide-oda dőlöng. A mama is mérgező ilyenkor és rászól:

— Ember, ember, már megint a koszmában bujkáltál . . .

Igen, a papa mindig a koresmából jön, ha haragos. . . . Olyan borzasztó, ha rossz kedve van. Őt üti, veri, minden perczen a Mózi hácsihoz küldi, aki erős vizet ad neki, aztán azt issza. Ledől a diványra és folyton szidja a munkát. Borzasztó valami az a munka, csak az ne volna. Pedig igazán fölösleges, minek is van a világon. A papa el-

megy reggel munkát csinálni, azt mondja, hogy muszáj, mert pénz köll . . . Egy-két krajczárt nekik is ad — nem, nem fillérnek hívják: így tanulta az iskolában. Persze ő már tudja, hiszen nagy fiú . . . — de a többi, a többi a Mósihoz küldi. Az is a munkának köll. A papa mondja — és ez igaz, mert ő sohase hazudik — a papa mondja, hogy az erős víz is a munkának köll . . . Igen, igen, mert ez adja az erőt, az erő pedig a munkának köll, mert azt megesszi. Ezt ő nem érti, igazán nem, de így mondják, így kell lennie. Csak azzal nincs tisztában, hát akkor minek dolgozik a papa, hiszen amit a munkáért kap, megint a munkának adja, persze, persze, mert a munkának kell az erős víz . . .

A mama ma nagyon mérgező. Persze, hétfő van, hétfőn mindig haragszik. Oda adott neki öt krajczárt — bocsánat: tíz fillért — és rászólt:

— Hozzál egy köteg hagymát! Ez az utolsó pénzem, el ne veszítsd. Nem tudom majd mit csinálók az egész héten, a többi elitta az az aranyos apád . . .

Laczi örült, mert nem szeretett a lakásban lenni. Ha csak egyet is kurjantott, rögtön rászóltak, meg, jaj, még rá is ütöttek:

— Elhallgass már, mert adok neked. Azt akarod, hogy felmondjanak. Tudod, hogy a házmesterné, ez a vén hárpia, nem tűri a lármát . . .

Tényleg, olyan vén hárpia az a házmesterné. Ezért szeretné, ha nagy lenne. Jaj, de másképp lesz, igen, igen, ha ő nagy lesz. Majd ad annak a bestiának. Akkor erős lesz, olyan vastag izmai lesznek, mint a papának,

amikor még fiatalabb volt, amikor még a munka nem kivánta meg, amikor még nem ette meg az összes erejét. És lármázni fog, igen, énekelni, meg csufolni a házmester kis leányát és csak szóljon az a bestia, megöli, majd meglássák. De azt mégse lehet, mert akkor elfogják, becsukják, fölakasztják. Eh, de nem fogják elfogni. Ő már most is tud szaladni. Még a Jancsit is elhagyja, ott benn a második udvarban, pedig az már negyedikbe jár és olyan, olyan hosszú a lába. Persze, persze, majd meglátják, ő elhagyja a rendőroket. De minek is ez! Igaz, nem szalad el. Megvárja őket, aztán elveri, megveri, üti őket, amíg kegyelemért könyörögnek.

Már mosolygott is, olyan jól esett a diadal elképzelése. Ilyen lesz ő, igen. De most hirtelen ismét boszus lett. Ő ilyen bátor, ilyen férfias és mégis gyerekek tartják. A maga vissza hívta és dühösen, mérgezően rászólt:

— Vigyázz, arra a pénzre, te csirkefogó, mert ha elveszted, megmondom az apádnak, annak a gazembernek, aki csak arra jó, hogy elverjen téged . . .

Hát ez már mégse járja. Nagyon jó, hogy ő elveszítse azt a pénzt? Hát mi ő, ki ő? Első elemista? Már a másodikat is kijárta, most kerül a harmadikba. Hiszen csak nem akarja mondani, ő okosabb, mint a mama. Azt mondja neki, hogy az őt krajczár. Kinevethetné az anyust, de ő azt nem teszi, hiszen a tisztelendő bácsi azt tanította, hogy a papát és a mamát — őket szülőknél hívják — tisztelni kell. Ezt az Isten parancsolja, negyedszer. Igen, mert tizedet paran-

kellett itt kiszabadítani. Mert ezeknek volt a helyzet kellemetlenebb s ezekre nézve lehetett volna kényelmetlenebb, ha a juniusi eseményeket kérdésekkel és feleletekkel, izgalmas tárgyalás tüzeiben, föllevenítik. Ama nevezetes napon, ma éppen két hónapja, Tisza István azt mondotta, hogy Kovács Gyula, aki a merényletet elkövette, egy szerencsétlen örült, aki kivonta magát a földi igazságszolgáltatás alól. Mintha ez a megállapítás lett volna irányadó ugy az orvosszakértők véleményének kialakulásában, mint a vizsgálóbíró döntésében. A szerencsétlen örültet ime futni hagyják, mert a szerencsés örültek szempontjából így kényelmesebb. Talán még mintát is vélnék teremthetni ezzel az elbánással, hogy a nemzet, mint a juniusi alkotmánymerénylet bírója, legyen szintén kegyelmes és elnéző azokhoz, akik az erőszakot, az alkotmányellenes merényletet elkövezték. Hadd kövesse a nemzet az adott példát és mondja ki, hogy a többség akkor nem volt beszámítható állapotban s ennélfogva tetteért nem is vonható felelősségre.

A közvélemény a Kovács-ügy szenzációs fordulatára azt mondja: úgy látszik, békülni akarnak s az első engesztelő lépés, hogy Kovács Gyulát nem üldözik. Ha téved és ha nincs is igaza, a közvéleménynek ez az első benyomása. Engesztelni akarják az ellenzékét, hogy ő is engesztelékenyebb legyen. De a helyzet nem egészen azonos. Kovács Gyula megbánta tettét s nem is akarta magát a felelősségrevonás alól kivonni. A többség azonban ma sem bánta meg, amit elkövetett s ma is csak azt keresi, hogyan bujhasson ki a felelősség alól. S azért Kovács Gyula futhat, de az alkotmány merényletét nem engedhetjük futni.

Marad minden a régiben.

— A legújabb választójogi javaslat. —

Emelkednek a Skoda-részvények.

— Hírek a politika világából. —

Budapest, augusztus 7.

Mennél inkább a végére érünk a nyárnak, annál bizonyosabbnak tetszik, hogy a politikai helyzetben öszre nem áll be változás és hogy a szemben álló táborok ott fogják folytatni a harcot, ahol júniusban abanahagyták. Munkapárti forrásból ugyanis azt hangoztatják, hogy a Lukács-kabinet elejtéséről szó sem lehet. A király sokkal jobban méltányolja az ő „hervadhatatlan érdemeit“, semhogy az ellenzék kedvéért feláldozni lenne hajlandó, — legalább a legközelebbi időben semmiesetre sem.

Ha pedig Lukács nem megy, akkor Tisza is megmarad a házelnöki székben, hogy a juniusi „eredményeket“ biztosítsa. Ez természetesen a szövetszert pártok újabb provokációjával egyértelmű, miután ezek az alkotmányrombolókkal többé szóba nem állnak, s velük a parlamentben együttműködni nem akarnak. A kormány tehát kénytelen lesz, ha a képviselőházat „dolgoztatni“ óhajtja, ismét a szuronyok segítségét és a rendőrség aktív támogatását igénybe venni — a magyar parlamentarizmus elévülhetetlen dicsőségére. És hiába veti ki a kormány a választójogi csalétkét, az ő föztjéből nem kér az ellenzék. Mert biztosra vehető — mindentől eltekintve — hogy a választói reformért rekompenzációul az újabb katonai követelések haladéktalan megszavazását kívánna. Nem is csoda, hiszen az aczélgyuk sürgösebbek a választójogi kiterjesztésénél, aminek ékes tanubizonyosága, hogy a Skoda-gyár részvényei emelkedőben vannak, pedig egyelőre csak hitelbe és „saját rizikójára“ dolgozik!

Mai híreink itt következnek:

A király Auffenberg ellen.

Bécsből jelentik: Auffenberg hadügyminiszternek azt az előterjesztését, hogy a Schönauich hadügyminisztersége idején megszüntetett törzstiszti tanfolyamot újra szervezzék, a király nem fogadta el. Katonai körökben, mint a „Neue Freie Presse“ értesül, rendkívüli feltűnést kelt ő felsége elutasító magatartása. Tíz hónap óta hadügyminiszter Auffenberg, s ez a harmadik eset, hogy a király nem fogadja el javaslatát. Annál érdekesebb ez az újabb refus, mert az újjászervezési tervet a trónörökös katonai irodája dolgozta ki. Ugyanazok a katonai körök újabb bizonyosságát látják az esetben annak, hogy Auffenberg egyáltalában nem élvezi azt a bizalmat s felsége részéről, amelyet elődje, Schönauich báró.

Igazságügyi javaslatok.

Székelly Ferencz igazságügyminiszter három heti és néhány napi roncegnói tartózkodás után hazatérve, tegnap megkezdte hivatalos működését. Az igazságügyminiszter közeli munkaprogramjáról ma a következőkben nyilatkozott egy újságíró előtt:

— Készen és pedig betérjesztésre készen van a törvényjavaslat az osztatlan közös legelőkről, mely a községi legelőknél följavítását célozza. Körülbelül egy millió hold olyan legelő van, amely nem táplálja kellően a baromállományt; ezeknek a följavítása sürgősen szükséges; ezenkívül sok helyütt a községek a legelőket önmaguk közt elosztották s ott most újat kell szerezni. Ezeket a jogviszonyokat kívánja rendezni a törvényjavaslat, melynek jogi részét mi készítettük, a gazdasági részét a földművelésügyi miniszterium. A Házban a földművelésügyi miniszter ur fogja a javaslatot betérjesztetni és ketten képviseljük. Készen van és a legelső betérjesztendő javaslatok közé tartozik a bélyegtörvény. Ezt a pénzügyminiszterrel együtt fogjuk képviselni.

— A tőzsde-reformra nem kerül sor? — kérdezte az újságíró.

— Egyelőre aligha, az életbeléptetési törvény intézkedik két új tőzsdebíróóság felállításáról, ezek Aradon és Temesvárott lesznek.

— Mi lesz a sajtótörvény reformjával?

— Már hónapokkal ezelőtt, mikor a képviselőház erre vonatkozó határozatát meghozta, elkészült az igazságügyminiszterium kodifikáló osztályában

esol. Ő ezt mind megmondhatná a mamának, hogy lássa, hogy kivel van dolga, meg azt is, hogy krajezár nincs, csak fillér. Persze ezt ők nem tudják, ők nem járnak az iskolába és rászólnak, azt mondják, hogy vigyázzon a pénzre. Őt akarják tanítani . . .

Laczi elfintorította az arczát és most már komolyan mérgeződött. Hiszen itt tartja a jobb markában a pénzt, erősen összeszorította, innen ki nem eshetik. Őt krajezár, tiz fillér. Istenem, mi mindent lehetne rajta venni. Őt darab olyan hosszú, fekete cukrot. Mind a két vége lukas, be lehet fujni. A Pista is megpukkadna, úgy mérgeződve, pedig az gazdag fiu, az apja nagy ur, bankba van. Olyan szép a ruhája, mint a katonatiszteknek, meg azoknak a vitézeknek, akik a halottat kísérik és vigyáznak rá kivont karddal, hogy el ne lopja senki sem. Az nagyon nagy ur, nem dolgozik semmit sem és akik meglátogatják azt a fényes épületet — volt ott egyszer a Pistával — mind nyom a kezébe ajándékot, pénzt. Igen, igen, az nagyon nagy ur, a papa mégis megveti, lenézöleg mondja:

— Szolga!

De ez az őt krajezár mégis sok pénz. Még talán pisztolyt is lehetne venni rajta, amelylyel durrogatni lehet. Aztán igen, még a mozis bácsi is beengedné a színházba, ott pedig annyi szépet lehet látni. Csak „természetes“ ne lenne. Igazán nem tudja, hogy miért veszik le a házakat. Ki kívánsi rá? Inkább ugrálna a Mórócz, vagy a Pali bácsi, de a mozisbácsi mindig természetest játszik. Ha egyszer lesz tiz krajezárja — ha nagy lesz, igenis majd szerez valahonnan tiz kraje-

zár — akkor elmegy a nagy moziba, a Pista beszélte, hogy ott nagyon sokat adnak és mindhez oda van írva, kómikus. Igen, kómikus, ez azt jelenti, hogy nevetni kell. Jaj, csak lenne tiz krajezárja . . .

No most már itt van a fűszeresnél. Ni, a hagyma künn van a bolt előtt. Igazán nem érti a mamát. Hát minek neki hagyma, olyan büdös és mégis őt krajezár, igen, tiz fillért ad érte. Majd megmondja neki, hogy azért cukrot is kaphat, hát akkor minek kell az a büdös? De most már nem beszélhet, most már meg kell venni, mert különben szól a mama a papának, aki nagyon megveri. Igazán borzasztó, hát minek jó a papának, ha őt üti. Megfogadja mindenre, ami szent, ha ő nagy lesz, ha ő papa lesz, ha neki fia lesz, még hozzá se fog nyulni. Persze nagy virtus egy kis gyereket ütni. Verje meg, ha meri a házmesternét, ugysis mindig azt mondja, azzal henczeg, hogy kitekeri annak a bestiának a nyakát, hát tegye meg. De az mégse járja, hogy őt veri . . .

Laczi bement az üzletbe. Felkapaszkodott a pultra. És hangosan kiabálni kezdett: — Őt krajezárért kérek hagymá!

A boltos még rá is szólt:

— Talán csöndesebben is beszélhetnél, te rongyos!

No most már igazán dühös lett Laczi. Őt krajezárért ad azért a hiábavaló hagymáért és még nem is kiabálhat. Már vissza akart felelni annak a szentelen nagy embernek, de a tekintete a kezére esett. Jé, az ő tenyere is olyan széles, mint az apjéé, jaj, hátha ez is csak olyan bátor, mint a papa és nem meri a házmesternét megverni. Pedig bizto-

san tudja, hogy haragszik rá, muszáj rá haragudnia, hiszen mindenkit bánt ez a fogatlan boszorkány. De hát gyávák az emberek és csak őt merik ütni. Ezért inkább hallgatott.

A fűszeres kiment az ajtó elé, egy pillanatra eltűnt előle, aztán jött vissza a koszorú hagymával. Laczi még sohase volt ilyen szomorú. Most ki kell nyitni a kezét és oda adni ezt a sok pénzt. Igen, nem csinálhat mást. Cukor, pisztoly, mozi, minden lehetne és mégis, rettenetes, oda kell adni azért a büdös, rosszszagu hagymáért.

— Itt van, nesze! — lökte oda a boltos. — Hol a pénz?

Laczi tekintete rávillant, mérgesen nézett rá, mintha tolvaj volna, rabló, aki az ő pénzét elveszi tőle, kirabolja, mint az utszéli rabló. Sobri Jóska, meg Rózsa Sándor, ahogy olvasta. De most már mindegy, nem segíthet a dolgon. Oda-oda kell adnia. Behunyta a szemét. A jobb kezét óvatosan megfordította, a pultra tette, aztán kinyitotta az öklét. Várta-várta, hogy a pénz, a tiz filléres, amely annyi szép álmot hajtott feléje, csilingelve, büszkén pengjen. A pénz csak nem akart megesörrenni. Mi lehet az, ezt nem érti. Kinyitotta a szemét, de ekkor már a boltos rákiáltott:

— Velem ne mókázzál, hol a pénz, te csirkefogó!

Laczi ijedten védekezni próbált:

— Itt, itt a kezemben! . . .

A fűszeres hatalmas haragra lobbant:

— Velem ne játszszál, menj a barátai! közzé! Ugy látszik elvesztetted a pénzt, takarodjál innen!

egy tervezet. Ez azonban, mondhatnám, még csak a nyers tervezet, mely most hivatalos kifejezés szerint, „véleményezés alatt“ áll.

— A polgári perrendtartás életbeléptetése nagy munkát ad?

— Bizony csak magá a törvény harminczhét külön felhatalmazást adott, úgy hogy a végrehajtási rendeletekben mindezekről gondoskodni kell. No hát nem fog azért harminczhét különböző miniszteri rendelet megjelenni, hanem a rokontermészetű ügyekből és intézkedésekből kettőt-hármat összekapcsolunk, de így is elég sok rendelet lesz szükséges. A törvényszék és járásbírók székelyeiről szóló törvényjavaslat is kész és az őszszel legelső alkalomkor be fogom terjeszteni.

A delegációk.

Mint Bécsből jelentik, *Dobernig*, az osztrák delegáció elnöke egy félhivatalos, osztrák könyvomatos előtt a következőképpen nyilatkozott a delegációk őszi üléséhezre vonatkozólag.

— A parlamenti tevékenység szeptember hónap második felében kezdődik meg. Lukács László miniszterelnök közölte velem, hogy a magyar képviselőház 17-én ül össze, hogy elsősorban a delegációk tagjait válassza meg. Az új választás azért szükséges, mert az ülészak bezárása a delegátusok mandátumát megszüntette. A delegációkat maga a király hívja össze, az osztrák delegációk pedig egyszerűen folytatják tárgyalásaikat. A delegációk összehívását egyelőre szeptember 23-ikára tervezik.

Kész a választói reform.

Klerikális forrásból jelentik: *Némethy* Károly belügyi államtitkár egy hétig Debreczenben időzött, ahol édesanyját látogatta meg. Az államtitkár ez alatt az idő alatt is szorgalmasan dolgozott az őszszel beterjesztendő választójogi törvénytervezeten. Az államtitkárhoz, akinek a Debreczen közéletében szerepet játszó férfiak közül sok ismerőse van, többen kérdést intéztek a választójogi törvénytervezetre vonatkozóan, de *Némethy* meglehetősen tartózkodó volt barátaival szemben is ebben a kérdésben. Mindazonáltal a debreczeni munkapárt néhány előkelő tagjának bizalmas beszélgetés közben *Némethy* államtitkár azt a kijelentést tette, hogy a választói jog reformjáról szóló törvényjavaslat *teljesen kész van*. Debreczeni tartózkodása alatt az utolsó simításokat végezte a javaslaton. A javaslat lényegére vonatkozóan azt mondta az államtitkár, hogy a választói reform meglepetéseket fog tartalmazni, amelyek még a legszélsőbb ellenzéki pártok

kat is reményen felül ki fogja elégíteni. Az államtitkár még azt is hozzátette, hogy a beterjesztendő javaslatról joggal várja, hogy az alapul fog szolgálni a parlamenti béke helyreállítására.

A margittai választás.

A margittai nemzeti munkapárt nagyobb számu küldöttsége tisztelgett ma délelőtt *Madarassy* Gábor pénzügyi államtitkárnál, hogy neki a képviselőjelöltséget felajánlja. A küldöttségben, amelyet *Ertsey* Péter országgyűlési képviselő vezetett az államtitkár elé, a többi között részt vettek: *Wertheimstein* Viktor nagybirtokos, *Bónyi* Adorján közjegyző, *Horváth* Lajos jegyző és mások. A küldöttség szónoka *Bónyi* Adorján közjegyző, felkérte az államtitkárt a jelöltséget elvállalására, mire *Madarassy* államtitkár megköszönte a bizalmat, örömeinek adott kifejezést a megtisztelő felajánlásért s kijelentette, hogy a jelöltséget készséggel vállalja. Közölte a küldöttséggel egyszerűen, hogy vasárnap délben a kerület székelyén elmondja programbeszédét. Az államtitkár szombaton este utazik el Budapestről Nagyváradra s onnan vasárnap reggel folytatja útját Margittára. Az államtitkárt számos országgyűlési képviselő kíséri el; már eddig jelentkeztek: *Almássy* László, *Bujanovich* Gyula, *Kállay* Tamás, *Kiss* Ernő és *Siegescu* József, akikhez Nagyváradon a biharmegyei képviselők csatlakoznak.

Sándor János kerületében.

Dicsőszentmártonból jelentik: *Sándor* János, a dicsőszentmártoni választókerület országgyűlési képviselője az elmúlt hét folyamán több napon át kerületében időzött, hogy a választóközönséget tájékoztassa az aktuális politikai eseményekről és ez eseményekkel szemben elfoglalt álláspontjáról. A folyamatban levő sürgős mezőgazdasági munkákra való tekintettel *Sándor* János elállott attól a szándékától, hogy a választópolgárság összességéből álló népgyűlés előtt mondjon beszámolót, de keresett és talált több alkalmat arra, hogy barátságos összejöveteleken, főleg a *Dicsőszentmártonban* lakó választóközönséggel érintkezhesse. Többek között egy nagyobb arányu esti összejövetel alkalmával, amelyen nemcsak az intelligens középosztály, de a munkapárt számos iparos és gazdatagja is jelen volt, fejtegette *Sándor* János politikai nézeteit, egy pohárköszönőt során.

— Főlemelt, nyílt homlokkal áll — ugymond — a választók elé, mint aki részét a küzdelemből kivette és aki közvetlen tanuja volt az eseményeknek. Az első percztől azok közé tartozott, akik abban a meggyőződésben vannak, mint a volt szabadelvű párt tagjai, hogy a nemzet helyesli a multban

követett magatartásukat, politikájukat és a fonalat ott kellett fölvenniök, ahol kihullott kezükből. A választás után rögtön nem akartuk nehezebbé tenni a helyzetét az ellenzéknek, hogy lássa be utjának, fölfogásának helytelenségét; az obstrukciós kedv azonban nem csillapult. A nemzet érdekében végre számolni kellett az obstrukció letörésével. A nemzet többségét képviselő munkapárt a többségi elvnek diadalmasan érvényt is szerzett. Az obstrukció féktelenségét talán a legkisebb község sem tudta volna eltűrni és tekintettel arra, hogy a külföld máris rossz szemmel, külső beállétségeink kárörömmel nézték a magyar nemzet hanyatlását: az obstrukciónak véget kellett vetni. A helyzet ma az, hogy a többség ma is kész a béke kedvéért mindenre, de ne kívánja a kisebbség a parlamentárizmus követelményeivel homlokegyenest ellenkezően a többség megalázkodását. Ezek után kijelentette, hogy nyílt szívvel kész bármely pillanatban a választók elé lépni, mivel tiszta öntudattal cselekedett. A többség dolgozni akar, de fölforgatni nem hagyja az eddigi alkotásokat és nem adja meg magát.

Ellenzéki tömörülés.

Segesvárról írják a következőket: Fehéregyházán kegyeletos ünnepel most ülték meg *Petőfi* dicsőséges halálának emlékeztétét. A hazafias ünnepek és *Zboray* Miklós orsz. képviselő beszédének hatás alatt a magyar polgárság vezetése mellett az ellenzék egységessé tömörült. Maga a *Matatéri* ünnepség a *Petőfi*-szobornál folyt le a hazafias közönség nagy részvételével. Még a rendőrség is polgári ruhát öltött és ünnepele az ünneplőkkel. Föltűnést keltett, hogy úgy a főispán, mint az alispán távol tartották magukat a hazafias ünnepségtől.

Mozgolódnak a románok.

Mint értesülünk, az őszi politikai campagne elején, augusztus 30-án a román nemzeti párt komitéja Aradon vagy Nagyszebenben gyűlést fog tartani s itt fogja elhatározni, hogy a román képviselők az elkövetkező harcban melyik párthoz csatlakozzanak.

Budapest, augusztus 7.

Harc a szerb autonomiáért. Mint *Ujvidékről* jelentik, a szerb radikálisok a királyi leirat elleni küzdelemhez való csatlakozásra hívták föl a horvátországi önálló szerbek pártját. Zágrábról erre az a válasz érkezett, hogy a párt csak akkor csatlakozik a mozgalomhoz, ha a radikálisok vezérüket, *Tomics* Jását eléjtik. A szerb radikálisok belátván, hogy az autonómia kérdését csakis békés uton lehet

Laczi megszédült. Most nem érezte, hogy minden ember egyforma. A boltos is bántja őt, mint az apja. Nindenki, aki nagy, a kicsik ellen tör. A szidásból, a verő szavakból csak egy szó csengett ki, csak egy szó ragadta meg: elveszett! Elveszett, amint az anyja előre mondotta, elveszett, pedig ő lehetetlennek tartotta. Hogy is történhetett, amikor olyan erősen megmarkolázza, az egész uton még a kezét se merte kinyitni, mert attól félt, attól remegett, hogy kihull belőle. És mégis. Jaj, most mi fog történni vele? Az érzékei elszibbadtak. A füle zugni kezdett, mintha hatalmas csigát tartának elébe, a szemét lehunytá és várta, várta a következőket. Még nem tudta, nem is álmodta, hogy mi fog történni, csak azt tudta, hogy rögtön, azonnal vége, vége... Talán zugva, zakatolva egy mozdony rohan majd feléje, hiába menekül, hiába fut el előle, utóleri, jaj, agyongázolja. Igen, igen, a nagymamát is egy ilyen mozdony vitte el. Beült az egyik kocsiába, a vasut elvitte. És ő ott állt a peronon, a többiek is, a mama is, meg a papa. És integettek. Ő nem tudta, hogy mi történik vele, a kis lelkét azonban szorongatta valami nagyon erősen: ott belül és sírva fakadt:

— Vége, a nagymamának vége...

Mindeuki csitította, azt mondták, hogy ő egy buta kis fiu, aki nem ért semmihez se, hiszen él a nagymama, csak látogatóba utazott el valatová. Elmult egy hét, két hét, a nagymama csak nem jött. És egyszer sirt a mama, ő odament hozzá és meg akarta csókolni.

A mama ellökte és rávágott.

—Hát te miért nem sírsz, te rossz kölyök, meghalt a nagymama...

Laczi azt hitte, hogy ismét a peronon van, a lelke imét elszorult:

— Látod, mama, nekem volt igazam, a mozdony ölte meg, a vonat végzett vele...

Megint megverték, megint azt mondták, hogy ő egy buta kis fiu, aki nem ért semmihez. Mert a nagymama hirtelen halt meg, hirtelen, ahol látogatóba volt. De neki mesélhetnek akármit, a nagymamát a vonat ölte meg és... és ő már érzi a fülebe, hogy jön, jön, zakatol a mozdony, vele is végez...

A boltos rákiáltott:

— Takarodj innen, te rongyos! Hozzá! pénzt! Kérj az anyádtól vagy keresd meg, amit elvesztettél...

Laczi örömeiben kiabálni szeretett volna. Nincs, nincs már veszély, a vonat elrobogott mellette. Persze, persze, csak kimegy az utcára és megkeresi az őt krajezárt. Már szaladt is, rohant kifelé. Tekintete villámgyorsan ugrált ide-oda, de a pénzt, a tiz fillért csak nem találta. Már a házukhoz ért, de mindig nincs elő a pénz. Most melege lett. Már-már hallani vélte az új vonat dübörgését. Mégse menekül, mégis elgázolja, most már vége, vége, a pénz eltűnt, nincs sehol.

Laczi lassan beienyugodott. Egyszer-kétszer még reménykedve föl alá futkosott, de hamarosan belátta, hogy itt már igazán nincs segítség. Leszámolt magával. A baj megese, most már csak a következményeivel kell törődni.

A fiu vörös lett a dühtől, a méreg hamarosan vérpiros rózsákat festett a lágy, arcz-

bőrére. Összeszorította a fogát, a torkán is nehezen szorult ki a szó, de azért valamilyen kinyögte:

— Kutyateremtette...

Az értelmét se tudta, nem is értette, de jól esett kimondania, mert hallotta, hogy nem szabad. Hirtelen hátra fordult. Nem tudta megmagyarázni magának, hogy hogyan, de meg volt győződve arról, hogy az apja áll mögötte és jaj, jaj, megütötte, borzasztóan fáj...

Nagyon jó, mérgelődött magában, megint jön az annyira agyoncsépele, agyonhasznált mondás:

— Elverlek, kölyök, pedig nekem fáj a legjobban...

Persze, persze, így hazudik, mikor ő biztosan tudta, hogy ez az egyedüli élvezete. Neki is jó, ha megveri a Jancsit, a Pistát, de azok nagyobbak, mint ő. Ez legalább virtus, de a papa! A papának hosszú a nadrágja, ő alig ér a derekáig, meg nadrágszíjja is van és mégis verekszik. Igen, ő szegyenlené magát, hogy olyan kis fiut verjen meg, meg aztán nem is pusztá kézzel! És aztán még azt se engedi meg, hogy legalább vissza üsse. Rámordul, ráförmed:

— Te elvetemült gyerek, az apádra mersz ütni!

Igy könnyű verekedni, így aztán nem nagy merészség. De ez mégse járja, ezt nem tűri tovább, ha addig él is. A szij belemélyed a testébe, vörös csikókat rajzol rá, aztán úgy ég, jaj, még belehal. Igen, igen, most már biztosan tudja, hogy nem bírja ki, ő is halott lesz, szép, fehér halott, kocsin fogják vinni, négy ló, mindegyik fején kalap. De

elintézni, alkalmasint hamarosan eleget fog-nak tenni a zágrábi kívánságnak.

Szerényi Budapest. Szerényi József v. b. t. t., volt kereskedelmi államtitkár, országgyűlési képviselő, több heti üdülés után Veldesből tegnap visszatért a fővárosba.

A honvédtisztek sérelme. A honvédség fejlesztéséről szóló törvény tudvalevően a honvédtisztkarban sok reménységet keltett. A hadosztályok szaporítása, az ezredek és zászlóaljak számának növelése, a tüzérség szervezése, az új hadkiegészítő parancsnokságok létesítése egyúttal igen sok magasabb tiszti állás létesítését is jelenti. A honvédtisztek előléptetési viszonyaik javulását várták ettől s igen sok reménység fűződött az új alakuláshoz. Annál meglepőbb az a hír, hogy a honvédség fejlesztése a közös tisztek előléptési viszonyaira lesz kedvezőbb. A honvédelmi minisztérium átiratára ugyanis a közös hadügyminisztérium részéről föl-szólítások történtek idősebb főhadnagyoknál, hogy hajlandók-e századosi rangban átlépni a cs. és kir. közös hadseregből a magy. kir. honvédség kötelékébe. *Összesen százhusz közös főhadnagyot vennének át a honvédséghez.* A honvédelmi minisztérium azzal okolja meg intézkedését, hogy jogtalan volna, hogy míg néhány éves honvédfőhadnagyok századosi rangba kerülnének, addig idősebb és magyar ezredeknek szolgáló közös főhadnagyok mellőztessenek. Módot akarnak tehát ezeknek is adni, hogy az új alakulásnál jobb helyzetbe kerüljenek. Kiváltképpen tüzérfőhadnagyokat vennének át, de átvesznek néhány gyalogos és nehéz tüzérszázadost is őragyi rangban. A tervezett intézkedést a honvédtisztkar természetesen sérelmesnek tartja úgyde nincsen módja a hadügyi kormányok elhárítását sem kritizálni, sem megváltoztatni.

Miniszteri rendeletek a családi pótlékról. Az állami, vármegyei és államvasuti alkalmazottak családi pótlékáról szóló ezidei törvény a kormányra bízta annak rendeleti uton való megállapítását hogy a családi pótlék szempontjából mit kell ellátásnak tekinteni és az ilyen ellátás esetében mikor kell a családi pótléket véglegesen és mikor csak időlegesen beszüntetni. Ugyanez a törvény a tizenhatodik életévüket betöltött gyermekek után járó családi pótlék engedélyezését is a kormányra bízta. A hivatalos lap mai számában megjelent Lukács miniszterelnök rendelete, mely a kormányra bízott intézkedéseket tartalmazza. Nem kapnak családi

milyen szép kalap, olyan mint a házmester-né leányáé, bodros, finom, pubaszáru tollak omolnak le. Az nagyon drága, legalább is tizszer tiz fillér vagy még több is. Igazán érdemes meghalni, akkor olyan gazdag lesz az ember. Most már tudja, meghal, de meg-vernü magát mégse hagyja.

Körülmézett. Csak az utcán kell végig szaladnia, ott csillámlik a Duna. A nap sugarai is elfáradtak a nagy melegben, szépen, csöndesen ráfeküdtek a lassan folydogáló vízre. A habok eleinte szótlanul türték, de később az ő hátukat is égetni kezdte a forróság, türelmetlenkedni kezdtek. Mindig hevesebben és hevesebben lázongtak, le akarták rázni magukról a kényelmetlen tolokodókat. A sugarak nem engedelmekedtek, nem akartak tovább suranni. Máskor tetszett ez a játék Laczinak, de most, de most még talán a fújás ezukor se kellene, pedig mindig akart, pedig még a szép gombját is oda-adná érte, igen, bizony.

Leszaladt a partra, a habok futva szaladtak el a lába alatt. Az egyik hullám a másik után iramodott, azt kergette, de nem tudta utolérni. Akárcsak ha ő játszana Pistivel, meg Jancsival laufmettát, meg fogót. Mindig ő a győztes. De most már ez se lesz, most már ő meg fog halni. Igen meghal, beleugrik a Dunába. A mesztelen lába ujját belemártotta a vízbe. Jaj, ijedten visszakapta. Brr... borzasztó, rettenetes, milyen hideg... És ő most beleugorjon... Nem, nem, hiába, ez nem lehet...

Végig szaladt a víz mellett, egy pálczi-kát kergetett. Aztán rávágott a vízre, erősen, ahogy bírta. A hullámok megbántva föl-szi-

pótléket az állami, vármegyei és államvasuti alkalmazottak után a gyermekek után, akik legalább 600 koronát keresnek, szerzetesnek vagy apácának mentek, nyilvános tan- és nevelőintézetben ingyenes helyre elvezetettek el ha olyan alapítvány vagy ösztöndíj élvezetbe léptek, melynek összege az évi 600 koronát eléri, ha a gyermek kereskedőnél, iparosnál, művésznél növendék, tanoncz vagy inas és fentartási szükségleteit a munkaadó fedezi ellenszolgáltatás nélkül. Nem jár ki a családi pótlék az után a gyermek után sem, aki önálló ipari vagy más foglalkozást folytat és ezzel 600 koronát keres, tényleges katonai legalább 600 korona illetmény mellett, végül pedig ha a fiú-gyermek megnősül, vagy a leánygyermek férjhez megy. A kolostorba vagy házasságra lépés a pótléket véglegesen megszünteti, a többi feltétel csak ideiglenes és megszűnésük után a pótlék újra folyósítandó. A második rendelet szerint tizenhat évnél idősebb gyermekek után, ha ezek tanulmányaikat kiváló eredménnyel folytatják, szintén lehet pótléket engedélyezni, ha ezek a gyermekek nyilvános intézetek rendes vagy magántanulói, vagy pedig a tanulmányok folytatásának előfeltételét képező gyógyszerári gyakorlatot folytatnak. Hogy ha a gyermek a családi pótlék engedélyezése után jut ilyen ellátás élvezésébe, az engedélyezett családi pótlék szabályszerűen beszüntetendő.

Törökország válsága.

— Az ostromállapot. — Az ifjutörökök szervekedése. — Összeesküvés. — Albánok és arnauták. — A montenegrói konfliktus. — Háború és béke. — Saját tudósítónktól.

Budapest, augusztus 7.

Az új török kormány vasszigorral üldözi a komitét tagjait, de vajjon el tudja-e fojtani a drinápolyi ellenparlamentet az ebben a politikai guerilla harcban, amely Törökországot napról-napra emészt, kétséges. Pedig az ifju-törökök a legvégsőig viszik a harcot, s amint Szalonikiból jelentik, *Niazi* bej, aki valamikor Resnában jelt adott a felkelésre, kész fegyvert ragadni. Az ochridei csendőrpáncsnok is a kormány ellen szervezkedik, míg *David* bej a kisázsiai Koinába akarja áttenni a parlament székhelyét.

Kérdés azonban: komoly mederbe terelő-

szentettek, egy pár esőpp az arcára ugrott. Juj, mintha egy égő zsiresőpp mart volna bele a bőrébe. Ugy, mint multkor, a konyhában, még mindig fáj. Laczi nagyon elszomorodott. Magára is mérges lett, hát ez még nem történt meg vele. Azt hitte, hogy a víz fog segíteni rajta, amikor mindig az ellensége volt. Persze, csak vissza kell emlékezni rá. Nyáron is olyan hideg, ha a mama kinozni akarja, mindig megmosatja a lábát benne. Borzasztó, amikor a hüvelykujját bemártja. Mintha apró tűk futnának be a húzába. De még ezzel nem törődne, ez nem nagyon fáj, de télen! Igen, a víz megfagy, csak azért, hogy őt mérgesítse. A mama a tűzre sajnálja a pönt és neki abban a hidegben kell mosakodnia. Nem, nem, a víz nem az ő barátja, hogyis fordulhatott hozzá...

Laczi most már komolyan kétségbeesett, most már igazán nem tudta, hogy mit csináljon. Nem, nincs semmi menekvés, most már igazán kikap, megverik. Azért se, jusz se, mégse szerez örömet a papának. Hát ő szereti a papát, mert az Isten negyedszer azt parancsolja és különben muszáj engedelmekedni, mert a vörös ördögök hatalmas katlanban megfőzik és az még rosszabb, mint a verés. Igen, ő szereti a papát, de magát mégse áldozza föl. Verje meg a házmester-nét, ha ütni akar, de őt ne bántsa. Nem, nem engedi, hogy megint verekedjen, inkább világnak megy... Persze, hogy eddig nem jutott az eszébe, igazán borzasztó, hiszen ez nagyon egyszerű dolog. Elmegy, három napig gyalogol, lenn van Fiumében, ott hajó-inas lesz, kifurja az uszó palota fenekét, a nagy gőzös elsüllyed, hajótörés, a tenger ki-

dik-e az ifju-törökök akeziója, mert négy év előtt *Niazi*, *Enver* bey és barátai birták az albánok bizalmát, most azonban csak ádáz gyűlölet kapcsolja őket össze.

A konstantinápolyi ostromállapotot szigoruan értelmezik ugyan, de ez nem jelenti az egész ottomán birodalom ostromállapotát. Az ostromokból kijut Montenegró felől, ahol a helyzet egyre komolyabb lesz; továbbá az afrikai harctéren, ahol az olaszok újabb győzelmeket arattak.

Mai tudósításaink a következők:

Az ostromállapot.

Konstantinápoly, augusztus 7. Az első hadtest parancsnoka közzétette az ostromállapotra vonatkozó rendeletét. Ebben megtiltja a katonatiszteknek, hogy bárminő beszédet mondjanak, tilosnak mondja a hadseregellenes iratok nyilvánosságra hozatalát, megtiltja a rendőri engedelem nélkül tartott nyilvános vagy a klubokban tartandó titkos ülések megtartását bárminő politikai párt érdekében vagy ellen való agítást, bárminő, a kormány politikájára és a mostani benső politikai helyzetre vonatkozó iratok nyomtatását és terjesztését vagy ilyen tartalmu plakátok kifüggesztését és újságmellékletek nyilvánosságra hozatalát, ha azokra a kormány külön engedelmet nem ad. A rendelet úgy intézkedik továbbá, hogy a csapszékeket és sörházakat éjjelkor be kell zárni és éjjel után engedelem nélkül senkinek sem szabad az utcákon járni. Nem szabad az utcán a közönséget fölizgató módon szaladgálni vagy kiabálni. Fegyver viselése és használata szintén tilos.

A kormány a lakosság megnyugtatása végett több vizsgáló-bizottságot nevezett ki. Az első bizottság meg fogja állapítani az április 13-iki államcsiny igazi szerzőit, akik Abdul Hamidot a tróntól megfosztották. A kormánynak erre nézve számos bizonyítéka van. A második bizottság meg fogja indítani a vizsgálatot a *hadügyminisztérium eltűnt hatvanöt ezer fontjának dolgában, amely összeget választási célokra fordították.* A harmadik bizottság a pénzügyminisztérium s a negyedik a flotta-bizottság számadásait fogja felülvizsgálni.

Az ochridai csendőrpáncsnok, aki mint már jelentettük, 15 csendőrrrel elhagyta őrhelyét és a hegyek közé menekült, proklamációt bocsátott ki,

veti a partra és ő lesz a Magyar Robinson. Igen, még híres ember is lesz, milyen szépen hangzik: Laczi, a magyar Robinson. A bánat szele megint átfutott az arcán. Nem lehet, mégse. Hiszen ő olvasta már a kirakatban, ahol sok könyveket árulnak: a Magyar Robinson. Igen, valaki már megelőzte. Hát már ezt se lehet megcsinálni, mit tegyen, mit tegyen...

Odaért a sarokra, a fűszeresbolt elé. A hagymák az üzlet előtt, nagy ládában, ott aludtak. Laczi megállt, hosszan nézte őket. A vörös héja lehullott egyik-másiknak, jaj, borzasztó, mintha kacagnának, mintha őt nevetnék. Laczi elfintorította az arcát, orrot mutatott nekik. De a hagymák tovább kacagtak. Hát ez már sok, kiöltötte a nyelvét rájuk:

— Bu . . . u . . . n . . .

A hagymák csak nem akartak nyugodni. Laczi felemelte az öklét, megfenyegette őket. Ez se használt, a fűcska belsejét feszítette az indulat. Most már nem bírta tovább, közibük csapott. A hagymák ijedten, zizegve ugrottak széjjel, aztán csöndesen meghuzták magukat. Laczi megrémült a tetőtől, megszeppenve, szinte magát védve mormogott:

— Mondtam, hogy ne ugráljatok, most megkaptátok a magatokat . . .

Aztán hirtelen eszébe jutott, hogy nagy bolondot tett, megint megfogják verni. Kijön a boltos bácsi és az is csak olyan vitéz, mint a papa, csak őt merik bántani. Meghuzódott a fal mellett és az ajtón lekandikált. A fűszeres rakosgatott, mással volt elfoglalva, nem is vette észre, hogy mi törté-

amelyben felháborodásának ad kifejezést a legutóbbi kormány bukása és azon intrikák fölött, a melyek a katonai mozgalmat okozták. Fölszólítja a szaloniki és monasztiri vilájetekben lévő hűséges hazafiakat, hogy csatlakozzanak hozzá és vonuljanak Konstantinápoly ellen, hogy bosszút álljanak a komité ellenségein.

Az ifju törökök.

Konstantinápoly, augusztus 7. Minthogy az ifjutörökök tüntetésekre akarták felhasználni az állítólag albánok által felakasztott Hairi kapitány temetését, a vezérkar vizsgálatot rendelt el, amelynek során megállapították, hogy ilyen nevű katonatisztet az albánok nem öltek meg.

Páris, augusztus 7. A Havas-ügynökség jelenti Konstantinápolyból: *Dsavid* és *Talaad* bej, az *Egység* és *Haladás* központi bizottságának tagjai Szalonikiba utaztak, ahová a komité székhelyét áthelyezték.

Összeesküvés.

Konstantinápoly, augusztus 7. Összeesküvést fedeztek fel Urfában, amelynek az volt a célja, hogy a szultánt megfosztják trónjától, a volt szultánt kiszabadítsák és visszahelyezik a trónra. Az összeesküvők legnagyobb része már börtönben van. Majdnem mindnyájan mohamedánok, akik sok gyilkosságot követtek el.

Az albánok.

Üszkü, augusztus 7. Arra a hirre, hogy a kamarát felosztatták, a gyakvai tisztek visszatértek csapatostülüköz, Ibrahim basa újra összehívta az albánokat, hogy a tárgyalást velük folytassa. Azt hiszik, hogy az albánok most még nagyobb és súlyosabb követeléseket fognak támasztani.

Szaloniki, augusztus 7. Ibrahim basa az arnótavezérnek elött kihirdette a kamara felosztásáról szóló tudósítást és hozzátette azt, hogy az új választások, amelyek semmiféle befolyás alatt nem fognak állani, három hónap lefolyása alatt megtörténnek. A hatóságnak semmiképpen sem szabad a választásokba avatkozni. Az arnóták ezt leirhatatlan lelkesedéssel vették tudomásul és egyre eltették a szultánt. A szultánnak törhetetlen hűséget esküdtek és a szultánnak, a nagyvezérnek és a szenátusnak köszönő feliratokat küldtek.

Konstantinápoly, augusztus 7. Nagyszámu

nik. Laci óvatosan megfordult körül tekintett. Az egész utcában senki, senki se látta, hogy mit csinált. A bátorsága megint visszavért, büszkén fordult a hagymák felé:

— Látjátok, bolondok, velem ne kezdjétek ki, ugyis elég bajt csináltak nekem.

A hagymák mintha tényleg megszelídültek volna, félénken szorultak egymáshoz.

— No, ne féljétek, most már nem bántalak! — vigasztalta őket Laci.

A vörös fejek szinte mosolyogtak. A fu erre már ki is békült velük. Még egy utolsó pillantást akart rájuk vetni, aztán ki, ki a nagyvilágba. De aztán meglátta, hogy ilyen hamar kibékült a hagymákkal. Nem szabad ilyen jószívűnek lenni, hiszen a papa se az, meg a fűszeres bácsi se, meg a viz se akar segíteni rajta. Persze, persze, ő se lesz könnyen békülékeny. Ha azt akarják, hogy becsússzon meg, tegyék jóvá a hibájukat . . .

Laci most egy szempillantás alatt nagyon merészet gondolt. Nem, nem, az még se lehet, nem szabad. Borzasztó, hiszen, ha megtenné, azt mondanák, hogy tolvaj . . . Nem, ő tolvaj nem lesz. Szelid arccal odafordult a hagymák felé s szinte védekezve mondotta:

— Ne féljétek, igazán nem, nem viszlek el benneteket . . .

A hagymák csak mosolyogtak és láthatólag nem háborodtak föl, hogy Laci elkarta vinni őket. A fu gondolkodott. Hiszen az nem is olyan borzasztó, igazán mindegy a hagymáknak, hogy itt vannak-e, vagy a manánál. Persze, ő mégis elvisz egy-kettőt. Meg aztán így lesz rendben. Ez az elégtétel. A hagymák okozták a sok bajt, tegyék azt jóvá . . .

arnóta Valona környékén gyülekezik és be akar hatolni a városba.

Páris, augusztus 7. Az arnóták és az albán törzsfők az albániai küldöttséggel megszakították a tárgyalást és Üszkü felé nyomulnak. Az üszkübi főparancsnok lemondott állásáról, hogy ne kelljen ellenük harcolnia.

Konfliktus Montenegróval.

Cetinje, augusztus 7. A török követ kijelentette, hogy Montenegró válaszával nincs megelégedve és közölte a külügyminiszterrel, hogy miután a követelt elégtételt nem kapta meg, ma vagy holnap elutazik Cetinjéből.

Bécs, augusztus 7. Montenegró és Törökország közt a diplomáciai viszony megszakadt.

Cetinje, augusztus 7. Tegnap török katonák megújították a támadást. A montenegróiak délutánig nem mozdultak. Midőn a törökök átlépték a montenegrói határt a montenegróiak a támadásra tértek át és a törököket a határon túl elűzték. Ez alkalommal a montenegróiak két a vitás területen épített török blokházat leromboltak. Három montenegrói a halálát lelte, tizenegy megsebesült. Ma délután a török követnek tegnapi jegyzékére írásbeli választ adtak át. A követ írásbeli megerősítést kért volt, hogy a kormány parancsot adott a montenegrói katonáknak török területéről való visszavonása iránt. És sajnálatának kinyilatkoztatását kívánta a montenegrói határhatóságok magatartása miatt. A kormány a követnek adott válaszában kijelentte, hogy montenegrói katonák török területen nincs. Ami az inczidenst illeti, a kormány utal a Zetánál történt legutóbbi montenegrói határsértésre, midőn a török katonák megsebesítették a megölt montenegróiak holttestét és az ottomány kormány sem fejezte ki sajnálkozását. Az utolsó sajnálatos incident a kormány nézete szerint csak a törökök folytonos súlyos provokációinak következménye, mivel Törökország a vitás határkérdéseket még mindig nem intézte el mind a két fél megelégedésére.

Konstantinápoly, augusztus 7. A montenegrói határról érkező hivatalos táviratok jelentik, hogy két nap óta Berana, Kolacine, Szeldse és Dokar környékén véres csatározások vannak. Több török őrházat felgyújtottak. Sürgősen csapaterősítést kérnek. További hivatalos jelentések szerint a montenegróiak ágyuk tüze alatt Mojkovacot is

De mégse lehet. A tisztelendő bácsi azt is tanította, hogy a parancs mondja: ne lopj. Hát nem szabad lopni. De hát a mama se tudja a tizparancsot, mégis egy nagyon jó néni. Anikor megkérdezte tőle, azt mondta, hogy elfelejtette. Hát Istenem, neki se kell olyan nagyon-nagyon okosnak lenni. Ő is elfelejti. Hát nem sokára, mert ez még se jó, mert akkor a számápadba ültetik, de egy kis időre mégis el kell felejtene. Ha nem tudja, hogy lopni nem szabad, akkor az nem bűn, nem viszik le az ördögök a tüzes kemencébe . . .

Az agyában lázasan liktetett a vér, szécsült a feje, nem tudta, hogy mit csináljon. Az utcában senki, a boltos benn dolgozik. Eh, nem tudja meg egy teremtet lélek sem. Óvatosan odafurakodott, belenyult a zsákba és . . . és futni kezdett . . .

A léptei zörögve verték föl a csöndet, már a kapujuknál járt. Jaj, megint dűbörög a vonat, jön, jön, legázolja. Ijedten hátranéz, senki se üldözi. Nagyon sóhaj, föllélegzik, aztán megindul, föl a lakásukba . . .

Már az ajtónál áll, egy lépés és benn van, otthon van. Persze megint kap pofont, hogy miért maradt el olyan sokáig. De a mama nem erős, az igazán nem fáj. Laci csak most kezd igazán haragudni:

— Mégis csak nagyon buta kis fu vagyok én! Az a dolog már előbb is az eszembe juthatott volna . . .

Elkeseredetten berugta az ajtót s kétségbeesve várta az ütést . . .

mét elfoglalják. Redifikatonaság a török határőrség megerősítésére elindult. A melisszorok, akik eddig a montenegróiakkal tartottak, a Kamara fölszólításáról szóló hirre magatartásukat megváltoztatták és kifejezték készségüket, hogy a határt a montenegróiak ellen megvédelmezzék. Ipekből és Djakovából négy zászlóalj indult a határra.

Bécs, augusztus 7. A külügyminisztériumhoz közel álló W. Allg. Zeitung jelenti, hogy ha a török követ elhagyja Cetinjét, ez a körülmény bán diplomáciailag igen fontos tény, — nem jelenti azt, hogy a két állam között megkezdődik a háború. Ennek pusztán az a következménye, hogy a két állam között a politikai összeköttetés megszakadt.

A háború.

Róma, augusztus 7. Zuarát az olasz csapatok tegnap bevették. A bevételről Garioni tábornok a következő részleteket táviratozza: A *Lequio* tábornok parancsnoksága alatt álló hadoszlop, mely különböző fegyvernemhez tartozó csapatokból állott, a szárazföldön Zuara ellen nyomult. Ugyanez időben a zuarai kis kikötőben egy másik hadoszlop szállott partra *Tassoni* tábornok parancsnoksága alatt. Megszállta az óázis keleti részét, és déli egy óra tájban bevonult a városba, melynek lakosai a szomszéd óázisba menekültek. *Lequio* hadoszlopa Marsa-Ti-Buda mellett visszavert egy ellenséges támadást, és kilencz óraker este megszállta az utóbb nevezett helységet, mely a zuarai óázis nyugati részében körülbelül husz kilométerre Szidi-Szaidtól fekszik. Később egy repülő hadoszlop a keleti oldalról is behatolt az óázisba, szétkergette az ellenséget, és *Tassoni* hadoszlopával egyesült. A repülő hadoszlop ez operációjával mind Zuarának, mind a szomszédos óázisoknak birtoklását biztosította.

A lapok a zuarai operációt tárgyalják, a „*Messageo*“ azt mondja: Zuara bevételével a tripoliszi parancsnokság befejezte a partvidékek teljes megszállására vonatkozó programjának legfontosabb részét. Az ellenség most már csak egynéhány kevés, csekély jelentőségű pont birtokában van, amelyet az olaszok könnyű szerrel fognak bevenni. Valószínűbb azonban, hogy a törökök az ország belsőjébe fognak visszavonulni, hogy kikerüljék a körülrást.

Konstantinápoly, augusztus 7. A „*Jeme Turk*“ szerint a szenussziak sejkje táviratot intézett az új kormányhoz, amelyben sajnálkozását fejezi ki a válság fölött és annak a reményének ad kifejezést, hogy a kormány kitart a régi program mellett és folytatja a háborút. Végül kijelenti, hogy a békéhez a tripoliszi arabok csak akkor járulnak hozzá, ha ez ugy az ő, valamint az ozmán birodalom érdekeit megvédelmezni.

Massana, augusztus 7. Az arabiai Hodeida július 27-iki bombázásáról a Stefani-ügynökség azt jelenti, hogy a löporraktár légberöplése alkalmával a törökök három millió töltényt és az egész túzériégi löszerkészletet elvesztették. A robbanás alkalmával 23 ember életét vesztette. Az élelmiszerek hiánya következtében a helyzet a városban nagyon válságos.

A béketárgyalások.

Köln, augusztus 7. A „*Köln. Ztg.*“ pétervári levelezőjének az orosz külügyminisztériumban szerzett értesülése megerősíti azt a hirt, hogy Zürichben török és olasz diplomaták között tárgyalás folyik, amely ugyan rövid ideig megszakadt, most azonban ismét tovább folytatják. A pétervári olasz nagykövet vezeti ezeket a tárgyalásokat. A tárgyalások újra fölvetését a most engedékenyebb Törökország kezdeményezte.

KÜLFÖLD.

Németország és Franciaország. A „*Figaro*“ egyik munkatársa, Georges Bourdon meginterveivolta a Kissingenben üdülő Kiderlen-Waechter külügyi államtitkárt. Kiderlen e beszélgetés során mint rideg üzletember mutatkozik be, aki előtt minden érzelmi politika idegen és érthetetlen. Kiderlen bizalmatlan a nagy politikával szemben és mint mondja, ő csak „kis politikát“

csinál. Franciaországgal szemben ezt a „kis politikát” következőkben körvonalazza: Nincs-e a világon egész sereg geográfiai pont, ahol Németország és Franciaország érdekei találkoznak, nincs-e egész esomó olyan kérdés, ahol a józan ész megegyezésre készteti őket. És ha egyes kérdésekben létrejött megegyezések előmozdítják az együttműködés lehetőségét, ezzel sok nehézség, ha nem is szűnik meg, de lényegesen megenyhülhet. Kiderlen például nem tudja belátni, miért ne egyeznénk meg Németország és Franciaország a török kérdésben. Egyik nemzetnek sincs más érdeke ott, mint békét, a rendet, a haladást és a nagy közmunkák végrehajtását biztosítani. Mindkettőnek az volna a feladata, hogy a hódításra vágyó hatalmakat visszatartsák és közösen munkálkodni abban az országban, ahol tökére és iparra roppant jövedelem vár és emellett civilizátorius munkát is végezhetnek.

Kiderlen inti Európát a sárga és az amerikai veszedelemtől. Azt mondja, hogy Goluchovszkinak talán igaza volt, amikor ezt az Európát dörének és vaknak mondotta, mert nem bír szervezkedni ama veszedelmek ellen, amelyek viszálykodásra való tekintet nélkül reá fognak szakadni. Ez az a praktikus munka, amelyet végre kellene hajtani. A többi, a leszerelés utópia. A leszerelés sok technikai nehézségekbe ütközik és egy állam sem lesz hajlandó arra, hogy véggépp gyengébb legyen, mint a másik. Németország és Franciaország között lehetségesnek tartja az entente-t, bár az nem volna elégséges az európai politika nagy céljainak elérésére.

Más alkalommal az államtitkár a marokkói konfliktusra terelte a beszélgetést és kijelentette, hogy Németországnak e tekintetben békés szándékai voltak. Elismeri, hogy Agadir a szakadás veszélyét rejtette magában, de Franciaország súlyos hibákat követett el az algirai szerződés és a Németországgal 1900-ban létrejött megállapodás ellen. A november 4-iki szerződésnél a marokkói kérdés megszűnt.

Az új véderőtörvényt Kiderlen így okolja meg. Ugy látszott, hogy fenyegetnek bennünket. Meg kellett tehát mutatnunk, hogy meg tudjuk magunkat védeni. A szárazföldi hadsereg szaporítása Franciaország ellen volt, a flotta-novella Anglia ellen. Tegyük fel az esetet, hogy Angliával háborúba keveredünk, lehetséges-e Franciaországban oly kormány, amely ha akarna is, képes volna három óránál tovább ellentállni a népviharoknak, amely az országot a határra kergetné.

Az orosz-francia egyezségről Az „Echo de Paris”-nak az a jelentése, hogy Oroszország és Franciaország között megegyezés jött létre, amely Oroszországnak kezét a z európai politikában három hónapra megköti. félreértésen alapozik. Ilyen szerződés egészen szokatlan dolog volna és szövetséges államok között nem is volna helyén. A valóság az, hogy az orosz kormány értesítette a francia kabinetet arról, hogy Vilmos császár a czárral találkozni szeretne. Ez értesítés után Anglia, Franciaország és Oroszország eszmecserét folytatott s ennek során fölvetődött az a terv, hogy Oroszország a balti-tengeri-keleti térségben védekezőleg a keleti kérdést s esetleg hozzá szöve az orosz-török háború dolgában való intervencziót is. A Wolf-ügynökség tudósítója jól értesült helyről azt a felvilágosítást kapta, hogy az orosz és a francia haditengerészeti vezérkar főnökei között folyó tárgyalásoknak sem agresszív, sem kalandos jellege nincs. Kidolgoztak ugyan egyes terveket és előkészítették a tengerészeti egyezményt technikai tekintetben, de eddig semmiféle konvencziót sem irtak alá. Ennek ratifikációja azon végleges tárgyalásoktól függ, amelyeket Poincaré miniszterelnök fog a konvenczió politikai részére nézve Pétervárott folytatni.

A Panama-csatorna kormányzója. Washingtonból jelentik: A szenátus módosítást fogadott el a Panama-csatorna javaslatához, mely szerint az elnök a bizottság által javasolt háromtagú felügyelőbizottság helyébe kormányzót nevez ki a csatorna építésének befejezése, igazgatása és üzemi felügyelete céljából. A kormányzónak feladata lesz a csatorna környékének közigazgatása is.

Roosevelt jelöltsége. Csikágóból jelentik, hogy a haladó-párt tegnapi konventjén Roosevelt kifejtette programját. Nyomatékosan hangsúlyozta, hogy új pártra van szükség. A csikágói és baltimorei események meggyőzően bizonyították, hogy a nép a mai viszonyok között nem uralkodik. A népnek és nem a törvényhozó testületnek kellene döntenie a politika alapelvei felett. A népet nem szabad megfosztani attól a jogától, hogy az állami szolgálat minden ága felett ellenőrzést gyakorolhasson.

A trösztök tekintetében erősen bírálta Rooseveltt az uralkodó republikánusok és a demokraták eljárását és azt ajánlotta, hogy a szállító társaságok által elfogadott alapelveket alkalmazzák minden ipari nagyvállalatnál. Egy nemzeti iparválasztmány létesítését ajánlotta, amelynek feladata volna a nagy nemzeti vállalatok ellenőrzése és ügyelni arra, hogy a munkásfeltételek javítására irányuló rendszabályok figyelembe vétnessenek. Rooseveltt azonkívül a minimális bérek megállapítása céljából bérbizottságok felállítása mellett foglalt állást, törvényhozási intézkedéseket kíván a munkásság baleset ellen való biztosítására, a gyermekek nevelésére és védelmére, az aggod és betegek ápolására és a nők és gyermekek éjjeli munkájának megállítására. Rooseveltt a nők választói joga mellett nyilatkozott. Ami a védvámot illeti, Rooseveltt azt hiszi, hogy az amerikai nép a védvám-tarifa mellett van, de helyteleníti a politika igazságtalan alkalmazását és a korábbi visszaéléseket. Azt ajánlotta, hogy létesítsenek egy állandó bizottság pártatlan szakértőkből, amelyet messzemenő meghatalmazással ruháznának fel. A mostani tarifa-hivatal nem felel meg céljának. E tekintetben a német példát kell követni. A vamtarifának minden egyes tételét módosítani kellene, oly pénzforgalmi rendszert kellene elfogadni, amely a hitelnek nagyobb rugalmasságot biztosít és elejét veszi nagyobb pénzügyi megrázkódtatásoknak. A külügyekben az Egyesült Államoknak ugy kell uralkodniuk más nemzetekkel szemben, mint egy becsületes magánember másokkal szemben. A Panama-csatornát meg kell erősíteni, a csatornán szedendő illetékeket minden nemzetre nézve egyformán kell megállapítani. Az amerikai járművek azonban szabadon kelhetnek át a csatornán, ami azonban nem volna az idegen nemzetekre nézve hátrányosabb elbánás. Rooseveltt háromnegyed óra hosszáig tartó viharos órával fogadták a konvent sűrűn megtelt csarnokában. Rooseveltt a 23.000 szóból álló programbeszédnek csak a felét olvasta fel és ismételt elteret a nyomtatott szövegtől és erőteljes megjegyzéseket fűzött közbe. A néger delegátusok igazolásának kérdésében kijelentette, hogy a délvideki republikánus néger küldöttek szelleme nemcsak a republikánus pártot, hanem a német néger népfajt is diszkreditálta. A haladó párt eljárása megfelel ugy az ország, mint a négernek érdekeinek. Rooseveltt reméli, hogy a jövőben a négernek jellembeileg és életmód tekintetében is egyformákra válnak a fehér emberekkel ugy, hogy a haladó-párt legközelebbi konventjén küldöttekként fognak részt vehetni. A konvent végül ellentmondás nélkül hozzájárult a négernek csatlakozásához.

Háborús állapot Marokkóban. Mazaganból táviratozzák: Triahi kaidot, aki az Azemurok törzsenél tartózkodott, a csapatoknak el kellett volna fogyniok, mert sok büntetést követelt el. Azonban Mazaganba menekült egy spanyol zsidó villájába. Rendőség és lövészek körülfogták a házat. Este hét spanyol ember bement a villába. Csakhamar lövések dördültek el a házból a csapatok ellen, akik a tüzelést viszonzták. A lövöldözés körülbelül tíz perczig tartott a nélkül, hogy valami eredménye lett volna. Mangin ezredes bombáztatta Triahi kaid házat és elpusztította. A romok közt fegyvereket, lövedéket és egy esomó érdekes levelet találtak. A házból fogva tartott benszüllötteket szabadon bocsátották. A francziáknak nem volt veszteségük. Triahi kaidnak délután egy órakor sikerült a villa kerítésén át elmenekülnie. Lovasság üldözöbe vette. A villa bombázásakor egy benszüllöttet megöltek.

TÁVIRATOK.

A Mexikóban meggyilkolt európaiak

Köln, augusztus 7. A „Kölnische Zeitung” jelenti Berlinből: A Mexikóban megölt két, állítólag német alattvaló, *Hertling* és *Schubert* ügyében elrendelt vizsgálat során kétségek merültek fel az iránt, hogy tényleg német birodalmi alattvaló voltak-e az illetők. Az eddig szerzett adatok szerint *Hertling* amerikai állampolgárságot szerzett, *Schubert* pedig csehországi születésű volt.

Kovács Gyula — szabad.

— Holnap kiszabadul. —

Nem volt beszámítható.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, augusztus 7.

A mai napnak váratlan, előre nem látható szenzációja akadt. *Kovács Gyula* országgyűlési képviselőt, aki az emlékezetes június 7-iki ülésen *Tisza István* ellen revolvermerényletet követett el, szabadlábra helyezték. A vizsgálóbíró a törvényszéki orvosok véleménye alapján megszüntette a merénylő képviselő ellen az eljárást. Az ügyészség felfolyamodást jelentett be, de ez a végleges döntést nem sokáig hátráltatja, mert a vádtanács már holnap összeül s határoz, hogy a képviselőt szabadon bocsátják-e? Minden valószínűség a mellett szól, hogy *Kovács Gyula* holnap már — szabad.

A szenzációs fordulatról tudósítónk a következőket jelenti:

A vizsgálóbíró végzése.

Ma délelőtt történt a nevezetes fordulat. *Mándy Sándor* vizsgálóbíró telefonon közölte dr. *Polónyi Dezső* és dr. *Gonda Henrik* védőkkel, hogy *sürgösen egy végzést akar előttük kihirdetni.* *Polónyi Dezső* és dr. *Gonda* helyettese dr. *Sipos Miklós* megjelentek a törvényszéken. A vizsgálóbíró a következő végzést olvasta föl előttük:

Végzés.

A *Kovács Gyula* ellen elrendelt vizsgálati fogságot a büntetőtörvénykönyv 160. szakasz és 76. szakaszai alapján megszüntetem.

Indokok:

Az ezen ügyben *Kovács Gyula* ternelt elmeállapota megfigyelésével és az erre vonatkozó orvosi szakvélemény beadásával megőzött *Ajtay K. Sándor* és dr. *Németh Ödön* királyi törvényszéki orvosok, a mai napon hozzám benyújtott szakértői véleményükben kifejtik, hogy *igazán jelenleg Kovács Gyula nem szenved elmezavarban, vagy öntudatlan állapotban, mégis a vádbeli cselekményt mélyebb öntudat-zavarban követte el, amely az öntudatlanság fokáig emelkedett és így akaratának szabad elhatározási képességével a vádbeli cselekmény idejében nem birt.* Nyilvánvaló ebből, hogy *igazán Kovács Gyulának a vádbeli cselekmény be nem számítható és ezért bünvádi felelősséggel nem tartozik.* A vizsgálati fogság megszüntetése ezért indokolt.

Budapest, 1912. augusztus 7.

Mándy vizsgálóbíró.

Az ügyész felfolyamodása.

A védők örömmel vették tudomásul a nem várt végzést, amelynek az alapján *Kovács Gyulát* már ma délben szabadlábra kellett volna helyezni. Közbejött azonban, hogy a királyi ügyészség, amelylyel a vizsgálóbíró irásban azonnal közölte a döntést, *felfolyamodást jelentett be a végzés ellen.* Az ügyészség azt kéri föllebbezésében, hogy a vádtanács tegye át felülvizsgálás végett az orvosi szakvéleményt az Igazságügyi Orvosi Tanácshoz és ennek beérkezétségéig a vizsgálati fogságot tartsa fenn.

Megfigyelték a képviselőt.

Ajtay K. Sándor és dr. *Németh Ödön* egyetemi tanárok a vizsgálóbírói intézkedés folytán *harmincz napon át figyelték meg Kovács Gyula elmeállapotát.* Mindennap kimentek hozzá a gyűjtőfogházba és beszélgetés ürügye alatt teljesítették megfigyelő munkájukat. Sokat diskuráltak vele politikai ügyekről, különösen gróf *Tisza István*ról. Az orvosszakértők azt hitték, hogy *Kovács Gyula* letteljes hangon fog nyilatkozni *Tiszáról.* Meglepetéssel konstatálták, hogy *Kovács* egész higgadtan nyilatkozik arról az emberről, akinek életét majdnem kioltotta:

Kovács a következőket mondotta *Tisza István*ról:

— *Tisza* föltétlenül impresszionista, de hatalmas tudású, nagy kaliberű ember. Reformá-

tus és mégis az az elve: a *szél szentesíti az esz-
köt*. Czelja elérésében nem ismer határt. Tör-
vényeket, szabályokat rug fel, de akaratát cso-
dálatos ambícióval ezer veszély között is érvé-
nyesíti.

— Haragszik még rá? — kérdezték tőle.
— Nem.

— Hát miért akarta megölni?

— *Ezt magam sem tudom.* Amikor kitiltot-
tak a Házból, ez rettenetes hatással volt rám.
Napokig kerültem az embereket. Azt hittem,
borzasztó szegény ért engem. Azon a napon,
amikor az eset megtörtént, elhagyott az ener-
giám és egy olyan érzés vett rajtam erőt, hogy
nekem *azt az embert meg kell ölnöm. Berontot-
tam az ülésterembe és minden czélszél nélkül rá-
löttem Tiszára. Hogy magamra löttem, azt csak
akkor tudtam meg, amikor a Herczel-szanató-
riumban eszméletre ébredtem.*

— Megismételné még egyszer a merénylé-
tet? Kérdezte tőle Ajtay professzor.

— *Isten megmentse! Eszem ágában sincs.*

— Szóval már nem is haragszik rá?

— Az én haragom úgy se számít. Ha van
bűnhődés a világon, ez utoléri őt az én haragom
nélkül is.

Az orvosok szélesen kérdezősködtek Kovács-
tól a magánviszonyairól és ő minden kérdésre
precíz választ adott.

Az orvosok a megfigyelés anyagát egy *negyven-
két oldalas írott szövegbe* foglalták össze. A
szakvélemény részletesen ismerteti Kovács tettét,
viselkedését, lelki állapotát, a hozzáintézett kérdé-
seket és feleleteket s végül a következő konkluzióra
jut:

*Kovács Gyula jelenleg teljes akaratú sza-
badsággal bír. Elméje ép és beszámítható. Azon-
ban tette elkövetésekor oly nagyfokú izgatott-
ságban és felindulásban szenvedett, amely aka-
rata szabad elhatározását és cselekvési szabad-
ságát teljesen kizárta tette. Mindezek alapján
a vélemény az, hogy Kovács Gyula cselekménye
bűnvádi üldözésre nem alkalmas.*

Ez a szakvélemény nagy szenzációt keltett a
törvényesökben. A kora délelőtti órákban már min-
denki erről beszélt, de bizonyosat nem tudott senki.
Mándy vizsgálóbíró nem adott semmi felvilágosi-
tást. A délelőtti órákban több parlamenti hirlap-
tákos jelent meg a vizsgálóbírónál. Idézést kaptak
valamennyien. Azt akarta tőlük megtudni a bíró,
hogy Kovács czélozva lőtt-e Tiszára, ahogy látták-e
azt, mikor Ertsey Péter rálőtt Kovácsra.

— *Köszönöm uraim, hogy megjelentek. De
kihallgatásuk tárgyalanná vált. Ma közbejött va-
lami, ami már tisztázta teljesen a helyzetet.*

Az újságírók elmentek. Rövid pár perc mul-
va azután megjelentek a védők s így a szenzáció
köztudomású lett.

Kovács holnap — szabad.

Egy órákor már át is küldte a vizsgálóbíró az
ügyre vonatkozó összes iratokat a vádtanács-
hoz. Itt Sally Dezső táblabíró, a vádtanács helyettes el-
nökének intézkedésére Nagy Béla bírónak adták át
a több kiló súlyú aktákat. A referens azonnal hoz-
záfogott az iratok tanulmányozásához és holnapra
el is készül munkájával. *Holnap délben egy órákor
dönt a vádtanács.* Ha elutasítja az ügyészség fel-
folyamodását, akkor Kovács Gyula vizsgálati fog-
sága azonnal megszűnik és a sokat szenvedett kép-
viselői szabadságra helyezik.

Polónyi Dezső nyilatkozata.

Polónyi Dezső ügyvéd, országgyűlési képvi-
selő, Kovács Gyula védője, aki nagy jogi tudással,
buzgalommal és lelkeséssel látta el nehéz tisz-
tségét, a szabadságra helyező végzés kihirdetése után
jókedvűen hagyta el a vizsgálóbíró szobáját. A fo-
lyosón a következőket mondotta az egybegyűlt új-
ságíróknak:

— Az igazság még seha se ebben és ideál-
sabbban nem győzött, mint Kovács Gyula ügyé-
ben. *Kovács Gyula ártatlan és ha nincs bűn,
nincs bűnhődésnek se helye.* Negyvenkét oldalra
terjed az orvosi szakvélemény, amely a pszicháter-
megelőzhetetlen érveivel bizonyítja, hogy Kovács
Gyulát büntetőjogi felelősségre vonni nem lehet.
A szakértői vélemény — amely orvosi és pszicho-
lógiai remekmunka — részletesen elmondja a
bűnügy történetét és igen élesen, de objektív mó-
don körvonalozza, hogy milyen körülmények kö-

zött történt a merénylet. Lelkiismeretesen és gon-
dos tanulmányozás alapján festi meg Kovács
Gyula lelkiállapotát és az összes körülmények
figyelembevételével azt állapítja meg, hogy *Ko-
vács Gyula jelenleg nem elmebeteg, nincs is ön-
tudatlan állapotban, mégis a merényletet öntu-
datlanul követte el, mert tettének elkövetésekor
megzavarodott lelki egyensúlya és akaratának
szabad elhatározási képességével nem rendelke-
zett. A vizsgálóbíró saját iniciatívájára vizsgál-
tatta meg Kovács elmeállapotát, de nem titkol-
lom, hogy nekünk védőknek is szándékunkban
volt a vizsgálat befejezése után Kovácsot elme-
orvosokkal megvizsgáltatni. Tettük volna ezt
azért, mert a legjelesebb ideg és elmegyógyá-
szoktól ugyanolyan véleményt kaptunk, mint
amelyet Ajtay és Németh professzorok ma a viz-
gálóbíró elé terjesztettek. Egyébként fejezte be
Polónyi Dezső, a vizsgálóbíró végzése csak siet-
teti Kovács Gyula kiszabadulását, mert ma va-
gyok róla győződve, hogy nincs olyan esküdtsek,
amely elítélte volna védencünköt.*

Polónyi telefonon azonnal értesítette Kovács
Gyulának Imámon lakó szüleit, Gonda Henrik dr.
nak, a Franzensbadban üülő védőtársának pedig
a következő táviratot küldte:

Vizsgálóbíró szakértői vélemény alapján
szabadságot rendelt. Ügyészi felfolyamodás hol-
nap vádtanácsnál. Vélemény igen kedvező,
mert kimondja, hogy nem elmebeteg, hanem a
tett elkövetésekor olyan felindult állapotban
volt, hogy büntetőjogi beszámítás kizárva.

Polónyi.

A váratlan és jelentős fordulatról a védő ér-
tesítette a gyűjtőfogházban levő Kovács Gyulát is,
aki előtt különben még a vizsgálóbíró is ki fogja
hirdetni a végzést.

A két paragrafus.

A vizsgálóbíró — mint ismeretes — Kovács
Gyulát a Btk. 76-ik és a 160-ik szakasza alapján bo-
csájtotta szabadon. A két paragrafus szó szerinti
szövege a következő:

BTK. 76. §. Nem számítható be a cselek-
mény annak, aki azt *öntudatlan állapotban* követte
el, vagy akinek elmetehetsége meg volt zavarva és
e miatt akarata szabad elhatározási képességével
nem bírt.

BPT. 160. §. A vizsgálóbíró megszüntetheti
rendszerint az általa elrendelt vagy általa fentar-
tott előzetes letartóztatást vagy vizsgálati fogságot.
Mindazonáltal ha az elrendelés vagy fentartás a
kir. ügyészség indítványa alapján történt, a vizs-
gálóbíró a foglyot csak a kir. ügyészség hozzájárulá-
sával helyezheti szabadságra. Amennyiben ehhez a
kir. ügyészség hozzá nem járul, a vizsgálóbíró leg-
feljebb huszonnégy óra alatt kikéri a vádtanács ha-
tározatát s addig, amíg erről nem értesül, a sza-
badlábra helyezést *felfüggeszti.*

EGYHÁZAK.

— (Hol lesz az új püspöki székhely?) Nyir-
egyházáról jelentik: A görög-katolikus magyar püs-
pökség ügyében országos akció indult meg, hogy
a püspökség székhelye ne Hajdudorog, hanem
Nyiregyháza legyen. Az országos bizottság is ilyen
szellemű határozatot hozott. Napokkal azelőtt az
országos bizottság küldöttsége járt Budapesten,
Lukács László miniszterelnöknél és Zichy János
közoktatásügyi miniszternél. A miniszterek nyilat-
kozatai csak most kerültek a nyilvánosság elé. Gróf
Zichy János a küldöttség szónokának érveire azt
mondotta, hogy az egyházak állásfoglalása
nagyot változtat a dolgon. Az új püspökség székhely-
ének kérdése még nem lezárt ügy. A kormány
mindenesetre megfontolás tárgyává teszi ezeket az
új szempontokat. Lukács László miniszterelnök nyi-
latkozata szerint az új püspökséghez számított egy-
házakozságot eddig komoly formában nem nyilat-
koztak még a székhely kérdésében. Ha legalább hat-
van egyházakozság Nyiregyháza székhely mellett fog-
lal állást, akkor alapos megfontolás tárgyává teszik
a székhely kérdését és az egyházak kívánságát. Ily
előzmények után az új püspökség területén mű-
ködő kilenc egyházi főember, köztük Mollesz Emil
apát, Ruttkay György főesperes, nyiregyházi lel-
kész, Pap János szentszéki tanácsos, debreczeni lel-

kész és ezenkívül még hat esperes felhívást intézett
az új egyházmegye területén lévő egyházak papjai-
hoz és tanítóihoz, hogy most már nyíltan foglalják
nak állást a nyiregyházi székhely mellett, amit ed-
dig nem tehettek, mert nem akartak konfliktusba
keveredni a román püspökkel. A felhívás többek
között meg is indokolta a székhely kérdésében el-
fogalt álláspontot azzal, hogy dorog kis falu lévén,
nem alkalmas arra, hogy az új püspökség székhelye
legyen és azt reprezentálja. A mozgalom egyik ve-
zető emberének nézete szerint az egyházmegyében
legalább száz egyházakozság fog a nyiregyházi székhely
mellett nyilatkozni. Ez a száz egyházakozság
körülbelül kétharmadát teszi a püspökség területén
levő egyházak számának. Lukács miniszterelnök
nyilatkozatában azt mondotta, hogy csak hatvan
egyházakozság egyöntetű véleményezésétől teszi füg-
gővé a kormány azt az elhatározását, hogy az új
püspökség székhelye Nyiregyháza legyen. Száz egy-
házakozság állásfoglalása bizonyos és így a mozga-
lom minden tekintetben sikerrel végződik.

UJDONSÁGOK.

NAPIREND: Naptár. Csütörtök, augusztus
8. — Róm. kath.: Cirkus szept. vt. — Prot.: Karabó. —
Görög-orosz: július 26. Hermolaus. — Zsidó: Ab 25.
— A nap két reggel 4 óra 47 perczkor, nyugszik este 7
óra 23 perczkor. — A hold két este 11 óra 55 perczkor,
nyugszik délután 4 óra 9 perczkor.

Az igazságügyminiszter fogad délben 12 órákor.

A kereskedelmi államtitkár fogad délben 12—2-ig.
— Japánkiállítás a Terecz-körút 7. szám alatt lévő föld-
szinti termekben. Nyitva egész nap. Belépődíj nincsen.
— Petőfi-ház (Bajza-utca 21.) Nyitva 10—2-ig. Be-
lépődíj, kedd kivételével, 1 korona.

Nyitvalevő múzeumok: Nemzeti Múzeum állattára
92-ig. — Erzsébet Múzeum 9—4-ig. — Ernst Múzeum
(Nagymező-utca 8.) 9—6-ig. — Földtani Múzeum
10—1 óráig. — Iparművészeti Múzeum 9—1-ig. —
Mezőgazdasági Múzeum 10—1-ig. — Ráth Múzeum
10—4-ig. — Széchenyi Múzeum 10—12-ig. — Tanszer-
muzeum 9—7-ig.

Nyitvalevő könyvtárak: Fővárosi Könyvtár 9—2
óráig. — Iparművészeti Múzeum Könyvtára 9—12-ig és
6—8-ig. — Kereskedelmi Múzeum Könyvtára 9—2-ig.
— Pedagógiai Könyvtár 9—7-ig. — Statisztikai Könyv-
tár 10—1-ig.

Nyitvalevő képtárak: Vegyes kiállítás a Könyves
Kálmán művészeti szalonjában (Nagymező-utca 37—
39. sz.) Nyitva 9—7-ig. Belépődíj nincsen. — A Szép-
művészeti Múzeum régi képtára. Nyitva 10—2-ig.

— A bolgár király Szepesmegyében. Ferdi-
nánd bolgár király tegnap érkezett kedvelt nyaraló
helyére, a szepesmegyei Püspökházra. A poprádi
pályaudvaron a királyt Glatz Gyula állomásfőnök
fogadta, kit a király ez alkalommal a bolgár pol-
gári renddel tüntette ki. A király e hét végén utaz-
zik vissza Szófiába.

— A hercegprimás nyaralása. Vaszyr Kólos
hercegprimás balatonfüredi villájában a legjobb
egészségnek örvend. A hercegprimásra rendkívül
jó hatással van az idei nyaralás, naponként hős
szabb sétát tesz a Balaton partján és látogatókat
is fogad nyaralójában. Hetenként meghallgatja az
esztorgomi irodaigazgató jelentését, ki egyházkor-
mányzati ügyekről referál, melyeket a hercegprí-
más maga intéz el.

— Mirkó herceg Fiumében. Mirkó monte-
negrói herceg családjával az Ungaro Kroatia Gö-
döllő nevű gözösvérel Fiumébe érkezett és vasuton
folytatta útját Porto Roze felé.

— Lenau Miklós emlékezete. Csatádon az ott
született Lenau Miklós, német költő születésének
110-ik évfordulója alkalmából augusztus hó 10-én
emlékünnepelet rendeznek a csatádi „Lenau Da-
lárdá” közreműködésével. Az ünnepelet délután
kezdődik istentisztelettel, utána emlékbeszédet
és szónoklatokat tartanak és az egyetek és inté-
zetek megkoszorúzzák Lenau szobrát.

— Itéletidő. Az elmúlt éjszaka valóságos
itéletidő volt Kaposváron és környékén. A közeli
Aranyi pusztán lecsapott a villám és felgyújtotta
a hatalmas ököristállót. Az istállótól a pajta is
tüzet fogott és tövig leégett. Tizenhét ökor és 800
métermázsza gabona pusztult el a tüzből. A kár
70,000 korona, mely biztosítás révén megtérül.

— A főkapitány gyászja. Boda Dezső rendőr-
főkapitány édesanyja ma hetvenhat éves korában
meghalt Vönöczkőn. A Riminiben időző főkapitány
táviratban értesítették édesanyja elhunytá-
ról. A főkapitány megszakítva üdülését, holnap
édesanyja temetésére siet.

— **Hármasban a La-Manche csatorna fölött.** Moorhouse angol aviatikus új rekordot állított fel a csatornán át való repülésben, amennyiben két utassal tette meg az utat. Moorhouse a brayellei aerodromból indult Fréguet-biplánján reggel hat órákor felesége és a Daily Telegraph szerkesztője, Loedeboer társaságában. A társasági Kentben ért földet és az utról Loedeboer részletesen beszámolt lapjában. Az idő nagyon kedvezőtlen volt és a szemhatárt sűrű felhők borították. A hátszél kezdetben 112 kilométeres sebességgel röptette őket és a motor kitűnően funkcionált. A csatorna fölött körülbelül 900 méter magasságban keltek át. Sűrű köd fűtötte a tengert és a repülőgépet egyensúlyát heves szélrohamok veszélyeztették. A köd őket is beborította és ezekben a percekben ég, föld, tenger, minden eltűnt előlük, nem láttak semmit és céltalanul bolyongtak az áthatlan ködtengerben. Egy és egy negyed óra hosszat kóvályogtak a tenger felett, amíg végre észrevették a Dungenessi hegyfokot. A part felébe 8 óra 20 perczkor jutottak el és a szél-től kergetve Ashford közelében szállottak le. A leszállás nem ment minden baj nélkül és kis hiba, hogy nem fűtődtek egy fának. Douai és Ashford között a távolság körülbelül 225 kilométer és két óra kellett hozzá, hogy berepüljék.

— **Szent István napja.** A magyar nemzet legmagasabb ünnepnapja, Szent István napja rövidesen ránk köszönt. A főváros ferró utcaí — mert augusztus 20-án még javában grasszál a nyár — megtelnek azokkal a tipikus vidéki látogatókkal, akik Budapestet ezen a napon felkeresni szinte kötelességüknek tartják. S részt vesznek azokon a magasztos egyházi ünnepségeken, amelyek a lyek a katolikus egyház és a hivatalos világ kiválóságainak jelenlétében folynak le. Szent István napján reggel négy és öt óra közt Budapest összes templomaiban megkondulnak a harangok és hat órákor a hívek a papság vezetése mellett körmenetben a királyi várba indulnak, hol a Szent György-téren foglalnak állást. Reggel hét órákor a királyi várpalota Szent István-kápolnájában a nagy körmenetet bevezető könyörgések lesznek, melyek után a körmenet elindul a budavári koronázó Mátyás-templomba. A körmenetet az udvari plébánia körmeneti keresztje nyitja meg. A koronázó-templomban ünnepi hálaadó istentisztelet és szentbeszéd lesz. Ugyanakkor a templom előtt levő Szent István-szobornál szabad ég alatt szentmisét és szentbeszédet tartanak. Ünnepi istentisztelet után a körmenet visszaindul a királyi vártemplomba, ahol a Te Deum után a Szent Jobb a hívek tiszteletére egész napon át kitéve marad. A körmenet utvonala a Palota-soron, a Szent György-téren, a Szent György-utcán, a Disztéren, az Uri-utcán, a Szentháromság-utcán és a Tárnok-utcán a budapesti helyőrség katonái általános diszörséget. A körmeneten a katonai zenekar az „Oh dicsőséges Szent Jobb kéz . . .” és az „Ah hol vagy magyarok tündöklő csillaga . . .” régi Szent Istvánról szóló énekeket fogja előadni. A királyi udvari vártemplomban délután öt órákor szentbeszéd és ünnepi litánia rekeszti be az emlékünnepet. A Szent Jobb a királyi vártemplomban nyolcz napon át kitéve marad az ájtatos közönség tiszteletére.

— **Végzetes fényképfelvételek.** Balog Rudolf, egyik előkelő fővárosi képes hetilap munkatársa a napokban a tapolcazi Tlvas-barlangot fényképezte. Amint munkához látott, s a magnéziumot a Darányi-teremben meggyújtotta, erős dörrenés rázta meg a levegőt. A puskapor ugyanis felrobbant és leégette Balognak jobb kezét. Társai azonnal bekötötték a sebesültet, míg a közeli gyógyszerárban újabb kötést tettek a kézre. Balog ismét visszatért a barlangba a felvételek folytatása végett. Ekkor a magnéziumrudat tartó Keszler építész, a barlang egyik felfedezője égette el bal kezét. Valószínű, hogy a magnéziumot szállító berlini cég rosszul adagolta a magnéziumot.

— **A haramia-játék vége.** Nagyváradról jelentik, hogy Barabás Pál körösszegapáti földmives kilencz éves fia két hasonló pajtásával kirándult a közeli homokbányába. Vitálist játszottak és a bánya volt buvóhelyük. Barabás Pali volt a haramia, pajtásai a csendörök. Körülfutároztak a bánya fölött emelkedő partfalon, mely meg volt repedezve. Hirtelen ez nagy robajjal leszakadt és maga alá temette mind a három fiút. A szülők csak gyermekeik borzalmasan összelapított holttesteit találták meg.

— **A hadgyakorlatok.** Az Alföldön tartandó hadgyakorlatokat Ferencz Ferdinánd trónörökös, lovassági tábornok vezeti. A gyakorlatok vezetősége szeptember 6-tól 13-áig Mezőhegyesen lesz szálláson, az attachék Makón állomásoznak. Az ideai hadgyakorlatok technikai vezetését most veszi át először Schemua hadtestparancsnok. Ferencz Ferdinánd trónörökös mellé a hadgyakorlatok fővezényléséhez beosztattak dr. Bardolf Károly szárnysegéd, Hummel Károly ezredes, roodenfeli Heinz Ferencz, lovag Huttenbrenner Erich törzstisztek és Kern Imre főhadnagy. Károly Ferencz József főherczeg az idén is mint parancsörtszt vezetve a trónörökös mellé. A hadgyakorlatokon minden csapatot egy egészségügyi csoport és minden gyalogsapattesthez egy pék-divízió kerül. A gyakorlatokban résztvevő táviró- és telefon-osztályok, valamint a repülőgép-park nagysága és száma később kiadandó rendelkezések által határozottatik meg. A hadgyakorlatok kezdetétől a lefuvásig minden résztvevő tiszt, katonai alkalmazott, zászlós, kadett stb. a rendes pót-zsold kétszeresének megfelelő zsoldot, a közvitézek rendes pót-zsoldot kapnak. — Szabó László miniszteri tanácsos, a belügyminiszterium rendőrségi osztályának a főnöke Makóra utazott. Ő intézi a nagy hadgyakorlatok alkalmával az összes közrendészeti szolgálatokat. Szabó László miniszteri tanácsos most a terepet tanulmányozza Makón.

— **Összeütközött gyorsvonatok.** Megirtuk, hogy a franciaországi Rosanne mellett az alagutban vasúti szerencsétlenség történt, amelynek több halottja és sebesültje volt. A katasztrófáról ma ezt táviratozzák Párisból: A Rosanne mellett történt vasúti szerencsétlenség dolgában megindított vizsgálat megállapította, hogy a szerencsétlenség get hamis váltóállítást okozta. Az összeütközés következtében hat vasúti kocsi teljesen összetört. Az éjjel öt halottat és tizenkét sebesültet huztak ki a romok alól. A gyorsvonat már az alagutban volt, amikor egy másik gyorsvonat vészjelet adott, de az óriás zajban a másik vonat vezetője nem hallotta meg ezt. A sebesültek között van Jean Richepin, a hírneves költő is, aki azonban csak jelentéktelenül sérült meg.

— **Arad város és a helyőrség.** Aradról jelentik: Aradon egy kisjelentőségű ügyben ismételtén kiviláglott, hogy a katonaságnál a polgári hatóságokkal szemben milyen durva és elutasító szemlélet uralkodik. Hónapokkal ezelőtt a földmivelésügyi miniszter körrendeletben felszólította a folyómenti városokat és községeket, tehát Aradot is, hogy a szennyvizet ne a folyókba vezetik le, mert ezzel kipusztítják a halakat is. Arad is megkapta a rendeletet és annak értelmében megtette a szükséges intézkedéseket. Többek között átiratot intézett a várparancsnokságnak s kérte, hogy gondoskodjanak a szennyvizek levezetéséről a miniszter határozata értelmében. A várparancsnokság erre az átiratra egy minden udvariasságtól ment levelet írt, amelyben kijelenti, hogy a tanács nem rendelkezhetik a vár területén. A tanács a különös és érthetetlen választ kénytelen volt tudomásul venni, azonban elhatározta, hogy felír a miniszterhez, hogy ő hívja fel a várparancsnokságot a rendelet teljesítésére.

— **A Jungfrau-Joch állomás megnyitása.** Interlakenből írják nekünk, hogy a Jungfrau-vasút 3457 méter magasságban fekvő Jungfrau-Joch állomását e hó 1-én nyitották meg. A múlt hét csütörtökjén pontban déli 12 órákor indult ki ugyanis az állomásról az utasokkal zsufolásig telt és pompásan felszített első vonat. A vonat indulásakor Zschokke, a Jungfrau-vasúttársaság mérnöke három lövést tett a levegőbe, majd a gleccser-világ közepette meglobogtatták a szövetes zászlót. A svájci szövetség ünnepe éppen augusztus elcsjére esik és emiatt csütörtökön este az új állomás terraszán nagy örömtüzeket gyújtottak. Az állomás tulajdonképpen hivatalos felavatási ünnepét azonban majd csak az új állomási épület felépítése után, tehát körülbelül egy esztendő múlva fogják megtartani.

— **Halálos automobiluzás.** Pétervárról táviratozzák, hogy Oblensky és Sagarin herczegek egy követségi titkárral kirándulást tettek automobilon. Amikor visszafelé nobogtak, a pétervári országúton az autó nekiment egy kilométerjelzőnek és felborult. A két herczeg könnyebb sérülést szenvedett, de a követségi titkár szörnyen halt. A sofförnek semmi baja sem történt.

— **Egy lengyel püspök jubileuma.** A lwówi (Lemberg) püspök Bandurski Wladycsar dr. most érte el lelkipásztorokodásának 25-ik esztendejét. A jó hazafit, igaz emberbarátot, kinck tisztelőt ép úgy felekezete mint más vallásuk sorában megszámlálhatatlan ez alkalommal még Magyarországtól is sokan üdvözölték. Az Országos Magyar Lengyel Bizottság nevében báró Nyáry Albert elnök, és Miklósi Ferdinánd Leo titkár táviratilag üdvözölték a jubiláló egyházfejedelmet. A lwówi Club Polsko-Wogierski (Lengyel-Magyar Egyesület) 50 tagu küldöttségben Stamirowszki lovag, Kepinski és Olsewszki elnökök vezetése alatt járult a püspök elé, ki már nem egyszer a ta tanúságát a magyarbarát érzelmeinek. A küldöttség átnyújtotta egycsületesi dísztagságáról szóló okmányt, mit az ünnepele meleg szavakban köszönt meg. Itt említjük meg, hogy a Szent István ünnepségre érkező 100 tagu deputáció fogadtatása céljából az Országos Magyar Lengyel Bizottság nagyben készüldök. A küldöttség Lwówól 17-én indul és útját először Eperjesen szakítja meg. Innen Bártfára látogatnak. Augusztus 19-én indulnak Eperjesről Kassára, Kassán három órát töltenek, hol Siposs Gyula kamarai elnök és dr. Siposs Aladár titkár a Magyar Lengyel Bizottság tagjai a városi tanácssal karöltve készítik elő az ünnepeles fogadtatást. — Budapestre 19-én hétfőn este érkeznek a lengyelek Stramirowszki lovag vezetése alatt, hol az Országos Magyar-Lengyel Bizottság fogadja a Szent István ünnep vendégeit. E tárgyban a bizottság f. hó 10-én szombaton este 8 órákor ülést tart a Ferencziék-tere 7. szám alatti vendéglőben.

— **Megörült egyetemi tanár.** Prágából táviratozzák, hogy dr. Tdacek Manó, az ottani egyetemen az osztrák magánjog tanára, ma déli után kiugrott lakásának második emeleti ablakából. A mentők súlyos sérüléssel, eszméletlenül szedték fel. Utközben magához tért és örültségi roham jött rá. Az orvost meg akarta fojtani, miközben bezulta a mentőkocsi ablakait. Végre nagynehezen sikerült a közönség segítségével megkötözni. Beszállították a kórházba, ahol egy óra múlva meghalt.

— **A svájci szocialisták Vilmos császár ellen.** A németországi sajtó mostanában rendkívül sokat foglalkozik a svájci szocialdemokratáknak Vilmos császár terve vett svájci látogatása alkalmával tanúsítandó magatartásával. Erre vonatkozólag Zürichből azt jelentik most nekünk, hogy a svájci szocialdemokraták elnöksége, miként azt már régebben is közöltük, annak idején elhatározta, hogy a császár, mint vendég, látogatása alkalmával egy a pártszervezet tagjai, mint sajtója tartózkodó állápontra helyezkednek és mindennemű tüntetéstől trtőzködni fognak. Ugy látszik azonban, hogy az olaszok nem törődnek ezzel a határozattal, miért is dr. Kronauer szövetségi ügyész rendelkezése a szocialdemokraták gyűléseit már huzamosabb idő óta hivatalosan ellenőrzetik. Az olaszok legutóbb a múlt pénteken Zürich egyik külvárosában tartottak értekezletet, amelyen az olasz szocialdemokraták vezére, Bertoni mondott lázító beszédet. A hatóság kiküldöttje egy Bertont, mint ennek egyik társát nyomban letartóztatta. Dr. Kronauer mindkét olaszt személyesen hallgatta ki.

— **Eltűnt pénzeslevelek.** Bécsi tudósítónk jelenté telefonon: Ma nagy konsternációt keltett a főpostán annak hire, hogy két, biztosított ajánlott levél érthetetlen módon eltűnt. Az egyik levelet 15.000 korona tartalommal a Berliner Deutsche Bank adta fel, a másik levélben 10.000 rubel volt és a Wiener Bankverein küldte. A vizsgálatot megindították, de a tolvaj még nem került kézre.

— **Az erélyes asszony.** Kiss Antal kishegyesi földbirtokos felesége tegnap délután összeszidta a cselédjét, aki e miatt nem akart dolgozni. Este, amikor a teheneket behajtották a legelőre, az asszony ráparancsolt cselédjére, hogy végezze el a fejést. A cseléd erre durezza az felelte, hogy asszonyának sem esik le az aranygyűrű a kezéről, ha megfeji a teheneket, maga pedig bement kamrájába és nem akart többé előjönni. Kissné a cseléd viselkedése annyira felbőszítette, hogy revolvert vett magához, bement a cselédhez és kétszer egymásután rálőtt. Szerencsére a golyók nem találtak. A cseléd Kissné feljelentette a csendőrségen.

— **Leégett vaggongyár.** A becouvillei vaggongyárban tegnap tűz támadt, amely az egész gyárat elpusztította. Száznál több vasúti kocsi, továbbá a marokkói vasútnak szánt vaggonok és igen sok városi közúti kocsi is elpusztult. A kárt harmadfél millió frankra becsülik. Minthogy az üzemet nem folytathatják, a gyár kénytelen lesz valamennyi munkását kibocsátani.

— **Ázsiai kolera Magyarországon.** Nagy-szebenből jelenti tudósítónk: *Grosz Gyula* 35 éves gyári munkás ma a műhelyben rosszul lett. Kórházba szállították, ahol az orvosok *ázsiai kolera*t állapítottak meg rajta. Széles-körű óvintézkedéseket tettek a járvány meg-gátlására.

Kassáról jelentik: Amióta a mindszenti kolera-eset híre az országban elterjedt, ismét felmerülnek a kolera-yanus esetek az országban és mindenütt riadalmat okoz egy-egy rosszul lett ember. Tegnap délután Kassán okozott nagy riadalmat egy téglagyári munkás, aki a téglagyárban lett rosszul kolera-yanus tünetek között. A munkás fájdalmas görcsök között fetrengött, mikor az ügyeletes rendőrtisztviselő megjelent a gyárban. Az orvos azonban rögtön megállapította, hogy csak gyomorrontásról van szó.

— **Egészségügyi intézkedések a hadsereg-nél.** A hadvezetőség a nyári hőségre való tekintettel nagyszabású egészségügyi intézkedéseket tett, minek következtében a katonai hatóságok minden tekintetben gondoskodtak arról, hogy a gyakorlatozó csapatok legénységének egészségi állapotát szigorúan szemmel tartásuk. Különösen beható egészségügyi rendelkezéseket adtak ki azokkal a csapat-tesztekkel szemben, amelyek a szeptemberi nagy hadgyakorlatokon részt vesznek.

— **Izgalmas betörőhajszó.** Izgalmas betörőhajszó volt ma este a főváros egyik legelőkelőbb negyedében. *Bilicz Ödön* 19 éves állás nélküli czim-festősegéd és *Bleier Lajos* 23 éves szabósegéd összebeszéltek és ma este fellopódtak a Horánszky-utca 9-ik számú házban és a második emeleten a 10-ik számú lakást akarták alkuleszal felnyitni. A házmeister a lármára figyelmes lett és csakhamar felverte az egész házat:

— Betörők, betörők, fogják meg!

A két betörő ekkor lerohant a földszintre, a házmeister félrelöktek és kifutottak az utcára, majd a Stáhl-utcán át akartak elmenekülni. A rendőr azonban észrevette a menekülőket, eléjük került. A betörők látták, hogy most már vége a menekülésnek, *Bilicz kirántotta* a revolverét, a csövet a melléhez irányította és elsütötte. A szeren-sétlen czimfestő összerogyott, elvesztette az eszméletét. A mentők a Rókus-kórházba vitték, ahol most életveszélyes sebével fekszik. A másik betörő ijedten állt meg, amikor a társa összerogyott. A rendőr elfogta, bevitte a nyolcadik kerületi ka-pitányságra.

— **A romlott hus halottjai.** Az amerikai magy-lapok írják: Felháborító eset történt Passaic-on egy magyar családdal, amely áldozatul esett annak a féltelenségnek, amelylyel a húst kezelik a kis hentesek az egész államban. Jőformán napról-napra ismétlődik az az eset, hogy a hus, amelyet az egyes családok vásárolnak, romlott és a benne levő ptomain-méreg egész családokat visz a halálba. *Kántor Mihály* passaic-i lakos neje tegnap sertéshúst vásárolt vacsorára egy kis mézáróstól és a látszólag teljesen friss húst minden aggály nélkül készítette el. Utólag ugyan kiderült, hogy a hus különböző vegyi szerekkel volt friss külsőjüvé téve, de ezt a háziasszony nem sejtethet és minden gyanu nélkül készítette el a vacsorát. A vacsorán résztvettek *Kántor Mihály* és neje, továbbá három gyermekük és pedig a hat éves *Miklós*, az öt éves *Kornél* és a négy éves *Károly*. Ezenkívül a családnál ékezett a náluk lakó *Dobák Mihály* nevű fiatalember is. Alig ette meg a család a vacsorát, amikor a felnőttek már is kinzó gyomorgörcsökről panaszkodtak és mindhármukat a szomszédok csakhamar beszállították a közelben levő St. Mary-kórházba, ahol rövid szenvedés után meghaltak. A három gyermek szintén evett a husból ugyan, de valószínű, hogy véletlen maradnak, mivel sokkal kevesebbet ettek, mint a felnőttek. A hatósági vizsgálat a megmaradt húsdarabokból megállapította, hogy a hus romlott volt és így a család ptomain-mérgezést kapott.

— **Robbanás egy gyógyszer-tárban.** A Fehérvári-ut 19. szám alatt levő Szent Gellért-gyógyszer-tárban ma este *Kovács István* gyógyszerészegéd valami orvosságot készített. Amikor hevíteni akarta, a spiritusz-éző felrobbant s a segéd köny-nyebb égési sebeket szenvedett.

— **A szegediek kérelme.** Szeged város leg-kezelebb küldöttségét meneszt *Horai Samu* honvédelmi miniszterhez, hogy az egyik honvédezedet Szegeden állítsa fel. Szeged kerületi parancsnok-sági székhely és tervezték is, hogy tűzvédelmi ezre-det helyeznek oda, sőt a város e célra telket is adott, de végül mégis mellőzni akarták a várost, mert a környéken nincs alkalmas gyakorlóter. A város most gyakorlóteret is fölajánl és erősen szor-galmazza, hogy egy honvédtüzérezredet kapjon.

Az „Egyetértés“ olvasóihoz.

Julius elsejével negyvennyolczadik évfolyamának második felébe lépett az **Egyetértés**, amely immár csaknem fél-százados multtal jelenik meg olvasói előtt. Csaknem egy félszáz esztendő óta zászlóhordozója a magyar független-ségi politikának s a hamisítatlan, meg-alkuvást nem tűrő szabadelvűségnek. Hasábjairól szólott bujdosásából, szám-üzetéséből történelmünk legdicősége-sebb, ragyogó alakja: *Kossuth Lajos* az irott szó legesodálatosabb hatalmával népünkhez s hasábjairól érintkezik né-pünkkel Magyarország egykori kor-mányzójának ragyogó nevű fia: *Kossuth Ferencz*, a függetlenségi politika illusz-tris vezére is. És csaknem egy félszázá-don keresztül soha nem szünő elvűség-gel volt szószólója az **Egyetértés** mind-annak, ami a magyar nemzeti államot erősítheti, mindannak, ami független-ségi törekvéseinket előbbre viheti, mind-annak, ami a liberális törekvéseket és reformeszközöket győzelemre juttatja.

A küzdelmekből érdemeket nem vin-dikál magának az **Egyetértés**. Azt azon-ban nyugodt önértékeléssel elmondhatja, hogy a tüzet állandóan ébren tartotta, s ha kihunyóban volt, élesztette népünk szívében a függetlenségi törekvések és vágyódások parazsát.

A negyvennyolczadik évfolyamát élő „Egyetértés“ nagy

JUBILEUMI EMLÉKALBUMMAL

lép a magyar közönség elé.

Ez az emlékalbum tükrö lesz a mai irodalomnak és művészetnek. Mert benne lesz a világ ma élő minden művészenek és művésznőjének, írójának, festőjének, szobrászának, szinpadai nagy-ságának arcképe, még pedig mindegyik-nek autogrammos ajánlásával. Lesznek azonkívül az emlékalbumban színes mű-mellékletek és zeneműmellékletek a világ legnagyobb élő mestereitől. Olyan munka lesz ez, amely gazdagságban, művészi kivitelben párját ritkító. Ezzel az „Egyetértés“ kárpótlást kíván nyújtani az „Egyetértés Vasár-napja“ czimű melléklet elmaradásáért, olyan kárpótlást, amely az „Egyetértés“ előfizetőit a legnagyobb mértékben fogja kielégíteni.

Az album bolti ára 60 korona.

A gyönyörű albumot összes előfize-tőinknek teljesen ingyen küldjük.

Az album első lapján az illető elő-fizető neve lesz benyomtatva.

Kérjük azokat a tisztelt előfizetőin-keket, kiknek előfizetése lejárt, hogy elő-fizetésüket az illető postahivatalnál mi-nél előbb ujtassák meg, hogy a lap szét-küldésében fennakadás ne legyen.

Az „Egyetértés“ előfizetési ára

Egész évre	28 kor.	— fill.
Félévre	14 „	— „
Negyedévre	7 „	— „
Egy hónapra	2 „	40 „

— **Öngyilkos vendéglősné.** Ma hajnalban *Baranyai István* vendéglős felesége *Baross-utca* 7-ik szám alatt levő lakásán revolverrel a füle mögé lőtt s nemsokára meghalt. *Baranyai István* tizennégy év előtt vette el feleségül *Nagy Máriát*. Sok évig vezetett kisebb vendéglőket, míg aztán két év előtt a *Baross-utca* 7. szám alatti jómene-telű vendéglőt bérelte ki a tulajdonosától, *Wehr-mann Bélától*. Az üzlet jól ment, de házasságuk boldogsága pusztulóban volt. Férje viselkedése idegessé tette *Baranyainét*, aki már két év előtt elhatározta, hogy követni fogja hűgának példáját és öngyilkos lesz. *Egyszer a lakásán marólugót ivott, egy másik alkalommal pedig a rákoskeresz-turi temetőben, testvére sírján magára lőtt*. Tegnap már kora este komor hangulatban volt az asszony. A vendéglő konyhájában egy éles nagy-kést tartott a kezében és így szólt *Erős Mária* szakácsnőhöz:

— Mit szólna szakácsné, ha belém szurnám ezt a kést?

Éjszaka egy órakor a vendéglőt bezárták. *Baranyainé* felment első emeleti lakására, de a férje csak félháromkor tért haza. Mikor javában mosakodott, — *Baranyai állítása szerint* — felesége kihuzta az éjjeli szekrény fiókját, elővette a revolvert, s a füle mögé lőtt. *A golyó átfurta az agyát és a halántékon jött ki*. És most érthe-tetlen dolog történt. *A férj nem telefonozott azon-nal a mentőkért*, hanem saját lábán átszaladt *Budára dr. Benát* Ágoston orvos lakására, a *Fehérvári-ut* 42. szám alá. De az orvost nem találta otthon. Aztán visszarohant a *Baross-utca*-ba (ez-alatt haldokolva fekiőd a felesége) és szólt az utcán posztoló rendőrnek:

— Biztos ur, tessék feljönni hozzám, mert a feleségem megölte magát.

Miután a rendőr konstátálta, hogy öngyilkos-ság történt, ő telefonozott a mentőkért, akik azon-ban, mikor a helyszínre érkeztek (ekkor már fél-hat óra volt), az asszony már halott volt. A szeren-sétlen idegbeteg asszony holttestét kivitték a bonczani intézetbe. A nyomozás megindult.

— **Meglopott hirlapíró.** Tegnap délelőtt a *Békéscsaba-Szolnok* között közlekedő gyorsvonaton utazó *Markó Miklós* hirlapíró fekete bőrtáskájából — míg ő az étkezőben ebédel — addig ismeretlen tettesek kilop-ták a gallérok és nyakkendők közé helyezett értékes mellét, melyet *3 Ferdinánd* bolgár királytól kapott emléke és melyen a királyi korona s a királyi nevének kezdőbetűi voltak kirakva gyémánt és türkiskövekkel. A kedves emléket *Markónak* a bolgár király az 1907-ik évi pohorellai kihallgatáson személyesen adta át gümöri emlék gyanánt. A nyomravezető a károsulttól meg-felelő jutalomban részesül.

— **A jövő esztendő üstököse.** Berlinből jelen-tik: *Dr. Berberich A.* csillagász az egyik szakfolyó-iratban hosszabb közleményben foglalkozik a jövő évi üstökös-járással. A tudós csillagász szerint a több alakban jelentkező időszak üstökösök közül legközelebb a *Tuttle-féle* üstökös, amelynek kör-utja 13.7 évig tart, fog legközelebb jelentkezni látóhatárunkon. A rendkívül érdekes üstökös a csillagászok számítása szerint a jövő év elején jut legközelebb a naphoz. Az üstökös megjelenése elő-reláthatólag hasonló lesz ahhoz, aminőnek 1790-ben történt felfedezése és 1858-ban véletlenül történt újra feltalálása alkalmával jeleztek. Ez utóbbi időtől figyelték meg rendszeresen az üstökösöt és állapították meg annak rövid körforgási idejét. A *Tuttle-féle* üstökösöt 1871-ben és 1899-ben rendszeresen megfigyelték és a megfigyelések ered-ménye annál pontosabbnak tekinthetők, mert azt mindenkor több hónapig folytathatták.

— **Eucharisztikus kongresszus.** A nemzetközi eucharisztikus kongresszus ügyében tegnap *Izabella* főhercegnő elnökléte alatt a bécsi palotá-ban megbeszélés volt, melyen résztvettek: *Schön-burg-Hartenstein Alajos* herceg, a kongresszus előkészítő-bizottságának elnöke, *Esterházy Miklós* herceg, a magyar bizottság elnöke, *Szécheny-Wimpfen Karolina* grófnő főudvarmesternő, *Zsembery István dr.*, a magyar csoport központi bizottságának ügyvivő alelnöke. Ez alkalommal megtárgyalták a kongresszus és a magyarok rész-vételét érintő ügyeket. *Izabella* főhercegnő foly-tonos érdeklődéssel kíséri a Magyarországon megindult mozgalmat és az Országos Katolikus Szövetség, mint a magyar csoport középponti bi-zottsága, ez ügyben állandó jelentéseket terjeszt hozzá, mint a csoport fővédőjéhez.

— Ezer ember pusztulása. A denveri árviz óriási pusztításairól, amelyről megemlékeztünk, csak most érkeznek hiteles tudósítások. A felhőszakadás, amely átvonult a város fölött, számos ember halálát okozta. Attól tartanak, hogy az árvizbe még több ember belefuladt, mert a rendőrségen több személy eltűnését jelentették már eddig is be. Több száz lakó hajléktalanul maradt és az anyagi kárt csaknem hatmillió koronára becsülik. A polgármester megengedte, hogy a hajléktalanul maradtak a városháza nagy üléstermébe menekülhessenek és tényleg azonnal ötszáz ember menekült oda, akiknek ideiglenes ellátásáról közadakozás útján gondoskodnak. Csaknem huszontöt gyermeket ugyanekkor a rendőrség vette pártfogása alá, mert szüleik az árviz alatt nyomtalanul eltűntek. Az árviz közeledténél híreire azonnal vészjeleket adtak és így a lakosság figyelmét felhívták a menekülésre. A lakók legnagyobb részének sikerült is az, hogy magasabban fekvő helyekre meneküljenek, még mielőtt az árviz házaikat elöntötte volna. A felhőszakadást megelőzőleg két óra hosszat tartó erős zápor volt. Este fél tíz óra tájban telefonon jelentették, hogy felhőszakadás közeledik, mely a távolabbi vidékeken már árvizre dagasztotta a Cherry Creek folyót. E jelentésre kezdődött a lakók menekülése, de már rövid idő múltán a város utcáit ellepték az árviz hatalmas hullámai, melyek minden utjukba kerülő tárgyat elsöpörtek. A városban a folyó partjai két mérföld hosszúságban csementtel voltak rakparttá átalakítva és ezt a költséges alkotást az árviz végleg tönkretette. Ezenkívül több hidat mosott el a folyó és a parthoz közel levő kisebb házakat összedöntötte. A lakók egy része az árviz elől a házak tetejére menekült, ahonnan később a rendőrség és tűzoltóság szabadította meg őket. A vasuti pályaudvart három láb magas víz lepte el és a forgalom megszűnt. Az árviz amily gyorsan jött, éppen oly gyorsan el is takarodott. A pusztulás összes méreteit még nem lehetett megállapítani azért, mert a környékről nem érkeztek jelentések. — Mexikó City környékén óriási felhőszakadás volt, mely főleg Guanajuato városban pusztított. Salamanca és Celaya városok teljesen elpusztultak. A san-jagi völgy két méter mély víz alatt áll. Hir szerint mintegy 1000 ember pusztult el és mintegy 1000 négyzetméter termőföld áll víz alatt. Az anyagi kár huszmillió dollárra tehető.

— Mária Pia ellopott ékszerei. Lisszabonból jelentik, hogy Mária Pia portugál királyné ékszereinek egy részét, körülbelül 360.000 korona értékben, ellopták José Cruztól, akit a portugál bank az ékszerek elárverezésével megbízott. Az árverésen eddig körülbelül egymillió korona folyt be. A tolvajlással egy fiatal nőt gyanúsítanak, aki ugyanabban a szállóban lakott. A nő az ellopott ékszerekkel valószínűleg Vigo felé vette útját, hogy ott hajóra szálljon és Amerikába vitorlázék. Értesítették az összes kikötőket a tolvajlásról.

— Porráégett automobil. Szegedről jelentik: Nagy veszedelemben forgott a napokban báró Dániel Gábor főispán és családja. A főispán több héttel ezelőtt nagyszabású automobiltra indult. A napokban Nagybecskerekre érkeztek a kirándulók. Innen Elemér községbe igyekeztek, de alig haladtak pár kilométert, az automobil megállt. A sofőr nyomban kiszállította a bentülőket. Alig szállt ki a főispán és családja az autóból, a következő pillanatban óriási dörrenés hallatszott, az autó benzintartálya felrobbant és az egész alkotmány elégett. A sofőrnek és az utasoknak szerencsére semmi bajuk nem esett.

— Szombathelyi cigánylakodalom. Szombathelyen négy vármegye cigányai verődött össze azon a lakodalmon, melyet most tartott meg az egyik banda primása. Somogyból, Zalából, Sopronból és Vasból több, mint százan jöttek össze, hogy szemtanui lehessenek az új pár boldogságának. Az esküvőt nagy ezimoniával tartották meg, utána pedig kivonultak a rétre, hol már bőven volt felhalmozva a sok inni és enni való és a szabad ég alatt ülték meg a lakzit. A fiatalok csakhamar tánczra perdült és tüzesen járták a párok a csárdást, meg több eredeti cigány tánczot. Az érdekes lakodalmi mulatságnak a város közönségéből sok nézője akadt. Az új férj különben rokona Rigó Jancsinak, őt magát is Rigónak hívják, míg a boldog ara nevét nem sikerült megtudni, mert minden nemzetség másképp szólította.

— A széttéptett szerződés. Somogyörnyén a Ring-féle uradalomban az aratók sztrájkba léptek. A sztrájkolók azt követelték a tulajdonostól, hogy nagyobb bért fizessen, de mivel a tulajdonos ezt megtagadta, abbahagyták a munkát. A tulajdonos, látván az aratók csökönységét, elővette a szerződést és az aratók előtt széttépte. A munkások ezen annyira megijedtek, hogy azonnal munkába álltak és kérték a szerződés új megkötését.

— Tizenöt éves szélhámos. Januskó István Kishegyesi gazdálkodó, aki Mixich Tamásné földbirtokosnától bérelt nagyobb földterületet, néhány nap előtt minden butorával együtt nyomtalanul eltűnt a tanyáról. A csendőrség nyomozása az eltűnés okairól a következőket állapította meg: Januskónak van egy Antal nevű tizenöt éves fia, aki néhány hét előtt nyomtatványokat készítette, melyekben közölte, hogy egy nagyobb földterület parcellázásával bízták meg és felhívta az érdeklődőket, hogy nála jelentkezzenek. Az egész mesét pedig csupán azért találta ki, hogy azt atyjával is elhíthetvén, mindenéből kifoszsa. A züllött fiu folyton elsőosztályon utazgatott és mindenütt pazarul költsékezett. Egy héttel ezelőtt még arra is rábirta atyját, hogy adja el idej termését és ő a pénzt megduplázva hozza vissza. Az öreg hitt neki, a termést eladta Hirschfeld Ignác gabonakereskedőnek és az érte kapott pénzt átadta fiának, aki néhány hét alatt nyakára hágtott. Az öreg Januskónak most kellett volna a negyedévi bért kifizetnie, minthogy azonban fia mindenéből kifosztotta, az utolsó pillanatban elhatározta, hogy megszökik. Kocsikat fogadott, azokon a már egyszer eladott gabonát elvitte a szeghegyi malomba s ott újból eladta; butorait és gazdasági eszközeit áthordta Pesti István nevű szomszédjához és elutazott. Hirschfeld gabonakereskedő el akarta vinni az árut, de nem találta a gazdát. Tőle tudta meg Mixichné is, hogy bérlelte eltűnt. Januskó albérlőt is megkárosította, lábonálló terméskét pedig Mixichné lefoglalta. A főjelentésre megindult nyomozás során Januskó maga árulta el tartózkodási helyét. Zentán ugyanis rájött, hogy fia közvetlen szökése előtt is ellöptt tőle 320 koronát. Jelentést tett a zentai csendőrségnél, melynek távirati megkeresésére a Kishegyesen mulató fiut letartóztatták. A kishegyesi csendőrség viszont rögtön értesítette a zentait, hogy az öreg Januskót is tartóztassák le. Most már mindketten foglyok.

— Faluszlatina pusztulása. Borzalmasan siralmas látványt nyújt a virágzó Faluszlatina község képe a nagy tűzvész után. A főutcának mindkét oldalán a földig leégett házak üszkös romhalmaza füstölög. Kaftános zsidó emberek és földhözragadt szegény ruthén parasztok járnak-kelnek a romok között, mindenki keres, kutat valami vagy valaki után. Mert hogy hány áldozata van a tűzvésznek, azt a nagy ijedelem utáni zavarban még megállapítani nem lehetett. Annyi bizonyos, hogy egy Bik Ejzík nevű 21 éves hülye fiu bennégett az egyik ház kamrájában. Ma reggel szedték össze megszenesedett csontjait. A szerencsétlen, ha akart volna, sem menekülhetett volna a házból, mert a tulajdonosa, Tabák Sölem elreteszelte a kamara ajtaját, azt gondolván, hogy csak a hűtető ég majd le és az élelmiszer nem lesz a tűz vagy a dézsmálók áldozata. Arról természetesen nem volt tudomása, hogy a falu hülyéje odalopódzott a keletkező tűzvész első perceiben. A hatósági vizsgálat fogja csak pontosan megállapítani, hogy hány ház és melléképület lett az elem áldozata, mert a község főutcája most a földdel majdnem egyszínű. Annyi bizonyos, hogy legalább 40—50 lakóház égett le, bennük sok értékpapír, részvény, váltó, takaréklönyv is. A szerencsétlenség legfőbb oka a vízhiány. A bányakincstár ugyanis, hogy megvédje a szlatinai sóbányákat a víz beszivárgása ellen, levezetette a község kutjainak vizét, úgy hogy Faluszlatina hét év óta jőformán víz nélkül áll. A kincstár belátta a község lehetetlen helyzetét és 1906-ban és azóta is megígérte, hogy vízvezetékkel látja el a községet, az ígéret azonban a mai napig ígéret maradt. Így történhetett csak, hogy míg más helyen tűzvész esetén legalább gondolni lehet az oltásra, Szlatinán még ennek a reményétől is meg volt fosztva. Földönfutó koldusok lettek a vagyonos zsidó kereskedőkből és üzerekből. Egy csepp víz, egy falat kenyér nem volt kapható a faluban. Nem volt miből és nem volt hol sütni. A község különben hir szerint kártérítési pört indít a kincstár ellen, mert megfosztotta víztől.

— Tehervonat a Marosban. Szászrégenből jelentik: A székelykörvasutnak Palotailva és Ratosnya állomásai között serényen folynak a munkálatok, hogy a Marosba zuhant tehervonatot kihúzzák. A helyszínére kiszállt vizsgálóbizottság megállapította, hogy a vasuti szerencsétlenséget pályamunkások okozták. Palotailva környékén ugyanis most javítják a pályát és a munkások estenként hajtánnyal szokták hazatérni Szászrégenbe. Az utolsó munkáscsoport azonban nem hajtott be azonnal Szászrégenbe, hanem Palotailva és Ratosnya között egy, a vasutú töltés mellett levő korcsmánál megállították a kocsit és bementek a korcsmába. A hajtány őrizetlenül maradt a szalárdi őrház közelében. Este tíz órakor arra haladt egy Székelykocsárd felől jövő megrakott tehervonat. A mozdonyvezető nem vette észre a sötétben a vágányon álló hajtányt és neki ment. Az összeütközés következtében a mozdony kisiklott és a másfél méter magas töltésről lezuhant az alatta folyó Marosba, magával ragadva az egész nyolcz kocsiból álló vonatot. Az államvasutak kára csaknem kétmillió korona. A palotailvai csendőrség a gondatlan pályamunkásokat letartóztatta. A katasztrófa következtében a pálya is oly erősen megrongálódott, hogy a forgalmat még mindig átszállással bonyolítják le.

— A „gondolkodó“ lovak. A németországi lapok egy része jobb téma hiányában most bő részletességgel foglalkozik két csoda-loval, amelyek állítólag nemcsak a négy számoási alapművelethez, hanem a gyökvonáshoz és logikai gondolkodáshoz is értenek. A két lovat egy Krall nevű elberfeldi polgármester nevelte, aki csodákat mesél okosságukról, közelebbi vizsgálatnál azonban, úgy látszik, a lovak kevésbé okosoknak bizonyulnak. Ezt mutatja egy frankfurti neurológusnak, Edinger Lajos tanárnak a jelentése is, aki a lovakat megfigyelte és tapasztalatait most az egyik lapban közreadja. Edinger szerint az állati agyvelő sok tekintetben hasonló az ember agyvelőjéhez és azért alapiában ugyanazok, de jelentékenyen csekélyebb fokúak az állati képességei is. Vagyis fel kell tételeznünk, hogy az állatok is gondolkodnak, noha ezt eddig még nem sikerült is bebizonyítani. Az éneklőmadarak tanulmányozásánál könnyen rájönnek arra, hogy még korántsem ismerjük az összes képességeiket. A lóról ebben a tekintetben alig tudunk többet, mint a teknősbékáról, pedig a lónak vannak a leghatalmasabb nagy agyhemiszférai, amelyek az embernél, majomnál és kutyanál kétségkívül nagy szerepet játszanak a pszichikai megnyilvánulásoknál. Edinger azonban azt hiszi, hogy a két okos ló tulajdonosa nem halad azon az úton, amelyen ez állatok pszichéjét jobban meg lehetne ismerni, pedig az könnyen történhetnék, ha a számolási képesség fejlesztése helyett fokozatosan oly kérdések feltevésével iparkodna az állatok pszichéjébe hatni, amelyekre a választ az állat csak gondolkodás után adhatja meg. Az elberfeldi „gondolkodó“ lovak azonban szintén csak számolni tudnak, mint bármely más számoló ló és ugy némileg kétség támad a szemlélőben e lovak gondolkodó képessége iránt. Másképp állna az ügy, ha a lovak tulajdonosa megengedné, hogy szakértők experimentáljanak velük. Erre azonban a tulajdonos eddig nem volt hajlandó. Ő tudja miért.

— Elhamvadt termés. Szatmárnémetiből jelentik: Pegyed községben ma a falu minden kalászos termése elégett. A kár nem térül meg, mert nem volt biztosítva.

— A milliós menyasszony. Az amerikai lapok tele vannak mostanában Cocker Zseni, a milliós menyasszony lakodalmának leírásával. A kisaszszonyt Szan-Franciszskóban vezette oltár elé Whitman Malkolm és a newyorki újságok hasábjain átfoglalkoznak a mesebe illő pompával, amely még az amerikai viszonyok közt is ritka pénzáldozatba került. Csak abban nem tudnak megegyezni a tudósítások, hogy mekkora a boldog menyasszony vagyona. Míg az egyik újság száz millió dollárra teszi, a szkeptikusabb tudósító csak annyit mond, hogy tíz millió dollárnál bizonyára jóval több a menyasszony vagyona. A lakodalom költsége az újságok szerint 240.000 és 400.000 korona közt ingadozik. A kis templomot amelyben az esketés történt, virággal, cserépnövényekkel, sőt nagy fákkal annyira teletöltték, hogy a jegyespár is csak nagynehéz tudott ezen az üserdön át az oltárig eljutni. A disztítés 100.000 koronába került. Annak a helyiségnek a disztítésére, amelyben a lakoma volt, 80.000 koronát költöttek. A menyasszonyi ruha, amely tele volt igazgyönggyel, 200.000 korona értékű volt.

— A brassói fekete templom. Brassóból jelentik: Erdély egyik legnevezetesebb műtörténelmi emlékei közé tartozik az erdélyi evangélikus szászok temploma, a híres brassói fekete templom. A templom a késői góth stílusban épült, építése évszázadokig tartott, azt még az Anjouk idejében kezdték meg és Mátyás király uralkodása alatt fejezték be. A letűnt századok nagy pusztítást vittek végbe a templom külsején. Szükségessé vált az egész templomnak gyökeres restaurálása. Az erre kiküldött bizottság most felterjesztést intézett gróf Zichy János kultuszminiszterhez ez ügyben és egyúttal arra kérte a minisztert, hogy a munkálatok megkezdését még ez év folyamán rendelje el.

— A leányok csábitója. Többrendbeli kerítés miatt letartóztatta a rendőrség Kánitz Istvánné, Hickl Erzsébet 23 éves szabónőt. Fialat leányokkal, kasszínókkal és hivatalnokokkal ismerkedett ez meg, a lakására vitte őket és erkölestelen életre csábitotta. Átadták a bíróságnak.

— A szegedi asztalosok mozgalma. Néhány nap óta izgalmas tárgyalások folynak a szegedi asztalosmunkaadók és a munkások között. A munkások követelése: tiszszázalékos béremelés, kilenczórás munkaidő és a bizalmi férfiak utján való munkaközvetítés. E követeléssel szemben a munkaadók azt hangoztatják, hogy a múlt évben tetemes béremelést adtak, ezt meg nem ismételtetik. A munkások követeléseik végleges visszautasítására sztrájkjal fognak válaszolni.

— Autókirándulás a Balatonra. A Világjárás r. t. menetjegyjelű (Füred-utca 1.) szombatonként autókirándulást rendez a Balatonra személyenként 50 kor. részvételi díj mellett. A turakocsik kényelmesek, feltétlen biztos járásuk, a sofőrök fegyelmekkel, műáltal a kellemes utazás biztosítva van. Prospektussal és 152—52. számú telefon felvilágosítással szolgál az iroda, mely városi fuvarokra is 5 koronától kezdődőleg pontosan és gyorsan küldi gyönyörű luxus bérutóit.

— Bűnös asszonyok. A rendőrség magafelhajtás miatt letartóztatta Horváth Zsigmondné, Agárdy Julia Vámbácz-körút 4. szám alatt lakó szülésznot, aki több szabaleányt és nevelőnot szabadított meg a terhes állapottól. Letartóztatták segítőit is. Róth Albertné, Gitz Mária 53 éves ápolónő is. Ez közveitette a feleket, azután a lakásán ápolta.

— A dinnyetolvaj. Egy husz éves suhanmaz ma éjjel a Garay-téren dinnyet akart lopni. Katz Izidor 54 éves éjjeli őr rászólt, mire a suhancaz elvette a kését és az éjjeli őr haszaszurta s azután elmenekült. Katzot a Rókus-kórházba vitték.

— Pédátlan siker. Pédátlan az a siker, melyet a Beketow-cirkusz augusztusi műsorával elért. Az óriási műsorban nincsen egyetlen szám, amely ne tetszenék és a közönség előadás után mindenütt hangos szóval dícséri Beketow briliáns műsorát. Ebből is kiemelkednek Ali Ben Hamad tripolitániai akabusai, Hagenbeek idomított vadállatesoportja, az Arconis ugródeszka-akrobaták, kik közül a bohóc Tommy hamaronosan a cirkuszlatogatók kedvence lett. Janesi, aki ma már jogosan elmondhatja, hogy Budapest kedvence. A 3 Fratellini, akiknél az emberek betegre kacagják magukat, stb. Az egész műsor csütörtökön d. u. a családi előadásban is látható félfhelyárakkal mindenkinék.

— Életuntak. Tegnap este Kristóf Anna tizenhétéves cseléd az Ügynök-utca 8. szám alatti szolgálati helyén a fürdőszobában a gázcsap alá feküdt és kinyitotta. Fuldokolva találtak rá a házbéliek. A leányt a mentők terítették magához. Tették oka szerelmi bánat. — Mugl Antónia 19 éves hivatalnoknő tegnap este a Bányá-utca 2. szám alatt lévő lakásán Flóbert-pisztolyal mellbelőtte magát. Sebét a mentők kötötték be és a lakásán hagyták. Mugl Antónia nem tudott alkalmazást kapni és emiatt kereste a halált. — Pintér János 31 éves napszamos az újpesti rakparton lévő Erzsébet-gözmalomban tegnap felakasztotta magát, de idejekorán észrevették és levágták. — Kovács Henrik 28 éves magánhivatalnok a Papnövelde-utca 8. szám alatti lakásán megmérgezte magát. A mentők a Rókus-kórházba vitték.

— Halálozás. A magyarországi piarista-rend nyugalmazott főnökét ma délután öt órakor temették el a kerepesi-úti temetőben, rendkívül nagy számú közönség részvételével, amelynek sorában ott voltak az elhunyt összes barátai, tisztelői, tanítványai és karfarsái. A ravatalt a koszorúk egész erdejé borította. A beszentelést Bakács János apátplebános végezte fényes segédlettel. A beszentelés után hat lovas hintón vitték a koporsót a kegyesrendiek kriptájába, ahol örök nyugalomra helyezték.

— Fodor-féle vivóterem a Koronaherczég-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vivóterme. Különös gond fordították a gyermektorna- és vivásra.

BELATINY
PEZSGÓ

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) A miskolci színészek szervezkedése. Ismeretes dolog, hogy a legutóbbi időben a vidéki színészek között nagy szervezkedési akció indult meg, amelynek célja anyagi helyzetük javítása és az Országos Színészegyesület vezetőségében való részesedés. Legutóbb a miskolci színtársulat tartott gyűlést a szervezkedés ügyében és igen érdekes felhívást bocsátott ki a vidéki színészekhez. A felhívás szerint az Országos Színészegyesület nem szolgálja a színészek érdekeit, hanem szinte támogatja a direktorok önkényét. A direktorok — a felhívás szerint — küldöttségileg kijárták, hogy a színészeket nyári szünidejüktől foszszák meg és az egyesület ezt tétlenül nézte. A színészek tehát változást kérnek a színészegyesület vezetőségében. A vidéki színészek anyagi helyzetének nyomasztó voltát írja le azután a felhívás és végül a következőben csoportosítja a színészek követeléseit: fizetések rendezése, a szünidő visszaállítása és az egyesület fenntartása mellett, annak vezetőségében bizonyos változás. Mindezt a színészegyesület legközelebb megtartandó rendkívüli közgyűlésén tárgyalja le. Ezt a felhívást a miskolciak az összes vidéki színtársulatoknak elküldötték.

(*) Küry Klára és Fenyvesi vendégjátékai. A budai színpadon holnap, csütörtökön fejezti be Fenyvesi Emil vendégjátékainak sorozatát az „Ocskay brigadéros” című szerepében, szombaton pedig Küry Klára kezdi meg három estére tervezett vendégjátékát „Az ártatlan Zsuzsi” operett című szerepében. A művész vasárnap este „A piros bugyellárisban” a bírónét játszza, hétfőn pedig „A muzikus leány”-ban lép fel.

(*) Két magyar művész külföldi sikere. A kies krajnai Veldesben nagyszerű hangversenyt rendezett a napokban két magyar hegedűművész, a Bárdos testvérek. Hubay Jenő tanár már itthon is szerepelt két kiváló tanítványával. A testvérek egyike, a fiatal Bárdos Alice legutóbb a gyermeknap alkalmából az Uránia-színházban rendezett hangversenyen keltett nagy feltűnést játékával. Fivére, Bárdos Béla ismertnevű hegedűtanár, aki nemcsak kitűnő technikájáért, hanem pedagógiai szaktudásáért is elismerést érdemel. Az ambiciózus testvérpár előkelő és nagyszámú közönség előtt tartott veldesi hangversenyén Hubay „Kun ábrándját” adta elő zongorakísérettel mellett meglepő precizitással és kitűnő, összefüggő játékkal. Bárdos Alice a Cremonai hegedűs híres szőlőját, Moszkowsky Guitarre-ját és Schubert Mész román-czát adta elő zajos tetszés mellett, melyre kiváló technikai képességei és nobilis előadásmódja folytán egyaránt rászolgált. Befejezésül még Schubert „Traumerei” című ismert szerzeménye hangzott el a két bravurral kezelt hegedű és ez utolsó szám után is alig akart szünni a minden egyes megelőző után is nagy erővel kitörő taps.

(*) Berky Lili Kolozsvárott. A kolozsvári nyári színházban vasárnaptól kezdődőleg három estén át Berky Lili vendég szerepelt, a „Leányvásár”, „Obsitos” és „Gésák” főszerepeiben. A színház mindannyiszor megtelt előkelő közönséggel, mely zajosan ünnepelte a vendégművésznőt. Mellette Hegyi Lili, Dezséri Gyula, Ihász Aladár, Csapó, Krémer, Gálosi és Simon Maresa szolgáltak rá a zajos tapsokra.

(*) A legújabb Wedekind-botrány. Münchenből jelentik: Frank Wedekind régóta köröton van néhány darabjával Németországban; a főszerepeket ő és a felesége szokták játszani. Van egy darabja az Oaha című, ezt mindaddig nem tudta Münchenben színrehozni, mert a cenzura nem egyezett bele. Végre azonban a cenzor szive meglágyult és Wedekind tegnap este a Lustspielhausban színrehozhatta az Oahát. Ez a darab a Simplicissimus szerkesztője ellen íródott és bár a német vicezlap annakidején nyilatkozatban tiltakozott az ellen, mintha talála érezné magát, a tendenzia nyilvánvaló. A darab személyeiben első látásra felismerhetők a kiadó Langen, apósa Björnson, aztán Ludyig Thoma és a Simplicissimus több má munkatársa. A Simplicissimus azonban Münchenben igen népszerű és a közönség Oahát, mint előrelátható volt, keményen visszautasította. A harmadik felvonásban erős püsségén és füttyülés tört ki,

azonkívül „Pfüj” kiáltások hallatszottak. — Pokoli lármában kezdett a publikum. Zúgás, ordítás, kiabálás, füttyölés viharzott a színházban és a közönség csak nagysokára távozott a nézőtérről.

(*) Anatole France librettója. Párisból jelentik: Anatole France operalibrettót írt, amelyhez Henri Busser francia komponista írta a muzsikát. A darab címe: „Noces Corinthiennes”, három felvonásból áll és tárgya a szerelem és vallás közötti harc.

(*) A „Faust” opera sorsa. Legutóbb a lapok azt a hírt közölték, hogy Gounod „Faust”-ja Párisban megérte 1500-ik előadásának jubileumát és a színháznak összesen 25 milliót jövedelmezett. Időszerte tehát most a híressé vált opera előadásáról egyet-mást elmondani. Gounod „Faust”-ja eleinte sok viharon esett át, így többek közt a szegény és elcsüggedt szerző darabjának nyolczadik előadása után még nem akadt előadás. Végre Choudeus megkönyörült a nagy pénzarvarokban levő szerzőn és az összes jogokkal együtt megszerzette magának a műsoron és már azzal az eszmével foglalkozik, hogy átdolgozzák és az egész harmadik felvonást törlik. Olyan erős volt a balvélemény az operáról, hogy mikor Choudeus gyermekei otthon, a családi körben csitalkodtak, azzal fenyegették meg őket, hogy estére elviszik őket az operába és büntetésül meg kell hallgatniuk „Faust”-ot. Choudeus milliókat szerzett az operán, Gounod pedig később jobban megfizette szerzeményeit.

(*) Német színműújdonosságok. Berlinből jelentik: Hermann Bahr „Das Prinzip” címen új vígjátékot írt. Az új Bahr-darabnak a hamburgi Deutsches Schauspielhausban lesz az első bemutatója. Új színművet fejezett be Schnitzler Artur is, amely az egyház és a tudomány egy konfliktusát tárgyalja. Az új Schnitzler-darab első premiéjét kivételosen nem Bécsben lesz, hanem Berlinben, a Lessing-színházban.

(*) Szabados Béla új operája. Szabados Béla, a kitűnő zeneszerző, a „Rika” és a „A bolond” szerzője most egy keleti tárgyú operán dolgozik, amelynek szövegét Kálnoki Bedő Béla „Az utolsó csók” című novellájának felhasználásával Marton Ferenc és Kálnoki Bedő Béla írják. A fővárosi író- és művészvilágban nagy érdeklődéssel várják a sikeresnek ígérkező művészi eredményt.

(*) A Színművészeti Akadémia ösztöndíjai. A Színművészeti Akadémia az elmúlt iskolaévben több ösztöndíj jutott a tehetséges növendékeknek. Budapest székesfőváros négyszáz koronás ösztöndíját a lefolyt tanévben Tasnády Nagy Ilona, a két száz koronás segélydíjat Várkonyi Mihály nyerte el. A vallás- és közoktatásügyi miniszter a gróf Erdődy-Pálffy János-féle hétszáz koronás ösztöndíjat Unghváry Kálmánnak adományozta. A kultuszminiszter ezenkívül is több ösztöndíjat juttatott az akadémia növendékeinek. Kétszáz koronát kaptak: Czako Pál, Fried Aladár, Gyöngyössi Teréz, Kolár Mária, Mátrai Erzsébet és Pető Pál, száz koronát kaptak: gróf Coullemon Edith, Faludi Boriska, Földessy Sándor és Krisztinkovich Imre. Az Erzsébet Egyesület ötszáz koronás tanulmányi ösztöndíját Coullemon Edith nyerte el. Ezenkívül kisebb segélyben részesült az Egressy Gábor segélyalaptól több szegénysorsu növendék. Husz tehetséges növendék élvezett az akadémian teljes tandíjmentességet, két növendéknek pedig fél tandíjat engedte el a miniszter.

(*) Irók a cenzor ellen. Berlinből írják: A berlini színházi élet legnevesebb írói, mint többek között Hermann Bahr, Thomas Mann, Lothar Schmidt, Ernst Hardt és még tizenötön a következő nyilatkozatban állottak sorompóba a cenzura mindinkább türethetetlen rendszere ellen: „A kerületi választmány határozata ellen, amely Franz Dülberg „Korallenketlin” című darabjának előadási tilalmát a rendőrséggel ellentétben méltán értékelve a darab erkölcsi és művészi tulajdonságait felfüggesztette, von Schöneberg rendőrfőnök föllebbezést adott be s így a szerző reményességét, hogy munkáját végre a berlini publikum itélete elé bocsáthatja, újból hónapokra megeemmisítette. Óvást emelünk e szünetlen üldözés ellen egy olyan komoly művészi munkának, amely a legtisztább atikai és költői alapon a szóbeli és szcenikai kifejezés utánzásra méltó tendenciájával tárgyal egy erotikus lelki problémát.”

(*) Magyar szerzők darabjai külföldön. Barowsky Viktor, a Kleines Theater igazgatója, aki 1914-ben a Lessing-Hatert veszi át, most bocsátotta közre jövő esztendői programját, melyben többek közt két magyar szerző is szerepel. Elsőnek — mint azt már megirtuk — Molnár Ferenc „Liliom”-a kerül színre a szímszerepben Fritz

Abellel. Barnowsky programján még *Biró Lajos* „Rablólovag”-ja szerepel „Der Raubritter” ezimen. *Biró* darabja február tájékán kerül bemutatásra. Itt említjük meg, hogy *Biró Lajos* és *Lengyel Menyhért* „Czárna”-je, mely német előadásban Münchenben színpadra került, az *Komödienhausban* került színpadra, amelynek igazgatója *Rudolf Lothar* lesz. A „Berliner Theater”-ben pedig *Lengyel Menyhért* „Prófétá”-ja kerül színpadra, mely az elmúlt szezon repertoárjáról a „Fünff Frankfurter” sikere miatt maradt le. Amennyiben *Molnár Ferencz* és *Strauss Oszkár* új operetteje a közeli szezonra elkészül, ugyisintén Berlinben kerül színpadra *Monti* színházába, a Theater des Westens-ben.

(*) **Színházi szezon Kairóban.** Mint minden évben, úgy az idén is, november vége felé, kezdődik meg Kairóban a színházi szezon, amikor a kedve operaszínházában, elsősorban egy francia opera-együttes fog vendégszerepelni. Megelőzőleg és pedig már szeptember 15-től *Georges Abiad*, egyiptomi színész és társulata vendégszerepelnek az Operaházban, akik európai darabokat játszanak arab fordításban. Azután francia drámai és operette-társulatok következnek, majd olasz stagióne és végül *Loie Feller*, aki ének- és táncszínházának növendékeivel rendez majd előadásokat Kairóban.

(*) **A Színészegyesület első ülése.** Az Országos Színészegyesület központi igazgatótanácsa a nyári szünet után szeptember 3-án, kedden délután 3 órakor tartja első ülését. E tanácsülésre behívták: *Szabados László*, *Szakács Andor*, *Keszler Ede* és *Thury Elemér* vidéki tanácsosok.

(*) **A Műcsarnok téli tárlata.** Az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat a jövő művészeti évadban a téli tárlatot november 15-étől 1913. január 15-éig rendezti a városligeti Műcsarnokban, amely nemzeti jellegű lesz és így azon kizárólag csak magyar honosított művészek vehetnek részt. A tárlatra a Műcsarnok vezetősége ezúttal sem küld senkinek sem meghívót és ezért mindenkinek, aki azon részt óhajt venni, a meghívóért szeptember havában a Műcsarnok titkári hivatalához kell fordulnia. A téli tárlat festészeti anyagát az idei közgyűlésen megválasztott alábbi zsűri bírálja el: *Bezeredy Gyula*, *Bosznay István*, *Éder Gyula*, *Körösfői-Kriesch Aladár*, *Késti-Kovács László*, *Knopp Imre*, *Nádler Róbert*, *Pentelei Molnár János* és *Vastagh Géza*. A szobrászati zsűri tagjai: *Bezeredy Gyula*, *Gáth István*, *Pongrácz Szigfrid* és *Zala György*; az építészeti zsűri tagjai pedig: *Heltich Rezső*, *Lajta Béla*, *Scheiber Miklós* és *Vágó József*. A tárlaton az állami művészeti aranyérmeken kívül odaitételre kerülnek: a néhai *Rökk Szilárd*-alapítvány kamataiból esedékes kétezer koronás jutalom, a néhai *báró Rudicz János*-alapítvány 1912-13. és 1914. esedékes kamataiból egy hatezerkilencszázötvenegy koronából álló ösztöndíj, az ezúttal kivételesen kétezer koronából álló néhai *Ráth György*-féle díj, a hatszáz koronás *Esterházy-díj*, a *Lipótvárosi Kaszinó* ezer koronás díja és az *Erzsébetvárosi Kaszinó* ötszáz koronás díja. A díjak részletes pályázat feltételei a Képzőművészeti Társulat hivatalos lapjának, a „Művészet”-nek június havi számában található.

TUDOMÁNY ÉS IRODALOM

* **A nemzetközi művészettörténeti kongresszus.** A Rómában október 15-17-ike között tartandó művészettörténeti kongresszuson a magyarságot a közoktatásügyi minisztérium kiküldetésében dr. *Gerevich Tibor* egyetemi magántanár, muzeumi segédőr fogja képviselni, aki a kongresszuson előadást fog tartani a magyar művészettörténeti kérdésekről.

Nyilttér.

Brovában kizárólag nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Fiatal keresztény ügyvéd

Fővárosi előkelő ügyvédi irodában vezető állást vállal, esetleg társulna. Ajánlatokat „Ügyvéd 27” jelige alatt e lap kiadóhivatalába kér.

Első helyre

Felzálog-kölestent keresek a valódi értékek 50%-a erejéig. Ajánlatokat „Felzalog-kölestent” jelige alatt e lap kiadóhivatalába kérek.

Reggelizés előtt fél pohár

Schmidthauer-féle

Használata valódi áldás gyomorbetegségeknek és székeszékében szenvedőknek.

72-54.

Budapesti Autóipari R.-T.

Béraitói

ÉJJEL - NAPPAL.

Garage. Javító műhely.

72-54.

FŐVÁROS

(*) **A Hungária-fürdő füstokádója.** Vasárnapi számunkban írtunk arról a tarthatatlan állapotokról, mely a Nyár-utcai Hungária-fürdő füstokádói miatt tartja forrongásban a VII-ik kerület és a kerülettel szomszédos területek lakosságát. Megírtuk ez alkalommal, hogy a fürdő tulajdonosai egyrészt kapzsiságból, másrészt a kerületi hatalmasságok pártfogása miatt mindaddig semmit sem tettek az abnormis állapotok megjavítása érdekében. Most azonban ki akarják bővíteni a fürdőt és ezért az engedélyért kénytelenek voltak a fővárososhoz fordulni, mely azonban az engedély megadását attól teszi függővé, hogy a fürdőtulajdonosok a közérdekű ujitásokat sürgősen keresztülvigyék. A tanács tegnapi ülésén foglalkozott a fürdőtulajdonosok kérelmével és ebből az alkalomból a fővárosi közönség régi óhajának megfelelően utasította a fürdő tulajdonosát hogy összes kazánjait alkalmas füstmentető kúlváltozókkal (láncrostélylyal) lássa el. A tanács rendelkezése a fürdő körül lakók régi óhaját elégíti ki, mert a Hungária-fürdő körül lakók állandóan panaszkodtak, hogy a füst miatt még ablakaikat is alig nyitathatják ki.

(*) **A városligeti tó.** A Városliget tavát a főváros évenként ki szokta tisztíttatni. Ebben az évben is szükségessé vált a tó kitisztítása, amit a tanács sürgősen el is rendelt.

(*) **A központi gázmű csatornázása.** Az épülő központi gázmű csatornaépítő munkáira vonatkozólag a tervek és költségvetések a csatornázási ügyosztály közbenjöttével elkészültek. A tanács a munkálatokra vonatkozólag nyilvános ajánlati tárgyalást rendelt el és a tárgyalás határnapját augusztus 17-re tűzte ki.

(*) **Uj állatok az állatkertben.** Lendl Adolf, az állatkert igazgatója előterjesztést tett a tanácsnak, hogy az állatkert részére több új állat volna beszerzendő. Az előterjesztés alapján a tanács az állatkert ez évi jövedelmének terhére 14.000 koronát engedélyezett állatok beszerzésére. Az állatkert költségelőirányzatában állatbeszerzésre évenként 30.000 korona szerepel.

(*) **Óbuda csatornázása.** A közgyűlés tudvaleg elhatározta Óbuda általános csatornázási munkálatainak végrehajtását. A közgyűlési határozat miniszteri jóváhagyása még nem érkezett ugyan le, de a tanács a csatornázás sürgősségére való tekintettel a miniszteri jóváhagyás reményében elrendelte a munkálatok sürgős végrehajtását.

(*) **Trágyaszállítás automobilon.** A marháközvágóhídon a vállalkozó eddig vasuton szállította el a trágyát. A vállalkozó most áttért az autóbilszállításra, ami a fővárosra nézve annyiban előny, hogy nem kell az összegyűlt trágya elhordására addig várni, amíg vasuti kocsik áll rendelkezésre, mert a trágya bármikor elszállítható. Minthogy azonban a közvágóhíd hidmérlege autóbilszállításra nem alkalmas, a közlekedési ügyosztály a hidmérleg megfelelő átalakítása iránt javaslatot tett a tanácsnak. A tanács most a javaslatot magáévá tette.

TANÜGY.

= **Tanítók személyi pótléka.** Az 1907-iki törvények értelmében azt a tanítót, aki a népnevelés terén érdemeket szerzett, a kultuszminiszter személyi pótlékkal jutalmazza. Ez a kis jutalom a nevasutk is, hogy egynéhány néptanító részéről ebben a jutalomban. A megjutalmazott tanítóknak azonban nem mindegyike érdemelte meg az elismerést. Akadt olyan tanító, kinek iskolája elhanyagolt állapotban volt és még a kijelölt tananyagot sem végezte el, mégis ráugrázott a miniszteri szerencse. Ez a tanító azért kapta meg a személyi pótlékot, mert a kormányának kortesszolgálatokat tett. Egy másik tanítót pedig azért jutalmaztak meg, mert a tanfelügyelőnek kedves embere. Ilyenformán ezek a jutalmak nem az ambícióért, hanem a stréberséget fejlesztik. Számítalan idősebb családostanító van, aki már hosszú időközön keresztül szolgálta a magyar tanügyet, mégsem kapta meg a személyi pótlékot. Egyszerűen azért maradt el a jutalom, mert mindig önzertes ember volt. Nem hajlongott a tanfelügyelő ur előtt és nem teljesített kortesszolgálatokat.

= **Menjenek kapálni.** Bácsmartonos község tanítói nem tudnak megélni ebben a drága világban csekély fizetésükből. Drágasági pótlékot kértek ezért a községtől. A képviselőtestület nagy komolysággal átböngészte a kérvényt, sőt még határozta is fölötte. A tanítók fizetését nem emelik, de egy jó tanácsal ellátják őket: „Ha kevés a jövedelmük és mégis meg akarnak élni, akkor menjenek el kapálni. Mert ugyanis magas a napszám, sok pénzt kereshetnének.” Ilyen jó tanácsot még a miniszter sem adott a tanítóknak.

= **Kereskedelmi szaktanfolyam.** E tanfolyamot a Kereskedelmi Alkalmazottak Országos Egyesülete tartja fenn a kereskedelemügyi és kultuszminisztériumok felügyeletével, ellenőrzésével és támogatásával, valamint az ország legnagyobb kereskedelmi kamaráinak, kereskedelmi szakörök, testületek és üzemek hozzájárulásával. A tanfolyamra oly egyének léphetnek be, akik a polgári vagy középiskola legalább három osztályát sikerrel elvégezték és 14 életévüket betöltötték. Külön női és külön férfi tanfolyamok lesznek. Egy tanfolyamra legfeljebb 45 növendéket vesznek fel. A tantárgyak: egyszerű és kettős könyvvitel, kereskedelmi számtan, magyar kereskedelmi levelezés és fogalmazás, irodai munkálatok, német kereskedelmi levelezés kezdő és haladó csoportokban, szép- és helyesírás, kereskedelmi váltójogi és közzgazdasági ismeretek, kereskedelmi földrajz és áruismeret, magyar levelező és vitairás Gablesberger rendszer szerint, német gyorsírás, gépirás. A tanfolyamok szeptember hóban kezdődnek, a vizsgák március hó folyamán lesznek. Tandíj havi 15 korona, amely havonként előre fizetendő. Beiratási díj 5 korona. A német kereskedelmi levelezésre és német gyorsírásra külön havi 5-5 korona a tandíj. Beiratásokat már most elfogad az igazgatóság (Budapest, Andrassy-ut 67. sz.) Beiratkozni szeptember 15-ig lehet naponta 8-12-ig, 2-8-ig. Bővebb felvilágosítással akár személyesen, akár telefonon (75-45), akár levélben készséggel ad Aranyosi Miksa felső kereskedelmi iskolai igazgató, a szaktanfolyamok igazgatója, vagy annak helyettese.

= **A szegedi gazdasági szaktanítóképző.** Szegedi jelentés szerint *Glattfelder Gyula* esanádi püspök díszes palotát épített Szegeden a tanítóképző céljaira. Az építkezés háromszázezer koronába kerül. A város 3000 négyzetgöles telket ingyen enged át e célra. A tanítóképzővel kapcsolatban földmives iskolát is létesít a püspök, melynek tanulói részére internátust építenek. A szegedi tanítóképző így egyúttal gazdasági szaktanítóképző is lesz.

= **A Fővárosi Gyermekkert-Egylet** óvodájában a felvételek augusztus hó 15-én kezdődnek. Folyamodhatnak mindkét nembeli oly szegény gyermekek felvételéért, kik harmadik életévüket betöltötték de hat évesek még nem multak. Szükséges okmányok: születési és oltási bizonyítvány. Jelentkezni lehet ünnep- és vasárnap kivételével délelőtt 9-12 és délután 3-5 óráig Akácfa-utca 32. szám alatt.

Reggelizés előtt fél pohár

Schmidthauer-féle

Használata valódi áldás gyomorbetegségeknek és székeszékében szenvedőknek.

Igmándi keserűvíz

Az elrontott gyomrot 2-3 óra alatt teljesen rendbe hozza.

Kis üveg 40 fillér Nagy üveg 60 fillér

TÖRVÉNYSZÉK:

A zágrábi pör.

— Jukics elmeállapota. —

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, augusztus 7.

A tárgyalás mai napját az orvosszakértők foglalták le. Igen fontos a vádlott elmeállapotának megvizsgálása, mert a tanúk szerint is teljesen józannak nem mondható és az eddig hallottakból következtetve, inkább elmeegyógyintézetbe való ez a Jukics, semmint fogházba.

Fölolvasták a két elmeorvosszakértő véleményét. Dr. *Ziipovics* elmondja, hogy Jukics egyik nőtestvére születése óta epileptikus és teljesen gyöngölméjű. Egyik nagynénje elmeegajos, arja megrögzött alkoholistá és anyja szintén ideges, szórakozott. A vádlott többi rokona azonban épeszű. Jukics rendetlen életmódjáról arra lehet következtetni, hogy öröklött dekadenciában szenved, amit fékezhetetlen és fegyelmetlen jelleme is igazol. A katonáorvosok, akik Jukicsot megfigyelték, ideggyöngöseséget és nagy ingerlékenységet konstataáltak rajta. Dr. *Zsirofcics* mindenben egyetért a szakvéleménnyel, de hangsúlyozza, hogy a katonáorvosok szintén nem konstataáltak a vádlotton szellemi zavartságot. A vádlottonak a vizsgálati fogság során tanúsított magaviselete nem szolgál egyetlen olyan markáns momentummal sem, amelyből elmebetegségre lehetne következtetni. Csak a nyilvános fő tárgyaláson változtatta meg Jukics a magaviseletét. Nyilván addig részletesen elkészítette tervét.

Az orvosokkal szemben az első két napon át renitens magaviseletet tanúsított. Mikor az orvosok először keresték föl azt kívánja, hogy vezessék menyaszonnyához Stenjevecbe, ahova különben is el fog jutni. A második napon védőjét kérte. Harmadik napon rendkívül heves fogfájás után sirni kezdett, de azután megnyugodott. Ezután teljesen nyugodt feleleteket adott az orvosszakértő kérdéseire. Jukics nagyfokú neurasténiában szenved és ez nagy befolyással van érzelmi világára, de szellemi képességét egyáltalán nem befolyásolja. A szakértő ismétli, hogy vádlott állapotát öröklött terheltégből folyó neurasténiának tartja, de a vádlott szellemi erejét egyébként intaktak tekint. Semminő alapot nem talál, amelyből a vádlotton beteg elmére következtethetett volna. Igen sokan vannak, akik ugyanily betegségben szenvednek és mégis felelősségteljes állásokba jutnak. Végül így fejezi be szakvéleményét:

— A vádlottat legjobb tudásom és lelkiismeretem szerint figyeltem meg. Ha országos hivatalnok vagyok is, tudásom és lelkiismeretem független. Én a vádlottat szellemileg egészségesnek tartom és az a nézetem, hogy a merénylet elkövetésének pillanatában beszámítható volt. Egyetlen momentumot sem találtam, amely őt a büntetőjogi felelősség alól fölmenthetné.

Az elnök: Hogy magyarázza ön a vádlottnak a vizsgálati fogságban és a tárgyaláson tanúsított magaviseletét? Szimulánsnak tekintti őt?

Ziifocics orvosszakértő: Nem. IVselkedése kapcsolatos a neurasténiájával és az országban uralkodó alkotmányon kívüli állapotokról alkotott eszméivel. Ezzel magyarázom renitenciáját is és azt, hogy még a törvényszéket is törvénytelennek tekintti.

Prebeg védő több kérdést intéz hozzá, amelyek közül néhányat az elnök megengedhetlennek tart és visszautasít.

Dr. *Popovics* védő kérdésére *Ziifocics* orvosszakértő kijelenti, hogy Jukics vádlott sem paralízisben, sem öröklött vérhajban nem szenved. Az orvosszakértő ismétli, hogy a merénylet pillanatában *Jukics* nem állott pillanatnyi elmezavar hatása alatt. Neidhardt vádlottra nézve dr. *Ziifocics* kijelenti, hogy Halleine francia elmeorvos levele olyan kísérleteken alapszik, amelyeket Halleine Neidhardtal egy spirisztizta szeanszon végzett, de ebből a levélből nem lehet Neidhardt elméleti állapotára következtetéseket vonni.

A tárgyalást ezután félőrára félbeszakították. Szünet után dr. *Lang* szakértő terjesztette elő szakvéleményét. Jukicsot veleszületett terheltnek tartja, aki tettét beszámíthatatlan állapotban követte el.

Az előadást a közönség közül többen közbeszólásokkal zavarták meg. Különösen egy oryos tüntetett az ellenvéleményével.

Az elnök nagynehezen csöndet teremtett, amikor a védő azt kérdezte dr. *Lang*-tól:

— Megvizsgálta-e szakértő ur a vádlott pupilláját?

— Nem! — felelt dr. *Lang*.

Ezután az elnök a bizonyítása eljárását befejezettek jelentette ki s a tárgyalás folytatását holnapra halasztotta. Ekkor kezdődnek a perbeszédék.

§ Az inzultált hadtestparancsnok. Kassáról jelentik: *Boroevics* Szvetozár altábornagy pörében a munkácsi járásbíró elrendelte a főmagánvádló hadtestparancsnok kihallgatását és ennek fogantatásával a kassai járásbíróhoz bízta meg. A kassai járásbíró augusztus hó 14-ére cizálta be *Boroevics* hadtestparancsnokot. Ez a kihallgatás azonban egyelőre elmarad, mert a hadtestparancsnok beadványt intézett a járásbíróhoz, amelyben elmondja, hogy augusztus 14-én katonai összpontosításon lesz elfoglalva, tehát a legjobb akarat mellett sem jelenhet meg a bíróság előtt. Minthogy azonban ő maga is kívánja az ügy sürgős leárgyalását, arra kéri a bíróságot, hogy a kihallgatást valamely augusztus 10-ike előtti napra tűzzék ki. Ha a bíróság a kérelemnek az idő rövidsége dacára helyt ad, úgy a kihallgatás még e héten lesz, ellenkező esetben pedig csak szeptember 15-ike után.

§ Elzúllott földbirtokos. *Neiser* László, helyesebben *Lipót* valamikor Pécs mellett földbirtokos volt, de tönkrement. Azután felcsapott ügynöknévé ezen a téren sikerült is annyira jutnia, hogy végre börtönbe került. Nemrégiben ítélte el a pécsi törvényszék csalás miatt öt hónapi fogházra, de ezt a büntetést időközben a pécsi kir. ítélőtábla hét hónapi börtönre emelte fel. Büntetését most tölti a pécsi törvényszék fogházában, ahonnan fegyveres börtönre kísérte fel ma a büntető törvényszékhez, hogy itt is törvényt üljenek felette, egy másik családi ügyében, amelyet *Kell* Jenő kereskedő kárára követett el. *Neiser* László ez év február 13-án *Neiser* Imre néven beállított *Kell* Jenő fővárosi kereskedőhöz és a bemutatkozás alkalmával elmondotta, hogy egy időben földbirtokos volt, de tönkrement és Pécs vidékén nagy és ismeretkörü és a mezőgazdánál és iparvállalatoknál kitűnő összeköttetései vannak. *Kell* Jenő erre szerződött utazóul 200 korona havi fizetéssel és húz korona napidíjjal. Mindjárt a szerződötés alkalmával *Kell* Jenő kifizetett neki egy havi fizetést, 200 koronát, azonkívül előre kiadta neki a 20 napi uti általányát, a 400 koronát. *Neiser* László 600 koronával a zsebében *Kaposvárra* utazott és innen küldött két kis megrendelést *Kell* Jenőnek, de ez a megrendeléseket nem akceptálta. Ezután *Neiser* többé életjelt nem adott magáról. A mai fő tárgyaláson a panaszos *Kell* Jenő nem jelent meg, mire a bíróság dr. *Csizmazia* Endre védő kérelmére a mai fő tárgyalást szeptember hó első hetére halasztotta el.

§ Egy betörő bűnpöre. A budapesti büntető-törvényszék *Dusárdy* bíró elnökle alatt ítélkező tanácsa ma tárgyalta *Weissenbeck* István rovott-multru lakatosságát négy rendbeli betörés lopási bűnyűjét. *Weissenbeck* István, aki lopás miatt eddig már háromszor volt büntetve és akit a rendőrség a múlt év folyamán a főváros területéről kitiltott, 1911. november 24-ről 25-re virradó éjjelen betört a *Koch* testvérek *Károly*-körut 26. sz. alatti ruhakereskedő cég üzletébe és onnan a kézi pénztár, asztalfiók és a vakok perselyének felfeszítése után több száz korona készpénzt, továbbá egy városi bundát, 15 nadrágot és 6 télikabátot ellopott. A lopott ruhaneműket *Korbinszky* Kálmán napszámmossal zálogosította el. *Korbinszky* ezért a fardaságért ingyen megkapta *Weissenbeck*-től az elzalogosított ruhákról szóló zálogcéndulákat. *Weissenbeck* pár nap múlva, november 29-én éjjel *Friedler* Gusztáv Gellért-tér 3. sz. alatti vendéglőjébe tért be és onnan több száz korona készpénzt lopott el. Megtízeltte ezenkívül éjjeli látogatásával december 2. és 3. közötti éjjelen *Schüek* Miksa *Lipót*-körut 13. sz. alatti vendéglőjét, ahonnan 85 korona készpénzt kaparított magához. A három betörés után áttette működése színhelyét Bécsbe, ahol ez

év január 16. és 17-e közötti éjjelen a *Munk* M. cég *Graben* 12. sz. alatti üzletébe tört be, ahonnan 340 korona készpénzt és 500 korona értékű ékszeret lopott el. A büntető törvényszék dr. *Váry* kir. ügyész vádindítványa után ma *Weissenbeck* Istvánt négy rendbeli betörés lopásért és közbiztonság elleni kihágásért négy évi fegyházra ítélte el. Az ítélet jogerős. *Korbinszky* Kálmánt a kir. ügyészség orgazdaság büntetével vádolta meg. Mivel azonban ez a vádlott időközben ismeretlen helyre távozott s így a mai fő tárgyalásra megidézhető nem volt, a bíróság az ügyész indítványára elrendelte ellene a köröző levél kibocsátását és kérekerülte esetén egy újabb fő tárgyaláson fog feleltetni.

§ *Horti* (Hosztalek) Viktort letartóztatták. *Horti* (Hosztalek) Viktor ellen, akit az egyik fővárosi felvonó gyár sikkasztás büntette miatt feljelentett, a vizsgálóbíró elfogató parancsot adott ki. A sikkasztó kézrekerítése iránt a rendőrség a legszélesebb körű intézkedést tette meg és sürgőnyileg értesítette a szökésről a külföldi városokat, különösen pedig a kikötő helyeket. *Horti* (Hosztalek) a lapokból értesülvén az ellene tett feljelentésről, visszautazott Budapestre és ma délelőtt önként jelentkezett a büntető törvényszék vizsgálóbírójánál. Dr. *Mann* vizsgálóbíró nyomában kihallgatta a fiatal bűnöst, aki töredelmesen bevallotta, hogy mintegy 6000—7000 koronát sikkasztott el a gyártól és hogy a pénz lövésnyén eljártszotta. A beismerő vallomás és a sértett gyáros által produkált bizonyítékok alapján a vizsgálóbíró a soros ügyész indítványára *Horti* ellen elrendelte az előzetes letartóztatást, amiben a terhelt meg is nyugodott.

§ Meglopott kereskedő. *Glaz* Arthur muzeumköruti divatárkereskedő nemrégiben büntetőfeljelentést tett *Takács* János nevű 17 éves bolti-czolgája ellen lopás büntette miatt. Panaszában azt adta elő, hogy *Takács* János márcziustól június haváig terjedő időben, amíg nála alkalmazásban állott, több alkalommal közel ezer korona értékű különböző üzleti árukat lopott el. *Takács* János kihallgatása alkalmával beismerte, hogy csakugyan visszaél gazdájának belhelyezett bizalmával és elkövette a panaszolt lopásokat. A lopott holmikat egyik rokona, *Filipancs* Ciprian révén értékesítette. A letartóztatott *Takács* János felett ma ítélkezett a büntető törvényszék dr. *Dusárdy* bíró elnökle alatt és a beismerésben lévő vádlottat a bíróság javító nevelésre ítélte. Együttal helyt adott a bíróság dr. *Váry* kir. ügyész indítványának, hogy az iratok a *Takács* Jánosra kiszabott ítélet jogerőre emelkedése után áttétessenek a kir. ügyészséghez *Filipancs* Ciprian ellen orgazdaság büntette miatt folyamatba teendő büntető eljárás céljából.

§ Elítelt orosz matrózok. Pétervárról jelentik: A haditengerészeti törvényszék a balti flotta néhány hadihajóján leplezett forradalmi összekövés bűnpörében 11 matrózt 4—4 és fél évi kényszermunkára, 7 matrózt szibériai száműzésre, kettőt három évi fegyházra, kilencet hat hónapi és egyet négy hónapi várfogságra ítélte, 29 vádlottat fölmentettek.

§ A baltás szuffragett. Dublinból jelenti: A múlt hónapban történt, hogy *Leigh* Mária, a harcos szuffragettek egyik vezetője, Dublinban egy baltát dobott a miniszterelnök felé, mikor *Asquith* miniszterelnök látogatába jött. Tegnap állott törvényt a támadó szuffragett, de az esküdtszék nem tudott egyhangu határozatot hozni, s így a merénylet ügyét új tárgyalásra utalták.

§ *Szücs* Ervin szabadlábon. Néhány nappal ezelőtt a szabadkai Kisgazdasági Bank följelentésére Budapestten letartóztatták *Szücs* Ervin zombori mérnököt, aki körülbelül 58.000 korona értékű hamis váltókat helyeztet el. A szabadkai törvényszék másfélévi börtönre ítélte el, de most — mint szabadkai levelezőnk írja — miután *Szücs* már büntetésének kétharmad részét elszenvedte, a fogházfelügyelő-bizottság meglepő ajánlatára az igazságügy-miniszter úgy intézkedett, hogy augusztus 5-én *Szücs* szabadlábra helyezendő. A fogházfelügyelő ennek alapján hétfőn reggel tudatta *Szücs*-szel, hogy szabad és azonnal el is hagyta a börtönt.

SALVATOR

a kiváló bór- és lithiumos gyógyforrás, vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, cukorbetegségnél, vörhenynél, emésztési és lélegzési szervek hurutjainál kitűnő hatása.

Főraktár Budapestben: EDESKUTY L.-nél.

§ A kémkedő orosz tisztok. Berlinből jelentik: A *Vossische Zeitung* hiteles forrásból eredő értesülése szerint *Kosztievics* orosz kapitányt még ezen a héten fogják szabadon bocsátani. A szabadonbocsátás azért késik, mert a német kormány még néhány formáságnak akar eleget tenni. Az orosz kormány már átutalta a kapitány szabadonbocsátásáért kikötött óvadékot és *Kosztievics* éppen úgy, mint vádlott társát, *Nikolsz* főhadnagyot minden korlátozás nélkül fogják szabadon bocsátani.

KÖZGAZDASÁG.

A Jelzálogbank párisi kibocsátása. A tíz hónap óta tartó szomorú pénzügyi viszonyok a gazdasági élet minden vonalán éreztetik hatásukat. Legtöbbet szenvedett a hosszú pénzválság alatt a jelzálogos kölesön üzlet, mert a mostoha záloglevél piaca miatt a bankok jelzálogos kölesönöket nem engedélyezhettek. Ugy látszik, hogy a nyomásztó pénzügyi helyzet állandósul, mert még csak halvány reménység sem mutatkozik, hogy az állapötök rövidesen megjavulnak. Ebben a siralmas és sávár helyzetben kelemen hat a *Magyar Jelzáloghitelbank* az a tranzakciója, mely oda irányul, hogy 25 millió frank névértékű 4 és fél százalékos kötvényt plaszirozzon a párisi piacon. Az intézet vezérigazgatója, báró *Madarassy-Beck* Gyula dr. már hosszabb idő óta tárgyal Párisban, a *Dreyfuss* bankházzal. A tárgyalások — mint értesülünk — sikerrel kecsegtetnek, mert a bankház hajlandó a kötvényeket átvenni s azt a párisi árfolyamjegyző *Japon* köttiroztatni. Pénzügyi körökben sokat remélnék a Jelzáloghitelbank tranzakciójától. Ugyan 25 millió külföldi tőke beözönlése még nem sokat lendít a nagy pénzügyi válságon, de az első sikert bizonyára a többi is követni fogja.

Ipartestületi tagdíjak behajtása. A budapesti ipartestületek körében felmerült az a terv, hogy az ipartestületi díjak behajtására a székesfőváros tanácsa által külön végrehajtók és adóbiztosok rendeltessenek ki. A könyvkötő ipartestület az Ipartestületek Országos Szövetsége elé vitte a kérdést és felkérte annak elnökségét a további lépések elkészítésére. A szövetség a budapesti ipartestületek elnökségeit a fontos ügy megbeszélése céljából augusztus 13-án esti nyolc órára értekezletre hívta össze.

A szerb huskontingens kimerítése. A szerb sertéshuskontingens, vagyis az a husmennység, melyet Szerbia a szerződés szerűleg megállapított vámterület mellett Magyarországba és Ausztriába behozhat, már mintegy két hónapja lejjesen kimerített. Most pedig a szarvasmarhára megállapított kontingens is kimerült, tehát ezután csupán az autonóm vámtarifa mellett hozhatnak be húsárut Szerbiából. Az autonóm vámtétel mellett mind a sertés, mind pedig a marhahús behozatala korlátlan, feltéve természetesen, hogy a húsbehozattal kapcsolatos állategészségügyi intézkedések végrehajtást nyernek. A szerb exportöröknek mindazonáltal folyamodniok kellett a sertéshús behozatalának engedélyezéséért és ezzel kapcsolatban a behozott áru mennyiségét is közzé kell tenni, hogy a határállomások vágóhidjaira kirendelt magyar közegek továbbra is a helyszínen maradjanak és a húsbevitelt ellenőrizzék. Belgrádi jelentés szerint tekintettel a kettős monarchia piacain uralkodó kedvező húsárakra, az exportörök kérik a fagyúkat az autonóm vámtarifa mellett való vágóhús behozatalát, mert dacára a fagyúknak a monarchiába való kivitel még mindig kedvezőbb alakul ki, mint egyéb külföldi piacokra. Minthogy ugy Bécsben, mint Budapesten a húsárak áraik meglehetősen kedvezőtlenek, fölmerült az a terv, nem volna-e célszerű most a kereskedelmi szerűdészek tárgyalásának fonalát ismét fölvenni és ezzel kapcsolatban a huskontingens mennyiségét megfelelően fölemelni. Természetes, hogy ezért a jelentékeny kedvezményért, amely Szerbiának elsőrendű érdekeit szolgálja, más területen megfelelő rekompenzáció volna szerűhető.

Gazdasági kiállítás Gyalun. Az Erdélyi Gazdasági Egyesület a gyalui járás több gazdaságkérésére Gyalu községben október 6. és 7. napjain állatdíjazással kapcsolatos gazdasági kiállítás rendez.

A kiállítás rendező bizottságának élén Gaál Elemér főszolgabíró áll és a siker érdekében különösen a vidék körjegyzői kara és a gazdaköri elűkők munkálkodnak.

Egy külföldi biztosító vesztesége. A külföldi biztosító társaságok magyarországi telepeinek az utóbbi időben rosszul megy a sorsuk. Különösen az életbiztosító társaságok telepei mutatnak ki magyarországi üzleteik után veszteséget. Most teszi közzé az *Equitable* egyesült államokbeli életbiztosító társaság a múlt év december 31-ével lezárt mérlegét, mely 245.708 korona veszteséggel zárul. Ennek a társaságnak különben 1909. üzletévben a magyarországi üzletei után 291.802, a következő évben pedig 331.913 korona volt a vesztesége.

A II. országos szövetségkongresszus előkészületei. Az október hónap 24-én Budapesten tartandó II. országos szövetségkongresszus előkészítő munkálatai már serényen folynak. A Magyarországi Szövetségek Szövetsége most szólítja föl a magyarországi szövetségi köteleket, hogy a kongresszus érdekében a legszélesebb körű propagandát fejtsék ki. Míntán a szövetség több száz résztvevőre számít, a kongresszus céljaira a fővárosi Vigadó termeit bérelték ki.

A Paksi Takarékpénztár szanálása. Paksról jelentik, hogy a fizetési zavarokba jutott Paksi Takarékpénztár ügyében újabb fordulat állott be. *Simontsits Elemér* alispán egy paksi küldöttség kérésére Budapestre utazott és érintkezésbe lépett *Lukács László* miniszterelnökkel, aki nagy jóakaratot tanúsított a válság megoldása kérdésében. Megállapítást nyert, hogy a kincstár részéről nyújtott kölcsön utján a szanálás keresztül nem vihető. A pénzügyminisztérium hitelügyi osztálya azonban tárgyalásokat folytatott az Egyesült Fővárosi Takarékpénztárral, mely hajlandónak nyilatkozott, hogy kellő fedezet ellenében 300.000 korona erejű hitelt nyit a Paksi Takarékpénztárnak oly módon, hogy az összeget a mindenkori változó kamatláb mellett folyósítja. A fővárosi takarékpénztár véleménye szerint e hitelnyújtással lehetővé lesz a paksi intézet betéteinek fokozatos visszafizetése és csendes felszámolása. *Lukács László* miniszterelnök emez eredményes közbelépése nyugodtságot keltett a betevőknel és a módon a részvényesek is remélik, hogy részvénytörlőjük egy részét megmenthessék, amennyiben megvárhatják a kedvező időpontot, hogy az intézetnek lekötött ingatlanait kellőképpen értékesíthessék.

Csödbök. Budapesten: *Kellner* testvérek kereseti társaság czég ellen (*Ujpest, Árpád ut. 31. sz.*). Csödbiztos dr. *Keresztes Béla* kir. törvényeszi jegyző, tömeggondnok dr. *Aradi Béla*, helyettese dr. *Lőránd Arthur* budapesti ügyvéd. Bejelentési határnap szeptember 17. — A vidéken. A szolnoki törvényszék *Monspart* és társa bej. czég ellen. Csödbiztos dr. *Ludányi Béla* törvsz. bír. tömeggondnok dr. *Radnai Ferencz*, helyettese dr. *Kovács Gábor* szolnoki ügyvéd. Bejelentési határnap október 5.

Új postagyűjtőhely a fővárosban. Folyó évi augusztus hó 8-án a székesfővárosban V. kerület *Sziget-utca 15-a.* számú házban lévő üzemhelyiségében a budapesti 62. számú postahivatal felügyelése alatt „Budapest gy. 53” megjelöléssel postagyűjtőhely lép életbe, mely hivatalos órát hétköznapokon reggel 8—12-ig, délután 2—6-ig tartja. Vasárnapokon és hétköznapokra eső ünnepnapokra a gyűjtőhely kezelése szünetel. A gyűjtőhely bárhová szóló díjköteles ajánlott küldemények, továbbá a belföldre, Ausztriába, Boszília-Herzegovinába és Németországba szóló legalább egy kilogramm súlyú értéknélküli, vagy száz koronánál kisebb értékű olyan csomagok (utánvétellel, vagy anélkül) felvitelével foglalkozik, melyek nem tartalmaznak készpénzt, zseborát, ékszert, arany- vagy ezüsttárgyat.

Csödmegszüntetés. A budapesti törvényszéknel *Lusztig Zoltán* czég ellen.

Fizetéseképtelenség. Szabadkáról jelentik: *Guba József* topolyai vaskereskedő kedden fizetéseképtelenséget jelentett be. A fizetéseképtelenség fellünést keltett, mert e régi, jónévű czég eddig ritka pontossággal és becsületességgel tett eleget fizetési kötelezettségeinek. A bécsi hitelezői védegyelet a következő fizetéseképtelenségeket jelenti: *Pap János*, *Pankota*; *Iricz* és *Fischer*, Budapest; *O-uteza*.

Felölös szerkesztő:

PURJESZ LAJOS.

Kiadó-tulajdonos:

Magyar Ujságkiadó Vállalat.

Igazgató: **ERDŐS ARMAND.**

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

Gabonatőzsde.

Budapest, augusztus 7.

A külföldi tőzsdéken folytatódólagosan igen csendes az irányzat, mert a spekuláció mindennél híjján van minden ösztönzésnek, minnek folytan csak igen csekély tevékenységet fejt ki. Erre vezethető vissza az is, hogy az árfolyamok mindennél vagy egyazon a színvonalon mozognak, vagy pedig csak igen kevéssel változnak. Így ma reggelre például *Buenos-Ayres*, *Rosario*, *Liverpol*, *Antwerpen*, *Berlin* teljesen változatlan, *Chicago* ötnyolczad czenttel, *Newyork* egynyolczad czenttel alacsonyabb, *Páris* 10 ccentimmal magasabb jegyzéseket küldött. Nálunk szintén nyugodt a hangulat és szintén alig változnak a jegyzések, e mellett pedig a forgalom is oly szűk keretben mozog, mintha nem is volnánk közvetlen az áratás után, amikor pedig mindig igen nagy élénkség szokott uralkodni a gabonatőzsdén. A készárupiaczon ma is kifejezetten lanya volt az irányzat. Bőséges kínálattal szemben a malomlehetős vételkedvet mutattak ugyan, de csak olcsó árakon voltak hajlandók a vásárlásra. Mivel az eladók engedékenyek voltak, meglehetősen élénk forgalom fejlődött ki, aminek a folyamán mintegy 30.000 q buza kelt el, a tegnapi árnál 5 fillérrel olcsóbban, végül pedig változatlan tegnapi árakon. A legdrágább eladási ár 12.— korona volt 80 kilós tiszavidéki buzáért, a legolcsóbb pedig 11.40 korona 76.3 kilós bácskai buzáért. Egyéb gabonaműek közül a rozs és a tengeri változatlan, a zab lanya. A határidőpiazcon a tegnapi zárathoz viszonyítva, végeredményképen ma az októberi buza 3 fillérrel, az áprilisi buza 3 fillérrel, az októberi rozs 4 fillérrel, az új-tengeri 1 fillérrel, az augusztusi tengeri 4 fillérrel javult, az októberi zab ellenben 2 fillérrel győ-gült.

A készáru jegyzése a mai tőzsdén a következő volt:

Buza	kilós	ára 100 kg.	kilós	ára 100 kg.
Tiszavidéki	75	—	79	23.65—23.80
"	76	—	80	23.95—24.20
"	77	—	81	24.05—24.30
"	78	23.35—23.65	82	—
Tiszavidéki új	75	—	79	23.10—23.35
"	76	—	80	23.25—23.55
"	77	—	81	23.35—23.65
"	78	23.—23.25	82	—
Fejérmegyei	75	—	79	23.45—23.55
"	76	—	80	23.65—23.75
"	77	—	81	23.85—24.05
"	78	23.35—23.45	82	—
Fejérmegyei új	75	—	79	22.95—23.20
"	76	—	80	23.15—23.35
"	77	—	81	23.15—23.45
"	78	22.85—23.10	82	—
Pestvidéki	75	—	79	23.45—23.65
"	76	—	80	23.75—23.95
"	77	—	81	23.95—24.05
"	78	23.30—23.55	82	—
Pestvidéki új	75	—	79	23.—23.25
"	76	—	80	23.15—23.45
"	77	—	81	23.25—23.55
"	78	22.90—23.15	82	—
Bácskai új	75	—	79	23.60—23.85
"	76	—	80	23.85—24.15
"	77	—	81	—
"	78	23.35—23.65	82	—
Bácskai új	75	—	79	23.60—23.90
"	76	—	80	23.95—24.15
"	77	—	81	—
"	78	23.35—23.60	82	—
Rozs I. rendű új	—	—	—	18.50—18.80
középmínőségű új	—	—	—	18.30—18.50
Arpa takarmány I. rendű	—	—	—	17.8.—18.20
II.	—	—	—	—
Zab I. rendű	—	—	—	22.40—22.70
II.	—	—	—	21.80—22.—
Köles	—	—	—	—
Tengeri belföldi új	—	—	—	18.20—18.40

Kötötelt:

Ó-buza. Tiszavidéki: 150 q 79 k 23.80 K.
Pestvidéki: 100 q 80 k 24.— K, 240 q 80 k 24.— K.

Bácskai: 1000 q 78 k 23.40 K.

Új buza. Tiszavidéki: 300 q 81 k 23.50 K, 100 q 81 k 23.40 K, 100 q 80.5 k 23.30 K, 200 q 80.5 k 23.70 K, 200 q 80 k 23.70 K, 200 q 80 k 23.60 K, 1000 q 80 k 23.60 K, 1250 q 80.3 k

23.50 K, 1500 q 80 k 23.40 K, 100 q 80 k 23.60 K, 100 q 80 k 23.60 K, 2000 q 79 k 23.60 K, 150 q 80 k 23.70 K, 500 q 79 k 23.70 K, 15000 q 79.5 23.50 K, 250 q 79 k 23.40 K, 100 q 79.5 k 23.70 K, 100 q 79.5 k 23.60 K, 100 q 79 k 23.60 K, 100 q 79.5 k 23.60 K, 400 q 79 k 23.40 K, 100 q 79 k 23.50 K, 200 q 78.5 k 23.50 K, 420 q 78 k 22.20 K.

Felsőtiszavidéki: 100 q 80 k 23.40 K, 750 q 80 k 23.30 K, 800 q 79 k 23.30 K, 200 q 79 k 23.30 K, 100 q 79 k 23.20 K, 100 q 79 k 23.10 K, 200 q 78 k 23. K.

Fejérmegyei: 100 q 80.5 k 23.40 K, 400 q 79 k 23.40 K.

Pestvidéki: 100 q 81 k 23.70 K, 150 q 81 k 23.70 K, 100 q 81 k 23.40 K, 100 q 79.5 k 23.40 K, 100 q 80.5 k 23.60 K, 200 q 80.5 k 23.40 K, 500 q 80 k 23.60 K, 400 q 78.5 k 23.60 K, 500 q 78 k 23.60 K, 1200 q 79.5 k 23.45 K, 150 q 78.5 k 23. K, 300 q 78 k 23.70 K, 100 q 77 k 23. K.

Felsőmagyarországi: 300 q 80 k 23.35 K, 300 q 80 k 23.90 K, 150 q 79 k 23.60 K.

Bácskai: 1100 q 76.3 k 23.10 K, 1500 q 76.3 k 22.80 K.

Becskereki: 2000 q 76.8 k 22.90 K.

Uj rozs: 100 q 18.30 K, 1000 q 18.25 K, 200 q 18.30 K, 1000 q 18.25 K, 500 q 18.30 K, 200 q 18.14 K, 1000 q 18.30 K.

Uj árpa: 1400 q 17.80 K.

Uj zab: 200 q 20.30 K, 100 q 20.40 K, 200 q 20.60 K, 100 q 20.90 K, 100 q 20.55 K, 100 q 20.90 K, 150 q 21. K.

Tengeri: 300 q 18.30 K, 1000 q 18.30 K.

Az árak korona értékben 100 kilogrammonként értendők.

A határidőpiacon köttetett:

Délelőti:

Előfordult kötések (50 kg.-kint) 1912-ra.

Table with 2 columns: Item name and price range. Includes Buza 1913 áprilisa, Buza októberre, Rozs októberre, Zab októberre, Tengeri 1913 májusra, Tengeri augusztusra, Tengeri szept.

1 óra 30 perczkor zárulnak:

Table with 2 columns: Item name and price range. Includes Buza 1913. áprilisa, Buza októberre.

Table with 2 columns: Item name and price range. Includes Rozs októberre, Zab októberre, Tengeri 1913. májusra, Tengeri augusztusra, Tengeri szeptemberre, Káposztaröpeze augusztusra.

Budapesti gabonaforgalom: 1912. aug. 5-től 1912. aug. 6-ig.

Érkezett Elszállított

m é t e r m á z s a

Table with 3 columns: Item name, quantity, price. Includes Buza, Rozs, Arpa, Zab, Tengeri, Liszt, Korpa.

Értéktőzsde.

Ma ismét egész napon át igen szűk mederben folyt az üzlet az értéktőzsdén. A török eseményeket higgadtan szemlélték, de mégis tartózkodást okoztak a hivatásszerű spekulánsok körében. Bécsben a heti ellátás sima elintézése átmenetileg jó hatást tett. Nálunk csakis a Rimamurányi részvény ármegzálma hozott némi élénkséget az üzletbe, mely újabb nagy helyi és bécsi vásárlás nyomán 4-5 koronával emelkedett. A többi érték igen keveset változott. A déli tőzsde befolyása csak annyiban különbözött a délelőtől, hogy a Rima is nyugodtabb keretben mozgott. A forgalom általában igen korlátozott maradt, a zárlat eszöndes, tartott volt. A készáru piacon alig volt számottevő üzlet, az árnívó a tegnapihoz képest nem változott. A járadékpiacon változatlan maradt.

Az előzékeny kötetelt: Osztrák hitel 653-653.25, Magyar hitel 853-853.75, Jelzálogbank 462.25-462.50, Rimamurányi 778-782, Déli vasut 101-101.25, Városi villamos 407.50, Közúti vasut 763.25, Magyar bank 661-662, Csemete I. 416-422, Általános közszén 762-763, Tannin 806-807, Temesvári szesz 561.

A déli tőzsdén köttetett: Osztrák hitel 652.75-653, Magyar hitel 853-854, Magyar koronajáradék 87.10, Jelzálogbank 461.50, Rimamurányi 780.50-781.75, Államvasut 714, Déli vasut 101, Városi villamos 407.25-407.75, Közúti vasut 763-764, Magyar bank 661.50-

661.75, Erzsébetvárosi bank 200, Kereskedelmi bank 406.5, Általános közszén 1060-1061, Salgótarjáni 763.50-766 K.

Bécsi értéktőzsde.

Bécs, aug. 7. (Magyar értékek zárlata), 4 száza léko arany-járadék 107.90 Tiszal és szegedi kölcsön sorsjegye - Magyar hitelbank részvény 852.90 Magyar leszámítoló és váltó részvény - Rima murányi 779.50. Magyar czukoripar - Adria hajózási részvénytársaság - Magyar koronajáradék 87.10, 4 százalékos magyar földterem. kötvény - Magy. nyerem-kölcs. sorsjegye - Kassa-Oderbergi Vasut részv. - Magyar jelzálogbank 763. - Magy. kereskedelmi bank -

Bécs, aug. 7. (Osztrák értékek zárlata), 4.2 száza lékos papír-járadék 87. - 4 százalékos osztrák arany járadék 112,275 1860-as sorsjegye - Osztrák hitel sorsjegye - Angol osztrák bank részvény 334. - Bécsi Bankverein 528.50 Osztrák-magyar bank - Déli vasut 100.55 Dunag5zhajózási r.t. 1327, Dohány részv. 339. - Cs. k. arany (vert) 11.38. Német bankv. 117.71 Osztr. Lloyd 583. - 4.2 száz. ezüst jár. 87. - 90.15 Osztr. koronajáradék 87. - 1864-es sorsj. - Osztrák hitelintézeti részvény - Union-Bank 616.50 Osztrák Länderbank 537.50 Osztrák-magyar államvasut 716.60 Elbevölgyi vasut - Alpeisi részvény 1021.50 20 frankos 19.10, Londoni váltóár 24.10 Lipótkohó 803. - Török sorsjegye 242.59

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, aug. 7. Zárlat. (Saját tudósítónktól.) Zárlatkor jegyeztetik: 4.2 százalékos papírjáradék - 4 százalékos osztrák aranyjáradék - osztr. hitelrészvény - Déli vasut 19.20 orosz bankjegyek 216.45, 4 százalékos új orosz kölcsön 91.52, Discontó Commandit 187.40, Dinamitruusz 189.75, Harpeni 184.90. Unifikált török járadék 90.20, 4.2 százalékos ezüst jár 87.60, 4 százalékos magyar aranyjáradék 90.40, Magya koronajáradék 87.10 Osztrák-magyar államvasut - Bécsi váltóár 849.55 Olasz járadék - Ált. villamos sági Edison 268.50 Gelsenkircheni 195.10, Laurakohó 175.10.

Frankfurt, aug. 7. Zárlat. 4.20% papírjáradék - 4.2% osztr. ar.-jár. 96. - Magy. ar.-jár. 90.2. - Osztr. hitelint. részv. 2047. - Osztrák-magyar Államvasut 1527. Északnyugati vasut - Bustieh radi vasut - Londoni váltóár 204.45, Bécsi Bank verein 134.60 Villamos részvény - 3 százalékos magyar aranykölcsön 7.325, 4.2 százalékos ezüstjáradék 90. - Osztrák koronajáradék 87.50, Magyar koronajáradék 87. - Osztrák-magyar bank 148.25 Déli vasut részvény 19.25 Elbevölgyi vasut - Bécsi váltóár 849.5, Párisi váltóár 81.08, Union bank részv. -

Main table titled 'Budapesti értéktőzsde' containing financial data for various banks, companies, and securities. Columns include item names, prices in Pénz and Áru, and other financial metrics.

Hamburg, aug. 7. (Zárlat.) 4.2 százalékos ezüst-
járdék —, 1860. sorsjegy 166.75 Déli vasut 19.30
százalékos aranyjárdék 9540, Osztrák hitelrészvény
20.475. Osztrák-magyar államvasut —, Olasz jára-
dék —, 4 százalékos Magyar aranyjárdék —.

London, aug. 7. Angol consol 75³/₄.

Páris, aug. 7. (Zárlat.) 3 százalékos francia
járdék 92.82. Osztr. aranyjárdék 97.25. Magyar arany
járdék 91.55, 5 százalékos bolgár kötvény 1896. évről
505.— 3³/₄ százalékos Olasz járdék 96.60 Déli vasuti
elsőbbégi kötv. 265.—, 5 százalékos marokkói jára-
dék 525.— 4 százalékos 1890. román köles —, 4
százalékos amori. román jár. 92.55. 5 százalékos
orosz járdék —, 4 és fél százalékos 1909. orosz
járdék 100.05, 4 százalékos spanyol jár. 93.95
4 százalékos unifikált török jár. 90.80 Török sorsjegy
207.— Török dohányrészvény 370.— Osztrák földhitel-
intézet 1562. Osztrák Länderbank 570.— Magyarjelzőlog
bank 495.— Banque de Paris 17.17. Banque Ottomane
670.— Osztrák-magyar államvasut —, Déli vasut
107.— Meridionalvasut 583.— Hartman gépgyár 821.—
Rio Tinto 19.97. Sucrierie d'Egypte 83.— Tula 1000.—
Urikányi közsén —, Chartered 152.— De Beers 495.—
East Rand 78.— Jagersfontein 152.— Trans. Land
Compan 40.— Váltó Amsterdamba (rövid) 209.06, Váltó
német piacokra (rövid) 123.31, Váltó Bécsre (rövid)
104.75 Váltó Belgiumra (rövid) ⁹/₃₂ Olasz arany
váltó (rövid) ¹/₄. Váltó Svájcra (rövid) ¹/₈ Csekk
Londoua 252.45 Magánkamatláb 2578

Üzleti tudósítások.

Buzakorpa.

Finom korpa azonnali szállításra	12.80—12.—
1913. aug.	12.20—12.40
szepember—december	11.80—12.—
Durva korpa azonnali szállításra	12.80—13.—
1913. aug.	14.20—14.40
szepember—december	12.20—12.40

Zsiradékok.

Disznózsir budapesti	153.—154.—
vidéki	—
Szalonna.	—
Városi 3 drbos	141.—142.—
4	129.—130.—

Kőbányai sertésvásár.

Aug. 7. Magyar elsőrendű: Fialat nehéz (páron-
kint 320 kilogrammon felüli súlyban) 155—156 fillér.
Fialat közép (páronkint 251—320 kg.-ig terjedő súly-
ban) 164—166 fillér. Közép (páronkint 240—280 kgr.)
170—174 fillérig.

Sertéslétszám: 1912. évi aug. 5. napján volt kész-

let 37189 drb. — 1912. aug. 6-án felhajtott 186 drb.
— 1912. aug. 6-án elszállított 182 drb. — 1912. aug.
7. napjára maradt készletben 37193 drb. A hizott ser-
tésület irányzata; kellemes.

Sertéskonzumvásári jelentés.

(A székesfehérvári állatvásár és közbizottság igazga-
tóságától. 1912. aug. 6.) Előző napi eladatlan marad-
vány 96 drb sertés. Mai felhajtás (egyegyed 4-ig) 789
drb sertés, 59 drb süldő. Összesen 885 drb sertés, 59 drb
süldő. Eladatott 734 drb sertés, 39 drb süldő. Mai ma-
radvány 151 drb sertés, 20 drb süldő.

Árjegyzés. Zsirsertés. Öreg I. rendű 350 kg. felüli
életsúlylevonással 154—164 fillér. Öreg II. rendű 280—
350 kg. életsúlylevonással 150—158 fillér. Fialat ne-
héz 300 kg. felüli életsúlylevonással 158—166 fillér.
Fialat közép 220—300 kg.-ig életsúlylevonással 154—
174 fillér. Fialat könnyű 120 kg.-ig életsúlylevonással
164—180 fillér. Hussertés könnyű 140—300 kg.-ig élet-
súlylevonással 162—182 fillér. Süldő 50 kg.-ig életsúly-
levonással 136—144 fillér. A vásár irányzata vonatott.
Az árak változtak.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Augusztus 7. —

Kinevezések. A pénzügyminiszter Ábrahám
János szegedi lakost ideiglenes minőségű felmérési gyá-
kornokká a nagyenyedi m. kif. 23. felmérési felügyel-
séghez;

a budapesti kir. főügyész Iványosi Szabó Pál
kecskeméti kir. törvényszéki címzetes fogházormestert
ugyanoda fogházormesterré nevezte ki.

Pályázatok. A szolnoki kir. törvényszék el-
nökhöz német tolmácsi állásra négy hét alatt a kolozs-
vári posta- és távirdaigazgatóság a Mádéfalván
(Csik vm.) betöltendő postamesteri állásra augusz-
tus 22-ig, a székelykeresztúr. kath. főgimnáziumhoz iskola-
szolgai állásra szeptember 30-ig; a szabadkai állami
gyermekmenhely igazgatójához díjnoki állásra augusz-
tus 15-éig; a nagyvárad. posta- és távirdaigazgatóság-
hoz a Remetelőrven és Erbogoszlón (Bihar vm.) be-
töltendő postai ügynöki állásokra aug. 22-éig; a nyir-
egyházi pénzügyigazgatóság több pénzügyi vi-
gyszói állásra szeptember 15-éig; a sepientsgyörgyi
pénzügyigazgatóság a mikestelepi mellékhatálatnál
betöltendő vámszedői állásra két hét alatt; a szegedi
kir. törvényszék elnökéhez az ottani járásbírósnál be-
töltendő irnoki állásra szeptember 7-ig; a budapesti
kir. törvényszék elnökéhez hivatalos szolgai állásra hat hét
alatt; a nyiregyházi kir. törvényszék elnökéhez a tisz-
lői járásbírósnál betöltendő irnoki állásra négy hét
alatt nyújthatók be a szabályszerűen felszerelt kér-
vények.

IDŐJÁRÁS.

Az elmúlt nap időjárásának áttekintése:

Hazánkban az Alföld keleti részeinek és Er-
dély határmenti vidékeinek kivételével sok he-
lyütt volt zivataros eső, mely helyenkint a 20
mm-t meghaladta, pl. Beregszász 34, Vaskoh 33,
Orsova 35, Aranyosmarót 21, Csáktornya 20 mm.
A hőmérséklet kissé súlyedt és maximuma 34 C
fok volt Orsován, minimuma 10 C fok Tatra-
füreden.

Prognózis a következő 24 órára:

Lényegtelen hőváltozással sok helyütt zivata-
ros eső várható.
Sürgöny prog.: Hűvösebb, sok helyütt csapa-
dék, zivatarok.

Állomás	Légnyomás mm. 700 +	Hőmérséklet Celsius szerint	Szélirány és ereje	Felhőzet	Csapadékmm.		Hőmér- séklet	
					max.	min.	max.	min.
A. Szatmár	59.5	17.8	NW	3	4	—	31	15
Ungvár	58.2	18.3	NW	3	1	—	31	17
Késmárk	58.8	15.2	E	1	0	—	28	15
Losonc	57.2	17.7	—	1	1	—	27	14
Ogyalla	58.3	15.2	E	2	0	—	26	14
Budapest	57.5	20.2	N	1	1	—	30	17
Herény	57.6	16.6	SW	2	0	—	28	14
Keszthely	57.7	17.4	—	2	0	—	26	15
Pécs	58.2	18.6	N	2	1	—	28	16
Zágráb	57.9	18.5	W	1	0	—	27	15
Fiume	57.2	20.0	—	1	0	—	28	19
Szeged	57.8	20.8	—	0	0	—	31	17
Temesvár	58.5	21.1	SE	1	4	—	32	19
Nagyvárad	59.0	20.0	—	1	—	—	—	—
Kolozsvár	58.2	18.7	SE	3	0	—	28	16
Nagyszécheny	59.7	18.0	S	2	4	—	29	16
Szatmár	—	22.0	—	0	0	—	31	18
Eger	—	19.0	SE	1	0	—	28	15
Arvaváralja	—	15.0	S	2	8	—	24	11
Selmeczbánya	—	14.0	SW	5	0	—	24	12
Koniarom	—	18.4	—	0	0	—	27	18
Magyar-Ovár	—	16.0	N	1	1	—	26	14
Sopron	—	15.2	NW	1	1	—	24	12
Eszék	—	18.2	W	2	0	—	33	14
Cirkvenica	—	24.1	—	0	0	—	27	18
Debreczen	—	20.2	—	2	—	—	32	16
Kecskemét	—	18.8	—	1	—	—	29	11
Oroszló	—	23.4	S	3	4	—	31	18
Arad	—	22.2	—	0	0	—	—	—
Zombolya	—	22.2	S	1	0	—	80	19
Verscez	—	20.0	—	0	0	—	—	—
Orsova	—	19.6	E	1	4	—	34	18

„EGYETÉRTÉS”

politikai napilap.

Kiadóhivatali igazgató: PAJOR MÁTYÁS.

BENYOVSZKY EZREDES ELTŰNÉSE

— Történelmi regény az alkotmányosság első éveiből. —

IRTA: DÉRI GYULA.

34

Ezekben a társaságokban akárhány-
szor papok is vettek részt; volt egy gavallér
püspök abban az időben, azt mondják, hogy
frakkba kiöltözve, az is járt nálunk. Mi bizo-
nyosan színesnek néztük. Ilyen társaságban
bizony megfordult az Újvilágban Benyovszky
László is és én beszéltem vele akárhányszor.

— No lássa, Vályi ur, és nekem erős a
zvanum, hogy amikor ön azzal a fekete do-
minóval elvágódott a táncteremben, annak
az esetnek ez a Benyovszky László lehetett az
oka. Mert azokról a csontokról, amelyeket ott
találtak, nagyon valószínű, hogy az ő
csontjai voltak.

Vályi Antal mélyen elgondolkodva né-
zett maga elé egy perczig. Azután hirtelen
megszólat:

— De hiszen Benyovszkyt később meg-
találták, a Dunából fogták ki a halászok és
az Újpesten eltemetve. A sarkövet láttam
magam is egyszer.

— Az ám, csak hogy annak a holttestnek
mikor kifogták, már le volt rágva az arczáról
minden hús és semmi egyébről nem ismertek
rá, mint arról, hogy két bordája hibás volt.
Ha ez biztos jel, akkor az Újvilágban talált
csontvázat is a Benyovszkyénak tarthatjuk
teljes joggal, mert annak is hibás volt két
bordája, melyet valamikor betörték.

Vályi Antal ismét elmélyedt. Láttam az
arczán, hogy valamin töpreng és elhatároz-
tam, hogy nem zavarom semmiféle kérdéssel,
amíg magától meg nem szólal.

— Elhinne-e egy nagyon különös dol-
got? — Kérdezte vagy öt percznyi hallgatás
után. — Mintha villámolt volna, ugy ötlött
valami hirtelen az eszembe. De azt tetszik
majd gondolni, hogy ezt csak most gondol-
tam ki, vagy legalább is, hogy bolond képze-

lőd vagyok. Pedig én, ha kell, kész vagyok
rá megesküdni, akár százszor is egymásután.

— Hát csak ki vele, Vályi ur, ha valami
nyomja a szívet! Én föltétlenül hiszek az ön
szavában.

— Nos, hát akkor higgye el azt az egyet,
hogy amit most fog hallani, az is csak most
jutott az eszembe, ahogy szépen sorra vesz-
szük ezeket a régi dolgokat. Az ember ugy
van az emlékezetével, mint egy könyvvel,
lapozgatunk kell, akkor egymás után min-
dent megtalálunk, ami valaha bele íródott.
Hát elképzelheti, hogy ha én életemben
egyetlenegyszer táncoltam egy igazi gróf-
néval és még hozzá olyan szégyent is val-
lottam vele, akkor jól megjegyeztem min-
dent, ami erre az esetre vonatkozott, és a
tövedés ki van zárva. El tetszik-e hinni?

— Akarja, hogy írást adjak róla?

— No jó! Hát én egészen világosan em-
lékezem, hogy az a grófné valami különös,
idegen kiejtéssel néhány szót szólott hozzám,
amint a tánc közben egyszer pihenőt tartot-
tam vele és lassan billegtettem jobbra-balra.
Nem is beszélt egyebet, csak azt kérdezte,
hogy „mikor lehetett itt utoljára — Be-
nyovszky László“?

Szinte elsápadtam ezekre a szavakra.
Magam sem tudtam miért, de a legkülönö-
sebb izgalmat keltette bennem.

Vályi észrevette rajtam és ismételve
kérdezte:

— Ugy-e, ez jelent valamit?

— Jelent, — szóltam összeszedve maga-
mat és mosolyt erőltetve — még pedig azt
jelenti, hogy az a dominó nem valami grófnő
volt, hanem bizonyosan az a híres énekesnő
lehetett; Godda Freddem.

Vályi Antal a fejét rázta.

— Azt már nem hiszem, nem hiheiem!
— felelt izgatottan. — Azt már én jobban
meg tudom ítélni az alakjáról, a mozdulatá-
ról, a tánczáról, ki a grófné? és ki a szí-
nésznő? Egy olyan külföldi világcsavargó,
mint az a Godda Freddem is volt, lehet az
tele gyémánttal, arannyal és selyemmel,

mégis csak afféle könnyű portéka. — a mi
fajtánk. Azt én száz közül megismerem, de
az én dominóm nem ilyen volt. Az igazi, ha-
misítatlan grófné volt, különben a fejéhez
is vágtam volna a tiz aranyát.

Láttam, hogy Vályi Antallal fordul-
ponthoz értem.

Amit eddig belőle kiszedtem, az mind
igen becses adat volt, de többet most már
nem várhattam tőle. Ami pedig az ő dominó-
ját illeti, hogy annak a grófnő mi voltához
ragaszkodik, azt hiba lett volna rossz néven
vennem tőle.

El lehet gondolni, mily kellemetlen esa-
lódás lenne az egy emberre, aki egész életén
át büszkén emlékezett rá, hogy egyszer
fiatal kora végnapjaiban, a férfiaságával
egy igazi grófnét egy csók erejéig majdnem
meghódított és most az süljön ki a dologból,
hogy az a hölgy nem grófnő volt, hanem egy
evihák orfeumhölgy, aki az erényével ámi-
totta a világot, valójában pedig akkor is az
eltűnt szeretője után járt tudakozódni!

Nem is vitáztam tovább Vályi Antallal,
nehogy elrontsam a kedvét.

Ha a visszaemlékezéseire nem is volt
többé szükségem, szolgálatait nem nélkülöz-
hettem.

Hogv e szolgálatok miben állottak, az
olvasó megérti a következő sorokból, melyek
ket másnap több lap nyiltterében közlé-
tettem.

Közleményem így szóltott:

Egy régi büntett földerítése érdekében.

Mindazokat, kik az 1868-ig év július hó
17-én eltűnt Benyovszky László, volt 1848—
1849-iki honvédezredes ösmerősei közül még
életben vannak, felszólítom, hogy amennyi-
ben oly adatokról lenne tudomásuk, amelyek
az eltűnés körülményeire vonatkoznak, de
mindeideig keletlen tárgyalva nem lettek,
írják meg ezeket az adatokat és egyszerű le-
velben küldjék be Vályi Antal vendéglőjébe
Budapestre, A. Z. betűk alatt.

(Folyt. köv.)

A Huszadik Század

julius—augusztusi száma valóságos szenzációja a magyar publicisztikai irodalomnak.

A magyar alkotmány válsága

cimén ez a 13-ives kötet Tisza gróf államcsínyének okait és következményeit szociológiai szempontból világítja meg.

Az érdekesítő tartalomról kiemeljük ezeket a tanulmányokat:
Jászi Oszkár: A magyar válság okai és következményei (Emlékirat a külföld tájékoztatására, mely német nyelven is megjelent a radikális és szocialisták 50 vezető emberének aláírásával.)
Szende Pál: A magyar látszatalkotmány.
Farkas Géza: A kiesavart fejtve.
Méray Horváth Károly: Nemzeti ellenállás és választójog.
Daniel Arnold: A többtermelés és az általános választójog.
Kunfy Zsigmond: Az új koalíció.
Rónai Zoltán: Erőszak és jog a politikában.
Zigány Zoltán: A választójogi törvényjavaslatok mérlege.
Pogány József: A munkapárt és az uszoraiparizmus. (A kormányzó pár anyagi érdekességének kimutatása.)

Ezeket kívül érdekes kézlemlények a választójogi mozgalom történetéről, a horvát állapotokról, a külföldi választójogi mozgalomokról.

Az érdekesítő könyvet senki sem nélkülözheti, aki a közélet kérdésével komolyan foglalkozik.

Kapható a kiadónál: **Politzer Zsigmond és Fia** könyvkereskedése (IV. Kocsakeméti-utca 4.) és minden könyvkereskedésben 3 korona 20 fillérért.

A világhírű eredeti angol

The Champion és Premier

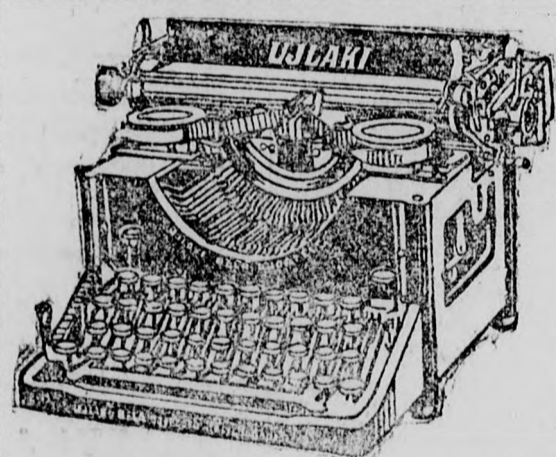

kerékpárokat dupla harangcsapágygyal és szabadfutóval, 3 és 5 évi jótállással, minden árfelemelés nélkül szigorúan az eredeti gyári áron havi 12 és 15 koronás részletek adjuk és

kerékpár-alkatrészeket

az egész világon létező összes kerékpárhoz, külső és belső gumikat, csengőket, lámpákat, pedálokat, láncokat, kónuszokat és csészéket óriási forgalmunk következtében mélyen leszállított nagybani eredeti gyári áron szállítunk vidékre is. **LANG JAKAB és FIA** kerékpár- és alkatrészkereskedők Budapest, VIII., kerület, József-körút 41. sz. Fióküzletek: Baross-tér 4. és Budán: Margit-körút 6. Díszárjegyzékünk 1500 képpel kerékpár- és alkatrészokről úgy, és bérn.

Részletfizetésre is!

Amerikai redőnyös íróasztalok. — Összorkható könyvszekrények. — Angol búgarnitúrák. — Redőnyös aktaszekrények. — Teljes irodaberendezések.

UJLAKI BÉLA modern amerikai irodabútortelepe, Budapest, VII., Erzsébet-körút 28. sz. Árjegyzék ingyen. Telefon 122—60.

VÉTKEZIK

önmaga ellen, minden nemi betegségben vagy nemi gyengeségben szenvedő, ha nem olvassa el **Dr. GARAI** hírneves szakorvos

Hasznos tanácsadó minden férfi és női nemi betegségben

című számos ábrával ellátott könyvet, mely az összes férfi és női nemi betegségeket leírja, okait és gyógyítását tárgyalja népszerű előadásmódon. A könyv ára 2 korona, mely összeg 10 filleres levélbélyegeken is beküldhető. Zárt borítékban bérmentve küldi a szerző.

Dr. GARAI, Budapest, Andrassy-ut 24. sz.

Rendel húgyszervi, bőr, és nemi betegnek délelőtt 10-től délután 4-ig és este 7—8-ig.

A m. kir. szab. osztálysorsjáték

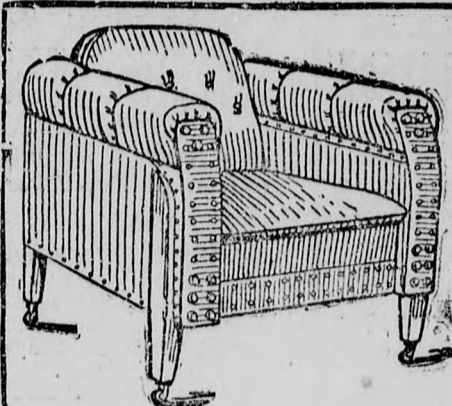
IV. osztályának húzása már jövő héten, augusztus 13, 14 és 16-án lesz. A XXX. sorsjátékban rövid idő alatt még

12 millió 751.500 koronát sorsolnak ki készpénzben.

A IV. osztályú vételsorsjegyek ára:		Megújítási árak:	
(új vevőknek)		(akik már 3 osztályban résztvettek)	
Egész vételsorsjegy K	104.—	Egész sorsjegy	K 40.—
Fél	52.—	Fél	20.—
Negyed	26.—	Negyed	10.—
Nyolczad	13.—	Nyolczad	5.—

Sorsjegyek utánvétellel vagy az összeg előzetes beküldése ellenében rendelhetők meg.

TÖRÖK A. ÉS TÁRSA bankház R.-.T. Lugnagobb osztálysorsjegy-üzlet. Budapest, IV. ker., Szervita-tér 3. szám. Fiók: V., VÁCI-KÖRÚT 4. SZÁM. Táviraticim: „TÖRÖKÉK” Budapest.

Bőrbutoripar!

Kendi Antal, Bpest, IV., Semmelweis-u. 7.

Bőrbutorszaküzlet, mely minőség, formai kivétel és árak tekintetében különös előnyt nyújt. Angol bőrbutorok, ebédő székek, foteuilok, férisszobák és irodahelyiségek butorzása! Bőrbutor bevásárlása bizalmi dolog!

Négyszobás

urilakás, minden kényelemmel, kerthasználattal, gyönyörű kiltással a budai hegyekre, augusztus 1-re kiadó. II. ker., Bimbó-utca 9. szám.

Készpénzért, vagy részletfizetésre legolcsóbban

Butor

EHRENTREU és FUCHS testvéreknei Budapest, VI., Teréz-körút 8. Képes árjegyzék ingyen. Telefon 88—69.

AZ ATHENAEUM KÖNYVTÁR: legújabb kötetek

TOLSZTOJ: **Nadcsi-Murát** Regény. **Az ördög** Elbeszítés. 374 oldal. Ára díszesen kiállított kötetben... **Kor 190**

DARANYI LEHÉJABB MODELLŰ Számoló ES LÁTHATÓ IRASU

összeadó gépei

nem szorulnak reklámra. Díjmentes bemutatás az ország bármely helyén. Telefon 139-54. **DARANYI MIKSA** Első Magyar Számoló- és Összeadó gépek Kereskedelmi Vállalat, a Szállítmányozási és Iparbank részvénnytársaság áruosztálya Budapest, VI., Váci-körút 37.

„Kulatór” szobrász és építőművészek által tervezett kész művészi síroművek állandó kiállítása **BUDAPEST, VIII., Közteljes-ut 4. TELEFON 91—76. IRODA: BLUM LAJOS** :: sírkőraktárában ::

Költözködés előtt.

A raktáromon levő órákat, evőeszközöket valódi 13 próbás ezüst valamint alpacca-ezüst dísz tárgyakat, arany ékszereket :: ::

gyári áron árusítom.

Polgár Kálmán műorás és :: :: :: ékszerész

Budapest, Erzsébet-körút 29., I. em. Nagy képes album-árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve

E hirdetési rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges...

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetési rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges...

Pénzszekrényeket tűz- és betörésmentesekéknél Budapesti Pénzszekrénygyár.

Német szóra elfogad szépebbé válik család elemeibe járó gyereket.

Ananászbarack nagy megy. sziveseresznye csomogokörte, szilva, ribizli...

Herrefejtőgépek minden nagyságban, legteljesebb szavatossággal.

Cserebogár. Mindent elrendeztem gondolatomban s talán nem volna szabad...

Tátrai málnaszörp 5 kilós postakosarakban K 8.- Baria József konzervgyára...

Őszi duránci barack kilója 2.40. kajszinbarack, nagy megy. sziveseresznye...

Még nem létezett rendkívül kedvező fizetési feltételekkel...

Soha nem létezett rendkívül kedvező fizetési feltételekkel...

Modern lakberendezési vállalat. Budapest, IV. ker., Gerlőczy-utca 7. sz.

Nappali kereskedelmi szakfolyam (Engedélyezettett a 40988-1910. sz. min. szervezett alapján.)

INGYEN küld érdekes árjegyzéket fényképezőgépek és kellékekről Chmura S. optikai műintézet Budapest, IV., Ferenciek-tere 2. sz.

„Hungária beszélő - gépek” tölcsermélküliek is kizárólag eredeti elsőrangú gyártmány, részletfizetésre is olcsón kaphatók.

Deményi és Társa Budapest, VI., Teréz-körút 4. Körben árjegyzéket.

Soha nem létezett rendkívül kedvező fizetési feltételekkel...

Zálogcéduhákat vesszök. Elzálogosított briliánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 koronáig költségmentesen kiváltak és teljes értékét kifizetem. Singer Jakob ékszerkereskedő BUDAPEST, Király-utca 91. sz. Izabella-utca sarkán.

MIKSZÁTH KÁLMÁN utolsó könyve: Tövisszes látogatóban Elbeszélések

(Az író könyvalakban még meg nem jelent, utolsó elbeszélései és regénytörzsdéke.)

Ára füzve 5 korona, vászonkötésben 7 kor.

Kapható: LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) részvénytársaságnál Budapest, Andrássy-út 21, valamint minden könyvkereskedésben.

BUTOR

30% megtakarítás! Régi Butorszalon

Budapest, Ferenciek-tere 3 telomelet. Vétel és eladása használt és új polgári, urasági lakberendezéseknek, mahagoni és palisander butorok, ural szobák, angol bogármiturák és teljesen berendezett mintaszobák, keleti szőnyegek, csillárok. Telefon 82-13. 28599

AZ ATHENAEUM KÖNYVTÁR

legújabb kötete: Minden idők legnagyobb írójának két ismeretlen remekműve:

TOLSZTOJ: Hadzsi-Murát (Regény) Az Ördög (Elbeszélés) 374 old. ... Ára 190

Eddig megjelentek:

KÓBOR TANÁS: Komédiák. Nov. (424 old.) BIRÓ LAJOS: Glória. Novellák (448 old.) BALZAC: A számárhöz. Regény (387 old.) Fordította Harsányi K. ZOLA: Pascal orvos. Reg. (448 o.) Ford. Gerő A. DICKENS: Két város. Reg. Ford. Bálint M. (448 o.) ANATOLE FRANCE: A Pinquinek szigete. Regény. Ford. Böllöny Gy. (320 o.) CSEHOV: Az orvos felesége és más novellák. (384 oldal) BÖLSCHÉ: Szerellem az első világhában. (1152 oldal). Két kötet

Minden kötet ára ... 190

Kapható minden könyvtárban, Kijadja az Athenaeum irod. és nyomdai r.-társ.

Gyorsírás és gyorsgépírás. A Gyakorló Gyorsíró Társaság szakfolyamát lényegesen megnagyobbított modern higienikus új helyiségekben (Andrássy-út 12.) tartatnak. Legalapabb kiképzés gépírás-magyar és német gyorsírásban. — Gabelsberger-Markovits rendszer. Beiratkozás napenként. Tandíj igen mérsékelt. Díjmentes tantárgyak: magyar-német helyesírás, „Karlóthek” amerikai könyvelési és nyilvántartási rendszer, összáradó- és számológépek kezelése. Párhuzamosan esli tanfolyamokat is tartunk. Végzett növendékeinket díjlanul állásba juttatjuk Glogowski és Társa, (Romington) Budapest, VI., Andrássy-út 12. szám.

Kifünő fegyverek öröknek. önvédelemre, vadászatra és szobadisznak. Wernld gyalogsági fegyver 5 kor., szurony hüvelylyel 1 K Wernld lovassági karabély 16 korona, Kropatschek-karabély, 8 golyóra tölthető, szuronyal 25 K. fegyverszija 1 korona, éles töltény darabja 10 fill., vaktöltény 2 fillér. Katonai puskaműves által kipróbált jó fegyverek. Tiller Mór és Társa udv. szállítóknál, Budapest, Váci-utca 35. Fegyver-árjegyzék kívánatra díjmentesen.

OLÁH GÁBOR: KORUNK HÖSE

Verses regény. Ára 3 korona. Kijadja a FRANKLIN-TÁRSULAT. Könyvkereskedésében (Wodianer F. és Fiai r.-t.) Budapest, VI., Andrássy-út 21. és minden könyvkereskedésben.

Soványosság

Az egyedüli eredménytől kísérő háziször a dr. William Hartly tanár amerikai erőtáp-pera. Soványak tartós, szép telt testidomokat nyernek — Hölgyek remek köblet. Hat hét alatt 20 kiló gyarapodásért jutállást. Vörözögység, gyengeség, idegesség ellen és gyomorbetegségeknél nélkülözhetetlen tápször. Kijuttatva: Chicago, Berlin, London, Hamburgban. Készülő levelek minden országból. Dobozonként 1 frt 10 kr. Használati utasítással. Pórkaktár Balázs Mór E. Budapest, VII., Isván-út 11. H/2. Telefon 156-80.

„HOLLA” gummi-

hebizonyíthatóan a legjobb higienikus gummi-áru. Mindenütt kapható. Árjegyzék ingyen. „HOLLA” gummi-áruból Wien H/17 Praterstrasse 57

Ajtók, Ablakok vasredőnyök, használt és újak, bármily méretben és alakban, igen olcsón kaphatók

Wiener A. utcánál BUDAPEST, ÜLLÖI-ÚT 123. Telefon: 62-80. Alapított 1886-ban

Boroshordók új és kovezet használtak, minden nagyságban, erős szlavonjai tölgyfából, bor-szivattyúk, „para” bor-töltők, borsajtók, szőlő-zuzók, pinceteljeselési cikkek olcsóbban, mint bárhol Klein Arnold, Budapest, VII., Rombach-utca 8. sz. Telefon 57-72. Árjegyzék ingyen.

Csillárok

részöl és galvanizált, gáz- és villanyhasználatra a legújabb eljárás szerint gyártva, legjutányosabb áron szállít Schulz-csillárgyár Rózsá-utca 109. Podmaniczky-utca mellett. Telefon 108-07.

Zálogcéduhákat,

brilliantot, gyöngyöt, ékszer, aranyat, ezüstöt és régiségot vesszök. Alt-Wien porcellánt, régi bronz ceantárgyakat, szobrokat és olajfestményeket vesszök Kertész ékszerész és régiségkereskedő, Király-utca 85. Telefon 95-45 Meghívásra jövök

Cseplőkészletek

minden nagyságban, legkifünőbb szerkezetben, teljes szavatossággal, kedvező árban és előnyös fizetési módzatok mellett, azonnali szállításra ajánl Szűcs Ödön gépkereskedelmi vállalata. Budapest, Nagymező-utca 66.

Szajt gyártmányu fűrdők. Akk 14 kor-tól feljebb, fűthető kádak 20 kor-tól feljebb. Elváltak mindenféle leuzivattyúk és házi vízvezeték-berendezéseket legolcsóbb áron. LEFKOVICS ADOLF Budapest, VII., Wesselényi-u. 51/E. Telefon 113-46. — Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Készpénzért

vagy hitelképes egyőnknek kedvező feltételek mellett szállított teljes lakberendezéseket vagy egyes darabokat és biztosítatom, hogy ilyen

olcsón sehol nem kap modern háló, ebédöl, ural és szalon szobákat stb. Gyözödjön meg, tekintse meg szűfolt raktárakat, itt jutányosan

vehet a leggyorsabbútól a legdrágábbá kivitelig minden fajta

BUTOR Nagy Imre

lakberendezési vállalkozó cég BUDAPEST, Váci-körút 9. szám (Bejárát Szerecsen-utca 1., I. em.) Árjegyzék ingyen. Album 1 K.

BÉRCZI-VITRAGE 60/85 cm. nagy borsötölle Pont-Lace szalag munka rózsdálat és gyűrűkkel darabja 1 kor. 50 fill.

Bérczi D. Sándor BUDAPEST Füzlet: Dossowfy-u. 5. szám. — Fióküzlet: VIII., Üllői-út 4. szám

Tokaji szamorođni 1906. évi 5 liter 11 koroná, tokaji édes asszu bor 5 félliteres üveg 12 koroná bérmentve, Grltner Lajosnál, Tokajban.

Könyvtár,

araságoknak, működolőknek, magánzóknak több száz kötetből álló kézi könyvtár, tudományos és szépirodalmi művek, köztük értékes kiadások és hungarikák, kisebb részletekben is eladó. Szives megkeresések a kiadóhivatal útján Könyvtár jellegével kértnek.

Piaczi tászkát

viaszos gyermekkönyvtár kereskedőknek olcsón szállít Galamb Zoltánná, Jászapáti. Ingyen csomagolás. Bérmentve szállítás.

FATIME és SEMIRAMIS

övszer-különlegességek a világ legkifünőbb minőségű Válogatott I-a paraggi gyártmányok. Elefantosoniszimben tartályal vagy anélkül. Fatime és Semiramis feltöllen biztonságot nyújtanak! Elszakíthatatlanok! Több évi raktározó képesség! Ár tucatként 6.-, 8.-, 12 kor. 20 koronát kitérő vásárlásnál 20% rabatt. Szelküldés azonnal, titoktartás mellett.

KELETI J., Budapest, IV., Koronaherceg-utca 17. szám.

MAKAY BÉLA új könyve:

A LÁP VIRÁGA és egyéb írások

Ebben az új könyvében is megmarad a természet bábajos világában, amelyet nálánál senki sem ismer és nem érez át jobban, de már nem csupán természeti leírásokat és vadászkepeket ad, hanem történeteket is kerekít ki.

Ára 4 korona. Kapható:

LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) részvénytársaságnál Budapest, Andrássy-út 21, valamint minden könyvkereskedésben.